

BALANCEGANG PÅ BLOGGEN

**– en kvalitativ undersøgelse af danske
bloggende journalisters forhold til deres
publikum og normen om tilstræbt objektivitet**

**Specialeafhandling af
Sisse Andersen og Mikkel Prytz**

**Journalistik
Institut for Kommunikation, Virksomhed og
Informationsteknologier
Roskilde Universitetscenter**

**September 2007
Vejleder: Mette Walsted Vestergaard**

Forsideillustration: Ditte Ivalu Esbirk

” [Bloguniverset] er en jungle af vanvittige identiteter, som staver dårligt og opfører sig elendigt. Personligt gider jeg ikke diskutere med anonyme skrigeballoner, som under dæknavne sviner os journalister og hinanden til.”

Michael Lund, Nyhedsavisen

” ... because of Weblogs, journalists are being brought down from their ivory towers.”

Mark Glaser, Online Journalism Review

” Altså, jeg kan godt se, at det et eller andet sted karambolerer lidt med den der objektivitet. (...) [Men] hvis det skal kunne bruges til noget, den her blog, så kan det jo heller ikke passe, at jeg bare hele tiden skal sidde og fortælle om, hvad jeg har spist til morgenmad...”

Trine Panum Kjeldsen, TV 2

ABSTRACT	8
1. INDLEDNING	9
Problemfelt	9
Problemformulering	12
Specialets opbygning og overordnede metode.....	12
Begrebsafklaring og afgrænsning.....	13
Definition af bloggen	13
Afgrænsning.....	14
Bloggens historiske udvikling.....	14
Journalistbloggens historie.....	15
Journalistblogs og journalistik	16
2. KORTLÆGNING AF DEN DANSKE JOURNALISTBLOGOSFÆRE.....	18
Kortlægningens metode.....	18
Gennemgang af danske medier med bloggende journalister.....	19
Morgenaviser	20
Nicheaviser	21
Formiddagsaviser.....	22
Lokale dagblade	22
Gratisaviser	23
Elektroniske medier	23
Sammenfatning	24
Udviklingen herefter	25
Tilgange til bloggen	25
3. TEORI.....	29
Forholdet til publikum	29
Den klassiske journalistrolle	29
Journalistrollen i netværkssamfundet.....	31
Den journalistiske norm om tilstræbt objektivitet.....	35
Den teknologiske udvikling	36
Bevægelsen væk fra partipressen	36
Arven fra positivismen.....	39
Mod en norm om tilstræbt objektivitet.....	41
4. KVALITATIVE INTERVIEW	47
Valg af interview som metode.....	47
Det aktive interview.....	47
Forskerens rolle i det aktive interview	48
Validitet	49
Selektion af interviewpersoner	50

Præsentation af interviewpersoner	50
Interviewenes forløb	52
Analysemetode	53
Kondensering og kategorisering	53
Roller og meningsproduktion.....	55
5. ANALYSE.....	57
Bloggen er ikke journalistik.....	57
Opsummering af første del.....	60
Bloggen og interaktion	60
Læsere kommer tættere på	60
Ansvar og forpligtelser	62
Horisontal kommunikation	65
Fra ideal til virkelighed.....	67
Opsummering af anden del	69
Bloggen og objektivitet	70
Privatlivet på bloggen	70
Idealet om objektivitet	74
Legitimering af holdninger	76
Opsummering af tredje del.....	79
6. IDEALET SLÅR REVNER	81
7. KONKLUSION.....	83
Afsenderrollen er intakt	83
Bloggen er personlig	84
Paradokset om holdninger.....	85
Holdninger kan legitimeres.....	85
8. PERSPEKTIVER FOR BLOGGEN.....	87
Bloggen har nået grænsen.....	87
Styr på brugerne.....	87
Ledelsen skal på banen	88
Bloggen som nyhedsmedie	89
LITTERATURLISTE	90
FORMIDLENDE ARTIKEL	94
BILAG.....	96
A: Kortlægning	96
B: Eksempel på mail til interviewpersoner	101
C: Interviewguide	102
D: Kodeskema.....	104

Abstract

In recent years, the journalist weblog, or j-blog, has been introduced at Danish news media. This new format provides both possibilities and challenges for blogging journalists who, among other things, are faced with more interaction with their audience than in traditional journalistic disciplines. At the same time, the blog is by nature both personal and subjective, therefore clashing with the norm in traditional journalism that the journalist must act as an objective observer.

This thesis investigates how blogging influences journalists' perception of the relationship with their audience as well as their considerations regarding whether or not the ideal of objectivity is challenged by this new phenomenon.

Blogs as research topic is in many ways unexplored territory. To establish the degree to which Danish media have accepted and made use of the phenomenon, this thesis has conducted a mapping of j-blogs. By systematically visiting news media homepages it is made clear that not all Danish media have made use of the journalist blog. Moreover, the media employing blogging journalists have approached the new phenomenon in different manners.

The thesis introduces and makes use of a number of approaches to journalism and its role in modern society. Among these are theory of the journalist as an authority in the public sphere by McNair as well as Tuchman's accounting for objectivity in journalism as a set of strategic rituals. Castells's theory of network society will be presented as a framework for blogging journalists' interaction with their audience.

Nine qualitative interviews with blogging journalists form the empirical basis for the analysis which is conducted using categorisation and condensation of larger bodies of interview material. The method for conducting both interviews and the analysis derives from constructionist interactionism as it is seen in the works of Järvinen and Mik-Meyer as well as Holstein and Gubrium.

It is concluded that blogging journalists to a certain degree have applied to the blog the classic interpretation of the reporter as sender of a message to an audience. Furthermore, the norm of aiming for objectivity in journalism seems upheld by journalists who at the same time employ a number of legitimising statements when faced with the problematic of blogs' subjective nature. Using the concept of 'accounts', developed by Scott and Lyman, it is argued that the journalists refer to these legitimising statements in order to maintain their status as professionals.

1. Indledning

Problemfelt

Weblogs, eller blogs, har været et af de senere års mest omtalte fænomener på nettet. De er blevet udråbt til at være et demokratisk vidundermiddel, som giver alle og enhver mulighed for at ytre sig i det offentlige rum. Antallet af blogs er eksploderet, og anvendelsen af dem sker på mange forskellige niveauer i samfundet. Adskillige virksomheder har taget bloggen til sig og bruger den som en måde at åbne dørene og komme i dialog med deres kunder. For politikerne er bloggen blevet en ny måde at nå sine vælgere, og for alle andre er den personlige blog blevet en mulighed for at markere sig selv og sine interesser eller simpelthen bare få lejlighed til at komme i kontakt med ligesindede verden over.

Også på de danske medier har bloggen gjort sit indtog. På stort set alle større danske medier har man indført forskellige former for blogportaler, og mange af bloggene her er skrevet af journalister. Der er flere grunde til, at medier som Politiken og Fyens Stiftstidende har valgt at lægge kræfter i det nye fænomen bloggen. En af dem er, at der er nogle markedsføringsmæssige fordele ved at være med på det seneste nye inden for den teknologiske udvikling. Nyhedsmedierne er en branche i konstant skarp konkurrence, og ethvert nyt tiltag kan betyde forskellen på, om man har læsertallene og annoncekronerne på sin side.

Der er dog også en anden side af sagen, som hænger sammen med bloggernes helt særlige natur og egenskaber. Bloggen opstod blandt ikke-journalister, der brugte den nye platform til at fortælle alle interesserede om netop det, der var af interesse for dem. Men hermed blev de samtidig en trussel for journalisterne og denne faggruppes hidtidige monopol på nyhedsformidling. Ifølge den amerikanske medieforsker Susan Robinson skyldes en del af mediernes begejstring for bloggen, at de ved selv at benytte sig af bloggen og bevare initiativet kan gå aktivt ind i kampen for at sikre, at journalister bevarer deres rolle og funktion i samfundet (Robinson 2006:79).

Bloggen repræsenterer en lang række af nye muligheder for journalister, hvoraf nogle skyldes internettet som medie generelt, mens andre stammer fra de særlige spilleregler og den specielle kultur, der findes blandt bloggere. Journalister på bloggen kan publicere de historier, de finder vigtige uden at skulle igennem en redaktionel udvælgelse, og de har nærmest ubegrænset plads til rådighed. Også hypertexten er med til at sætte nye grænser for det journalistiske produkt. Hvor de klassiske journalistiske formater som artiklen eller nyhedsindslaget er kronologisk bygget op af

journalisten fra indledning til afslutning, giver bloggen brugerne mulighed for at klikke sig rundt mellem nye og tidligere indlæg. Journalisten kan desuden linke til rapporter eller yderligere artikler og på den måde sætte sin historie ind i en større sammenhæng eller præsentere de vilkår, den blev fremstillet under. På den måde kan journalisterne forsyne kritiske læsere med dokumentation for kilder og fakta, hvilket ifølge en amerikansk undersøgelse lavet af Jane Singer er endnu en metode, hvormed journalister kan forsøge at vinde dagsordenen tilbage fra den stadigt voksende skare af amatørbloggere (Singer 2005;189).

Som ovenstående viser, har bloggen indflydelse på mange journalistiske normer og arbejdsgange. Dette speciale fokuserer på to områder, hvor bloggen påvirker journalistens rolle; dels bloggernes dialogiske konstruktion, som betyder en ændring af journalistens rolle over for publikum, og dels bloggernes holdningsprægede og personlige natur, der udfordrer den journalistiske norm om tilstræbt objektivitet. Disse to omdrejningspunkter vil blive uddybet i det følgende.

Interaktionen mellem journalister og brugere spiller en stor rolle på bloggen, som i sin form bygger på dialogen. Læserne af en blog kan i mange tilfælde frit kommentere de respektive indlæg, og ofte flyder debatten frit og bramfrit i cyberspace med eller uden bloggeren selv som deltager. Dermed repræsenterer bloggen også væsentlige udfordringer for de journalister, der er begyndt at bruge den. Journalister har gennem mange år haft monopol på formidlingen af væsentlige nyheder, hvilket har haft betydning for den rolle, journalister traditionelt har optaget i samfundet. Det har givet en selvforståelse, der i fagets teoretiske litteratur hæfter sig til begreber som gatekeeper, vagthund og opdrager (McNair 1998, Kovach og Rosenstiel 2001, White 1997), og et forhold til modtagerne af de journalistiske produkter, som i høj grad har været præget af envejskommunikation (Strömbäck 2004). Det er derfor et både interessant og væsentligt spørgsmål, hvordan danske journalister opfatter den nye form for interaktion med deres læsere, lyttere og seere, de har fået gennem arbejdet med bloggen, og hvorledes denne kommunikation har indflydelse på journalistens rolle over for publikum.

Et andet kendetegn ved bloggen er dens personlige og holdningsprægede natur. Selve formålet med bloggen kan sammenfattes således:

”... to express the author’s subjective, often intimate perspective on matters of interest to him or her. In the case of most blogs, the matters of interest concern the authors and their daily lives” (Herring et al. 2005;152).

Bloggen er knyttet til det enkelte individ og er i høj grad baseret på individuelle holdninger, erfaringer og synspunkter, hvilket journalister siden omnibuspressens fremkomst har gjort en dyd ud af at holde ude af deres arbejde (Søllinge 1999). Selvom få i dag abonnerer på den gamle forståelse af journalisten, der holder et spejl op foran verden og neutralt beskriver den, nøjagtigt som den er, eksisterer der ikke desto mindre en udbredt norm om tilstræbt objektivitet (Tuchman 1972). Det foreskriver, at journalisten skal se bort fra sine personlige sym- og antipatier i det journalistiske arbejde og sikre sig, at produktet lever op til kriterier som balance, fairness og relevans.

Det ovenfor nævnte studie af amerikanske bloggende journalister viser, at den tilstræbte objektivitet ikke efterleves i særlig høj grad på bloggen. Hele 61 procent af de involverede indlæg indeholdt personlige holdninger, og samme tendens anes i danske journalisters blogs. Her får de lejlighed til at komme med kommentarer, der ellers ville have hørt til på lederplads, som eksempelvis Nyhedsavisens Per Thiemann, der argumenterer for adskillelsen af folkekirken fra den danske stat (<http://avisen.dk/blogs/peth/Adskil-kirke-og-stat-201106.aspx>). Derudover kan journalisterne give udtryk for personlige sym- eller antipatier, som når sportsjournalisten Morten Olsen i sin blog skriver, at han er inkarneret fan af fodboldklubben Brøndby IF (www.avisen.dk/mool). Journalister på bloggen har desuden en tendens til også at skrive om deres liv som privatpersoner, hvilket yderligere er med til at trække journalistikken i en subjektiv retning i forhold til idealet om tilstræbt objektivitet. Et eksempel på dette er Mia Christensens blog, hvori hun beretter om sit liv som single (www.avisen.dk/mich).

Men hvordan vurderer journalisterne selv det problematiske forhold mellem blogs og normen om tilstræbt objektivitet? Hvor sætter de grænserne for, hvilke holdninger eller personlige oplysninger de vil dele med brugerne? Og på hvilken måde skaber journalisterne mening i at efterleve de modsatrettede krav og normsæt fra journalistikken og fra blogverdenen?

Disse spørgsmål danner, sammen med førnævnte spørgsmål om journalisternes opfattelse af interaktionen på bloggen, rammen for specialets problemformulering, som lyder som følger:

Problemformulering

Hvilken indflydelse har bloggens nye form for interaktion med brugerne på bloggende journalisters opfattelse af deres rolle over for publikum?

Hvilke udfordringer ser journalister i bloggens personlige og holdningsprægede natur i forhold til normen om tilstræbt objektivitet, og hvilke løsningsmuligheder stiller de op for at overkomme disse udfordringer?

Specialets opbygning og overordnede metode

Bloggen er i sig selv et nyt fænomen, som først inden for de sidste par år for alvor har vundet indpas blandt internettets brugere. Derfor har vi i dette speciale valgt at beskrive, hvor udbredt bloggen er på danske medier. Dette har taget form af en kortlægning af, hvor mange medier der bruger bloggen, hvor mange journalister der blogger, samt hvor mange indlæg de enkelte journalister har skrevet. Kortlægningen præsenteres i specialets kapitel 2.

Bloggens status som ganske nyt fænomen betyder derudover, at teori om bloggende danske journalister er begrænset. Derfor har vi lænet os op ad mere generel teori om journalistens rolle i samfundet samt om, hvilke normer og værdier der hersker inden for journalistikken. Disse teorier har vi derefter overført til den kontekst, der hedder bloggende danske journalister, i specialets kapitel 3.

Her anvendes Castells teori om netværkssamfund samt teori om journalistens rolle som autoritet i samfundet, som vi blandt andet finder hos McNair. Dette skal bruges til i analysen at diskutere, hvordan interaktionen på bloggen kan have indflydelse på journalistens rolle over for publikum. Desuden inddrages teori om det journalistiske ideal om tilstræbt objektivitet, heriblandt Tuchmans teori om objektivitet som en række af strategiske ritualer. Det vil sætte os i stand til i analysen at diskutere, hvordan også bloggens personlige og holdningsprægede karakter kan være noget, der for journalisten fremstår som en udfordring.

Ligeledes anvendes i kapitel 3 officielle policy-dokumenter fra danske medier til at påvise, at den tilstræbte objektivitet eksisterer som norm på danske nyhedsmedier. Endvidere bruges mediernes nedskrevne retningslinier for bloggen til at anskueliggøre, i hvor høj grad de bloggende journalisters medier har taget stilling til, hvilken indflydelse det nye fænomen får på forholdet til publikum og normen om tilstræbt objektivitet.

Specialet er overordnet inspireret af en kvalitativ forskningstilgang. Analysen, præsenteret i kapitel 5, er foretaget på baggrund af ni interview med journalister, der alle har erfaringer med at blogge fra de medier, de er ansat på. Interviewene og analysen af dem bygger på en konstruktivistisk interaktionisme inspireret af begrebsapparatet hos Järvinen og Mik-Meyer samt Holstein og Gubrium. Hermed ser vi interviewsituationen som en fælles vidensproduktion, som forskeren både inden, undervejs og efter interviewet skaber mening i. Vores overvejelser omkring interview- og analysemetode præsenteres i kapitel 4.

Specialets undersøgelsesresultater præsenteres i konklusionen kapitel 7. Inden dette diskuteres nogle af de væsentlige punkter dog i kapitel 6. Afslutningsvis præsenteres i kapitel 8 tre mulige perspektiver på, hvorfor j-bloggen i Danmark har udviklet sig i den retning, som dette speciale viser.

Vedlagt er en cd-rom med en elektronisk udgave af specialet, så man kan følge linkene uden at skulle skrive dem i sin internetbrowser. Her findes de ni interview også som lydfiler og i transskriberet udgave som dokumentation.

Begrebsafklaring og afgrænsning

Definition af bloggen

Ordet blog er en forkortelse for weblog, som er sammensat af ordene web og log. Som disse termer indikerer, er der tale om en logbog eller dagbog på internettet. Bloggen bliver snarere end ved sit indhold defineret af sin form; en række indlæg, der vises på siden i omvendt kronologisk rækkefølge. I de fleste tilfælde kan læserne knytte kommentarer til de enkelte indlæg, der alle har deres eget permalink¹.

Det er ifølge den anerkendte blogpioner Rebecca Blood dette format, der adskiller bloggen fra andre websider, som ellers også kan minde om dagbøger (Blood 2005;61). Blood opstiller desuden et krav om, at siden skal opdateres jævnlige og helst dagligt for at blive kategoriseret som en blog. I praksis vil dette dog sjældent være tilfældet² og vi vil i dette speciale ikke afskrive os fra at beskæftige os med blogs, der ikke bliver opdateret så ofte.

Karakteristisk for blogs er hyperteksten; at bloggen indeholder direkte links til referencer eller andre tekster. På den måde kan bloggeren henvise læsere direkte til sin dokumentation, hvorved disse får mulighed for at vurdere bloggens indehavers tolkning af de refererede tekster.

¹ Et permalink er et permanent link til det enkelte indlæg, som ikke forandrer sig, selvom blogsiden ændrer udseende.

² I en amerikansk undersøgelse af blogs fandt man, at bloggene gennemsnitligt bliver opdateret hver femte dag (Herring et al. 2005;152).

Hyperteksten fungerer samtidig som bindeled mellem forskellige blogs, der på denne måde bliver kædet sammen i et netværk eller det, der populært kaldes for blogsfæren (Bruns og Jacobs 2006;5).

Afgrænsning

Blogs skrevet af journalister kaldes ofte j-blogs (Robinson 2006). Dette begreb vil også blive anvendt i dette speciale, idet vi dog begrænser det til at omfatte blogs skrevet af folk, der er ansat i redaktionelle stillinger på et trykt eller elektronisk nyhedsmedie og som fører en blog på deres medies hjemmeside. Vi vil altså ikke beskæftige os med blogs, som journalister eventuelt har på en personlig hjemmeside eller andre blogfora, hvor de optræder som privatpersoner, eksempelvis når Lisbeth Knudsen diskuterer medier i sin blog Mediebloggen (<http://lisbethknudsen.blogspot.com/>). Vi vil ligeledes ikke beskæftige os med ikke-journalisters blogs på mediers hjemmesider, som for eksempel de mange privatpersoner, der blogger på TV 2's hjemmeside eller Urbans blogsite.

Bloggens historiske udvikling

Der er i blogverdenen diskussion om, hvornår fænomenet opstod. Ifølge Blood var den første weblog Mosaics³ side 'What's New', der eksisterede fra juni 1993 til juni 1996. Det var en dagligt opdateret side med links til sider, man mente var interessante (Blood 2002;2). Selve ordet weblog blev dog først opfundet i 1997 af bloggeren Jorn Barger.

I starten blev blogs anvendt af computerkyndige med kendskab til HTML-koder, men i 1999 kom de første gratis programmer, der gjorde det muligt at lave sin egen blog uden at have teknisk snilde⁴. Det betød, at mange flere mennesker kunne hoppe med på blogbølgen, og antallet af blogs eksploderede.

I 2004 udråbtes ordet 'blog' til årets ord af ordbogsforlaget Merriam-Webster (Kruuse 2006), og i dag er der over 100 millioner blogs i verden ifølge den internationale blogportal og blogovervåger Technorati. I Danmark er der ifølge overskrift.dk over 50.000 blogs⁵. Mange af disse er dog ikke nødvendigvis aktive.

De første blogs omhandlede i overvejende grad internettet. De var som regel bygget op omkring links til sider, som indehaverne fandt interessante, eventuelt med enkelte kommentarer tilknyttet. I

³ Mosaic er den første brugervenlige webbrowser lanceret af NSCA, The National Center for Supercomputing Applications, en enhed under University of Illinois, USA.

⁴ Det første af denne slags programmer var pitas.com, der blev lanceret i juli 1999. En måned efter kom Blogger.com, som siden er blevet det mest brugte blogprogram i verden.

⁵ Disse tal er taget fra de to hjemmesider den 10. september 2007, men blogsfæren er en til stadighed dynamisk størrelse, så tallene ændrer sig fra dag til dag.

dag har bloggen udviklet sig til også at være dagbogslignende sider med hverdagsfortællinger, politiske analyser og meget mere.

Blood definerer tre forskellige typer af blogs (Blood 2002;6):

- **Dagbøger:** Korte indlæg af dagbogskarakter. Emnet er som regel bloggerens daglige liv. Få eller ingen links.
- **Notesbøger:** Kan være både personlige og ikke-personlige. Karakteriseret ved længere indlæg, der virker mere redigerede og gennemtænkte end dagbøger. Der linkes eventuelt til andre sider, men linksene har en sekundær rolle i forhold til notesbogens tekster.
- **Filtre:** Er centreret omkring linket med få personlige kommentarer. Den ”oprindelige” form for blog. Har til formål at guide læseren til spændende sider på nettet. Kan være emnebaseret og for eksempel linke til nyheder om et bestemt emne.

En amerikansk undersøgelse af blogs har vist, at dagbogsformen er langt den mest almindelige og at blogs generelt er præget af subjektive fremstillinger og personlige tanker og holdninger og kun i ringe grad centreret omkring links til andre websites (Herring et al. 2005;151ff).

Journalistbloggens historie

I 2000 introducerede The Guardians redaktør sin egen blog på avisens hjemmeside. Dette er så vidt vides det første etablerede nyhedsmedie, der forsøgte sig med bloggenren (Blood 2002;150). Siden har utallige medier verden over taget blogfænomenet til sig. Eksempelvis fastslog en rapport fra august 2006, at 80 af de 100 største aviser i USA nu tilbyder en eller flere blogs fra journalister og redaktører, og at 67 giver mulighed for, at læserne kan kommentere bloggene (The Bivings Group 2006).

Den første j-blog i Danmark menes at være Jyllands-Postens Morten Pihls blog om retssagen mod Peter Brixtofte, som han indledte den 13. marts 2004 (Kruuse 2006).

De danske medier kastede sig for alvor over bloggenren i 2006. I starten af 2006 lancerede Information et blogunivers, hvor man blandt andet blogger fra redaktionsmøderne på avisen. Også Fyens Stiftstidendes journalister og redaktører etablerede blogs. Samme år åbnede gratisavisen Nyhedsavisen en hjemmeside, hvor samtlige journalister automatisk får oprettet en blog.

2006 var også året, hvor de første aviser ansatte egentlige blogredaktører. På Ekstra Bladet blev Marianne Vestergaard ansat i juni og på Politiken kom Kim Elmose til i oktober (ibid.). Siden har

den danske journalistblogosfære udvidet sig, og i dag har langt de fleste landsdækkende og flere regionale medier stiftet bekendtskab med bloggen. I vores kortlægning af danske bloggende journalister i kapitel 2 vil vi give et mere præcist billede af, hvordan journalistblogosfæren ser ud i skrivende stund.

Journalistblogs og journalistik

Blogging er som sagt blevet en del af mange danske journalisters arbejdsbeskrivelse. Samtidig benyttes ordet borgerjournalister indimellem om personer uden journalistisk uddannelse eller job, der blogger om nyhedsstrømmen. Det rejser spørgsmålet, om blogging kan defineres som en ny form for journalistik. Det mener Blood dog ikke:

“Weblogs written by a journalist does not necessarily qualify as journalism for the same reason a novel written by a journalist does not: It is the practice that defines the practitioner, not the other way around” (Blood 2003;61).

Samme opfattelse har klummeskribenten og bloggeren på The Seattle Times Paul Andrews:

”If journalism is the imparting of verifiable facts to a general audience through a mass medium, then most blogs fall well short of meeting the standard” (Andrews 2003;63).

Andrews bruger et eksempel om uprovokeret politivold mod en 11-årig pige til at forklare forskellen på blogging og journalistik. Han var selv vidne til hændelsen, som han tog billeder af og skrev om på sin blog. Historien blev et scoop og cirkulerede i flere dage, og den var journalistisk i den forstand, at Andrews bragte verificerbare facts frem om en virkelig hændelse. Men samtidig ved han, at han ville have grebet sagen anderledes an, hvis han havde været på arbejde:

”If I’d been covering the event for a news organisation, I would have gathered more information, including the girl’s identity, a comment from the police, and several eye witness accounts” (ibid.;64).

Der er altså nogle klare krav og forventninger til, hvad journalistik skal indeholde, som ikke nødvendigvis bliver efterlevet i blogs. Det tyder også Susan Robinsons undersøgelse af 130 amerikanske j-blogs på. Hun ville finde ud af, hvorvidt de lever op til klassiske journalistiske dyder som tilstræbt objektivitet, uafhængighed, sandhed og fairness. Og konklusionen var, at disse kvaliteter ikke opretholdes i bloguniverset:

”J-blogs have challenged accepted standards of journalism by blurring the lines of independence, verification, the definition of news, and truth” (Robinson 2006;79).

Ovenstående støtter vores tese om, at bloggen udfordrer journalisters rolle og normer på nogle centrale områder. I vores teoriafsnit i kapitel 3 vil vi kvalificere denne tese i forhold til de områder, der indgår i vores problemformulering, nemlig interaktionen med og forholdet til publikum samt normen om tilstræbt objektivitet.

2. Kortlægning af den danske journalistblogsfære

Som nævnt ovenfor er j-bloggen et relativt nyt fænomen på de danske mediers hjemmesider. Derfor har vi fundet det nødvendigt at foretage en kortlægning af, hvor udbredt bloggen er blandt medierne herhjemme og blandt de enkelte journalister. Kortlægningen har givet os et overblik over den danske journalistblogsfære og har desuden hjulpet med til at udvælge deltagerne i vores interviewundersøgelse. I dette kapitel præsenteres resultaterne af denne kortlægning, idet der tages forbehold for, at internettet er en dynamisk størrelse, hvorfor nogle af de links, der henvises til i teksten, med tiden kan være blevet inaktive.

Kortlægningens metode

I dagene mellem den 5. og den 12. marts 2007 besøgte vi hjemmesider for danske medier. Her fulgte vi links fra forsiden til eventuelle blogportaler eller blogsites. Vi noterede, hvilke blogs der fandtes, hvem der stod bag de forskellige blogs, hvornår bloggen var blevet oprettet, hvor mange indlæg der var, og hvad bloggene i grove træk indeholdt af emner.

Vi har bestræbt os på at gå systematisk igennem alle typer af daglige nyhedsmedier. Det vil sige morgenaviser, nicheaviser, gratisaviser, regionale dagblade⁶ samt nationale og regionale tv- og radiostationer fra Danmarks Radio og TV 2. I den nedenstående gennemgang vil vi dog kun nævne de steder, hvor der findes blogs skrevet af mediets journalister.

Nogle steder stødte vi på blogs, der ikke indeholdt nogen indlæg. Disse blogs har vi ikke talt med i vores opgørelse. Det var blandt andet tilfældet på Nyhedsavisens hjemmeside. Her får alle redaktionelle medarbejdere automatisk oprettet en blog, men ikke alle benytter sig af muligheden for at blogge. Derfor har vi systematisk besøgt alle de oprettede journalistblogs, men kun talt dem med, der indeholdt mindst et blogindlæg. Desuden opdagede vi undervejs, at nogle tidligere medarbejders blogs stadig fremstod som aktive på siden. Vi har dog valgt at tage disse med i oversigten alligevel, da vi ville give et billede af bloguniverset, som det ser ud for dem, der besøger mediernes hjemmesider.

Undervejs sorterede vi de blogs fra, der ikke var skrevet af journalister. De fleste steder var dette ligetil, da der på hjemmesiden var tydeligt markeret, hvornår der var tale om blogs skrevet af avisens ansatte journalister, men enkelte steder voldte det problemer. Det var blandt andet på Ekstra

⁶ Gennemgangen er sket på baggrund af Danske Dagblades Forenings oversigt over medievirksomheder i Danmark www.pressenshus.dk

Bladets blogsite eblog.dk, hvor kategorien 'Blogs fra Ekstra Bladet' dels dækkede over reelle j-blogs som for eksempel Claus Jessens blog om Tøndersagen, men også indeholdt en blog fra stand-upkomikeren Geo, der udover at skrive denne blog kun er tilknyttet Ekstra Bladet gennem en ugentlig klumme.

Også på TV 2's hjemmeside vakte kortlægningen i første omgang besvær. På www.tv2.dk findes en kategori af blogs, der hedder 'Blogs fra TV 2', som spænder meget vidt. Vi fravalgte blandt andre håndboldtræner Bent Nygaard, der blogger på tv-stationens hjemmeside i sin egenskab af håndboldkommentator, da han ikke er ansat som journalist og ikke møder krav om objektivitet, fairness, dokumentation eller andre journalistiske normer i sit arbejde for TV 2.

Vi har ligeledes valgt blogs fra, der er skrevet af folk fra ikke-nyhedsbårne programmer. Det vil sige, at blogs fra radioværterne fra TV 2 Radios programmer ikke er taget med i oversigten, selvom de kan siges at arbejde journalistisk og måske også har en journalistisk uddannelse, mens bloggen fra radiokanalens nyhedsudsendelse er taget med. Dette er gjort ud fra den betragtning, at medarbejdere på de ikke-nyhedsbårne udsendelser ikke i samme grad møder problemer eller udfordringer i deres daglige arbejde i forbindelse med blogmediet. Af samme grund har vi fravalgt blogs fra værterne på vejrudsigten og dommerne fra tv-programmet 'Danmarks bedste idé'.

På Danmarks Radios hjemmeside var problemet i højere grad en mangel på et samlet overblik. På hjemmesiden findes en side, der hedder blogs.dr.dk/blogs, men denne side viser kun enkelte af de DR-ansattes blogs. Andre blogs – som for eksempel blogs fra TV AVISENs værter – skulle findes inde på TV AVISENs egen hjemmeside, som er en underside til dr.dk. I vores arbejde med DR har vi derfor systematisk besøgt de nyhedsbårne kanalers og programmets hjemmesider for at finde blogs fra DR-journalister. Vi kan dog ikke udelukke, at der et eller andet sted i dr.dk-universet findes blogs, som vi ikke har fundet og taget med i vores oversigt.

Kortlægningen giver et samlet overblik over den danske journalistblogosfære og kan ses i bilag A.

Gennemgang af danske medier med bloggende journalister

Kortlægningen viser, at der er store forskelle på de enkelte danske nyhedsmediers brug af j-blogs. Det gælder både antallet af bloggende journalister, hyppigheden af journalisternes blogindlæg og starttidspunktet for mediernes forsøg med bloggende journalister. Men der er også forskel på, hvorvidt bloggene fortrinsvis er bestyret af grupper eller enkelte journalister, samt om bloggene er skabt med et bestemt emne eller tema for øje.

Disse forskelle har vi valgt at opstille som parametre for, hvordan brugen af blogs adskiller sig fra medie til medie. Opstillet i punktform ser de således ud:

- Hyppighed
- Gruppe/individuel
- Antal blogs
- Starttidspunkt
- Tema/ikke tema

I det følgende giver vi et overblik over bloggende journalister på danske nyhedsmedier, idet vi i gennemgangen af hvert medie kommer ind på de syv opstillede parametre, hvor det er relevant. Medierne er for overskuelighedens skyld blevet inddelt i morgenaviser, nicheaviser, formiddagsaviser, lokale dagblade, gratisaviser og elektroniske medier.

Morgenaviser

Politiken

Politiken henviser fra forsiden til tre faste j-blogs: 'Lederpladsen', 'Læsernes redaktør' og 'Bibelblog'. Desuden findes en gruppeblog med navnet 'Efter deadline', som blev indledt den 8. marts 2007 og som indeholder syv indlæg fra den 8. og 9. marts. Disse indlæg er skrevet af avisens EU-korrespondenter og handlede alle om EU, selvom bloggen ifølge hjemmesiden skal skrives af avisens nyhedsredaktører og give et indblik i, hvorfor avisens forside ser ud, som den gør. Lederpladsen er en gruppeblog bestyret af chefredaktør Tøger Seidenfaden og redaktør for lederkollegiet Anita Bay Bundegaard, mens de to sidste blogs er skrevet af enkeltpersoner. Alle fire aktive blogs på Politikens hjemmeside har et overordnet tema. For Lederpladsen er hensigten ifølge siden at "kommentere og diskutere dagens leder" samt bringe lejlighedsvis referater fra ledermøderne (<http://politiken.dk/lederpladsen>). I realiteten bruges bloggen dog udelukkende til at bringe avisens daglige leder. Tilsvarende indeholder bloggen fra læsernes redaktør kun de to ugentlige klummer fra den trykte avisudgave.

Bibelbloggen handler om tro og tanker og skrives af Politikens korrespondent i Jerusalem. Dens første indlæg er fra 9. november 2006, mens den første leder på Lederpladsen er lagt ind den 29. december. Læsernes Redaktør har blogget siden 23. september⁷.

Udover de fire aktive blogs linker Politiken til to afsluttede blogs om bestemte begivenheder, 'Bogen på bloggen' fra den årlige bogmesse og 'Over Here', hvor avisens USA-korrespondenter dagligt fulgte midtvejsvalget i 2006.

Jyllands-Posten

På Jyllands-Postens hjemmeside findes en enkelt j-blog. Det er en blog af journalisten Morten Pihl, der handler om retssagen mod Peter Brixtofte og som bliver opdateret løbende i de perioder, hvor retssagen er på sit højeste. Denne blog startede 13. marts 2004 og indeholder 311 indlæg.

Derudover henviser avisen på sin hjemmeside til en særlig hjemmeside om Galathea-ekspeditionen. Her har avisens korrespondent Jørgen Ullerup fra 22. september til 3. oktober 2006 haft en blog med 12 indlæg om livet på ekspeditionen.

Nicheaviser

Kristeligt Dagblad

Kristeligt Dagblad står bag siden kristendom.dk, hvor der er mulighed for at blogge. Her har avisens kirkeredaktør en blog, hvor han mellem den 13. oktober 2006 og den 23. oktober samme år har lagt fem ledere ud på bloggen uden at få kommentarer fra læserne.

Information

Information har oprettet sitet 'luftskibet.information.dk', hvor avisen har ti faste blogs. Det drejer sig om 'Taskeholdet', 'Redaktionsmødet', 'Radar', 'Larm', 'Live', 'Osteklokken', 'Mellemøsten mellem linierne', 'Sandkassen', 'Forsidesensationen' og 'Betablog'. De fem førstnævnte bestyres af grupper af journalister, mens de resterende er individuelle blogs.

Alle Informations j-blogs har et overordnet tema. Eksempelvis indeholder bloggen Taskeholdet diskussioner om køn og ligestilling, mens Tue Andersen Nexø i Sandkassen blogger om bøger og hændelser i det litterære miljø. Derudover kan man på Luftskebet læse bloggen Redaktionsmødet, der, som navnet antyder, inviterer læseren indenfor på redaktionsmødet og for eksempel

⁷ Vi har dog kendskab til mindst en blog forud for disse tidspunkter, idet Stéphanie Surrugue bloggede fra Tour de France i juli 2006.

argumenterer for valget af dagens forsidehistorie eller anbefaler en af dagens historier i særlig grad (http://luftskibet.information.dk/redaktionsmodet/hab_for_europa).

Den første blog på Luftsibet var Redaktionsmødet, der har eksisteret siden 16. februar 2006. De andre blogs er løbende kommet til, og der er skrevet mellem 17 og 194 indlæg i dem.

Formiddagsaviser

Ekstra Bladet

Ekstra Bladet har oprettet sitet ebblog.dk, der både har blogs fra almindelige danskere, kendte personer og avisens egne journalister. J-bloggerne hedder 'Blog Mama', 'EB Trav', 'Her er London', 'Løgner om Irakkriegen', 'Sportspanelet', 'Tøndersagen' og 'Erotikbloggen'.

J-bloggerne på ebblog.dk er hver især styret af et bestemt tema. På EB Trav, Sportspanelet og Erotikbloggen blogges der om bestemte emner, mens Tøndersagen og Løgner om Irakkriegen begge følger bestemte begivenheder og Her er London indeholder stort og småt fra et geografisk område, som Ekstra Bladets udsendte i England næsten dagligt skriver om.

Blog Mama, der føres af blogredaktør Marianne Vestergaard, skiller sig i den forbindelse ud ved at have et meget bredt emne: Mad og dagligdagen.

Lokale dagblade

Fyens Stiftstidende

På Fyens Stiftstidendes hjemmeside er der otte links til avisens j-blogs, som ligger på sitet 'Xtrablog.dk'. Disse er 'Hagmund på Bloggen', 'Volmers vurdering', 'Sportsbloggen', 'Manjas hus', 'Barrens blog', 'Sportsredaktørens blog', 'Xtra-redaktøren' og 'Pottermania'.

Med undtagelse af Sportsbloggen er der tale om individuelle blogs. De er alle styret af et tema, der ofte hænger sammen med indehaverens stofområde. Her skiller bloggen Manjas hus sig dog ud, idet det er en blog med et personligt emne. Heri skriver journalisten, der netop er flyttet i hus, om at flytte sammen med kæresten og bygge om på boligen.

Xtra-redaktøren har skrevet 49 indlæg mellem den 19. maj 2006 og den 1. december 2006, men bloggen er ikke blevet opdateret siden. 'Hagmund på Bloggen' er den mest aktive blog med 190 indlæg siden 22. august 2006, mens resten af Fyens Stiftstidendes blogs først er startet i slutningen af november og starten af december 2006. De har alle skrevet under 20 indlæg i deres blog.

Gratisaviser

Nyhedsavisen

Den eneste af de fem landsdækkende gratisaviser⁸, der opererer med j-blogs, er Nyhedsavisen, som på avisen.dk har forsøgt at etablere et ambitiøst blogsamfund bestående af både journalister og ikke-journalister. Samtlige af avisens omkring 150 redaktionelle medarbejdere har en blog, som de af ledelsen er blevet tilskyndet til at benytte sig af. Denne opfordring har journalisterne dog taget meget forskelligt op, siden hjemmesiden gik i luften oktober 2006⁹.

I alt har 71 journalister taget hul på bloggen. 36 af disse, eller omkring halvdelen, har dog skrevet fem eller færre indlæg og må derfor betegnes som ikke særligt aktive udi beskæftigelsen. En lille håndfuld journalister har dog skrevet over 30 indlæg.

Langt de fleste af Nyhedsavisens j-blogs har ikke noget eksplicit tema, og bloggene fremstår meget forskellige. Nogle journalister vedhæfter billeder og linker til filer og andre hjemmesider (www.avisen.dk/ribe), mens andre skriver mere klummeagtige tekster som for eksempel udlandsjournalisten Michael S. Lund (www.avisen.dk/micu). Enkelte journalisters blog indeholder personlige og endog private oplysninger (www.avisens.dk/mich), hvorimod andre holder sig til deres stofområde eller aktuelle emner i nyhedsstrømmen.

Elektroniske medier

TV 2

Den 9. marts fandtes i alt 28 blogs fra TV 2-journalister på hjemmesiden blogs.tv2.dk. Det er især studieværter, der blogger, men der er også enkelte reportere samt en blog fra stationens direktør Per Mikael Jensen. De ivrigste bloggere er fra TV 2 Sporten, hvor otte af de 28 bloggere er ansat.

De fleste bloggere blogger ofte, men Sportens Jimmy Bøjgaard er dog den eneste, der lever op til kravet om at poste nye indlæg stort set dagligt. Han har siden den 10. september 2006 lagt 249 indlæg ind på sin blog og opdaterer i perioder flere gange om dagen. Hans blog er samtidig en af de første blogs, der blev oprettet på siden, mens andre er kommet til løbende.

TV 2's blogs er meget forskellige, og kun få af dem er styret af et overordnet tema. Mange blogger dog om deres stofområde eller det program, de er ansat på.

⁸ Siden da er en af disse, dato, nedlagt.

⁹ Forud for dette havde der dog været en midlertidig hjemmeside, hvor enkelte af avisens journalister og redaktører bloggede om eksempelvis den fremtidige avis. Derfor vil der i enkelte af bloggenes arkiver findes indlæg helt tilbage fra den 21. august.

En enkelt af TV 2's regionalstationer er hoppet med på blogbølgen. På TV2/NORDs hjemmeside blogger otte mandlige journalister og redaktører. De har hver deres individuelle blog, som de har påbegyndt i januar eller februar 2007. Den mest aktive blogger er journalist Peter Küster med seks indlæg.

Bloggene på TV2/NORDs hjemmeside er ikke styret af overordnede temaer.

DR

DR henviser ikke på forsiden til bloggende journalister, men på de enkelte programmers hjemmeside findes enkelte blogs, ligesom der på hjemmesiden blogs.dr.dk forsøgsvist er lavet en oversigt, der dog langt fra er fuldkommen.

På TV AVISEN blogger de fem værter Mette Walsted Vestergaard, Jeppe Nybroe, Reimer Bo Christensen, Torsten Jansen og Paula Larrain i hver deres individuelle blog. De har benyttet sig af bloggen mellem 19 og 49 gange siden opstarten i midten af november 2006. Bloggingen blandt TV AVISENs værter foregår ikke under et overordnet tema.

Udover værterne på TV AVISEN blogger flere radiojournalister. På hjemmesiden blogs.dr.dk findes ni j-blogs, nemlig 'Harddisken', 'Blogland', 'P1-redaktørens blog', 'Viden om', 'Blogvognen', 'Bornholmer-bossen', 'Britts blog', 'Anders' blog' og 'Peter Stens blog'.

Harddisken og Blogland er bestyret af grupper af journalister, mens de resterende er individuelle blogs.

Blogsiden er stadig ret ny, det første indlæg er fra 15. februar, men både Harddisken og Blogland er hyppigt opdaterede blogs med henholdsvis 26 og 19 indlæg.

Desuden blogger tre værter på DR Fyn. Ruth Kabel og Christian Stokholm har blogget siden henholdsvis 8. og 7. november 2006, mens Steen Heinsen kom til den 8. januar 2007.

Sammenfatning

Kortlægningen af den danske journalistblogosfære viser, at mange medier har gjort forsøg med bloggen på den ene eller anden måde. Det er karakteristisk, at de tre store morgenaviser Politiken, Jyllands-Posten og Berlingske Tidende stort set ikke har satset på j-bloggen, mens Information og Nyhedsavisen må siges at være de landsdækkende skriftlige medier, der på den mest originale og ambitiøse måde har begyndt arbejdet med bloggen. Som den eneste regionale avis har Fyens Stiftstidende prioriteret at have bloggende journalister.

DR og TV 2 har begge taget skridtet ud i journalistblogsfæren, men sidstnævnte ser ud til at have satset mest på dette, idet stationen har oprettet et egentligt blogsite, mens DR's netværk af j-blogs virker mere ugennem tænkt.

Udviklingen herefter

Den netop præsenterede kortlægning blev lavet i marts 2007, men blogsfæren udvikler sig hurtigt, og der er sket meget siden. Det følgende afsnit vil kort gøre rede for, hvilke medier der i september 2007 er hoppet med på blogbølgen.

Politiken har oprettet et decideret blog-site på politiken.weblogs.dk. Her findes 17 blogs, af hvilke ti er bestyret af redaktionelle medarbejdere på avisen. Udover de tre blogs, der allerede eksisterede, da vi lavede kortlægningen, er der altså kommet syv til. Disse er "Klik", hvor avisens spilmelder blogger om computerspil, "På togt med Havhingsten", hvor journalist Nils Thorsen blogger fra den nu overståede sejltur med vikingskibet Havhingsten, sportsjournalisten Mogens Jacobsens' blog "Mogens' cykelblog", "Politisk kommentar", hvor redaktionschef Peter Mogensens analyser lægges ud til diskussion, "Tv-anden", der bestyres af Per Munch, litteraturbloggen "Bibliopaten" og bloggen "Den barberede ged".

Berlingske Tidende lancerede 11. september en ny hjemmeside for avisen, hvorpå der findes 7 j-blogs: 'Kastrups verden', 'København-bloggen', 'Chefredaktørens blog', 'Mad og vin', 'Sportsbloggen', 'Politisk analyse' og 'Amerikanske tilstande'.

På dit.bt.dk kan både journalister og andre brugere oprette en blog. Det er svært at finde ud af, hvor mange journalister, der blogger, men fra forsiden henvises til tre journalistblogs, som alle handler om sport med hovedvægten på fodbold.

Nordjyske Medier har på dit.centrum.dk oprettet to såkaldte kendisblogs, hvor fire af radioværterne fra mediehusets radiostation blogger.

Tilgange til bloggen

I sin tekstanalyse af j-blogs, omtalt i kapitel 1, har Robinson opstillet blogs af journalister i syv forskellige kategorier, alt efter hvilken form de har. Eksempelvis ser nogle blogs nærmest ud som journalistens notesbøger, andre er bygget op af spørgsmål og svar, mens atter andre har form som et læserforum (Robinson 2006;70).

Sideløbende med kortlægningen af den danske journalistblogosfære har vi ligeledes noteret, på hvilke måder de bloggende journalister tager det nye fænomen i anvendelse. I modsætning til Robinson har dette speciale dog arbejdet med bloggene ud fra, hvordan deres indhold og emnevalg adskiller sig fra hinanden. De bloggende journalister har eksempelvis forskellige tilgange til, om bloggen skal tage udgangspunkt i deres egne oplevelser og overvejelser eller i nyhedsstrømmen, samt om den skal omhandle deres eget stofområde.

Kortlægningen tyder på, at man kan inddele j-blogs i ni forskellige typer, alt efter deres indhold og emne. Denne inddeling har, sammen med ovenstående gennemgang, hjulpet os til at udvælge interviewpersoner, der repræsenterer forskellige tilgange til bloggen. Nedenfor er de forskellige typer blogs stillet op i punktform, hvorefter de hver især vil blive nærmere defineret.

- Kommentarblogs med udgangspunkt i nyhedsstrømmen
- Kommentarblogs med udgangspunkt i personlige oplevelser
- Private blogs
- Emneblogs
- Stofområdeblogs
- Begivenhedsblogs
- 'Kom indenfor'-blogs
- Dialogblogs
- Kuriøse blogs

Med de ni typer af j-blogs er der tale om idealtyper, hvorfor det er langt fra sikkert, at den enkelte blog fremstår i 'ren form' som eksempelvis enten privatblog eller emneblog. Oftest indeholder en journalists blog indlæg af forskellig karakter. Overordnet kan betegnelserne dog bruges til at give et billede af, på hvilke forskellige måder bloggen bliver brugt. Nedenfor vil vi forklare, hvad der er karakteristisk for de enkelte typer.

Kommentarblogs med udgangspunkt i nyhedsstrømmen tager som regel afsæt i aktuelle emner. Det kan for eksempel være sagen om rydningen og nedrivningen af Ungdomshuset. Journalisten udlægger i bloggen sin version af begivenhederne og kommer med sin klare og ofte politiske holdning til, hvordan sagen hænger sammen. Genremæssigt minder denne type blog om kommentaren. Kristian Leider Olsen fra Nyhedsavisen har flere indlæg, der falder i denne kategori

med eksempelvis titlerne 'Afskaf andelsboligen' og 'Fyringen af Dorrit West var forkert' (<http://avisen.dk/brugere/krol.aspx>).

Kommentarblogs med udgangspunkt i personlige oplevelser har omvendt sit udspring i hverdagens hændelser, som for eksempel at få stjålet sin cykel, eller at pædagogerne i barnets vuggestue er syge. Disse oplevelser ophøjes så typisk til generelle tendenser, som journalisten forholder sig normativt til. Denne type blogs minder om klummer eller bagsidejournalistik. Et eksempel er Trine Panum Kjeldsen, der skriver om, at det er for sjældent, man får et smil fra en fremmed (<http://blog.tv2.dk/trinepanumkjeldsen/entry74942.html>).

Private blogs eller privatlivsblogs går endnu tættere på end de ovenstående to typer, der også er blogs med personligt indhold. Journalisten kan for eksempel skrive om sin ufrivillige abort (<http://avisen.dk/blogs/anpi/hubbabubbakrigen-130207.aspx>) eller om at flytte i hus med sin kæreste som Manja på Fyens Stiftstidende (www.manjas.xtrablog.dk).

Emneblogs handler om et bestemt tema. Der er oftest tale om en interesse- eller hobbyblog. Et eksempel er Informations Taskeholdet, der kun skriver om ligestillings- og kønsmæssige problemstillinger, eller Nyhedsavisens Michael Rachlin, der blogger om fodboldklubben FCK. Emnet kan også være medier, hvilket vi har set flere eksempler på, heriblandt TV 2-direktør Per Mikael Jensens indlæg om etiske overvejelser i forbindelse med dokumentarprogrammet 'Operation X' (<http://blog.tv2.dk/per.mikael.jensen/entry11765.html?ss>).

Stofområdeblogs udnytter journalistens faglige kompetencer og giver ofte plads til, at mere kuriøse emner fra stofområdet får spalteplads. DR's Blogland, som er Filmlands blog, og Informations Larm er eksempler på stofområdeblogs. Journalisterne udtrykker sig ikke sjældent som anmeldere i disse blogs, hvorved de får et meget personligt præg. De fleste korrespondenters blog lægger sig også i denne kategori.

Begivenhedsblogs er dedikeret til emner, der er afgrænset af både tid og rum. For eksempel falder Politikens blog om midtvejsvalget i USA under denne kategori, ligesom Jyllands-Postens blog om Brixtofte-sagen. Det giver sig selv, at der er grænser for, hvor længe efter begivenhedens afslutning man stadig kan følge med i bloggen.

'Kom indenfor'-blogs har som sin målsætning at bringe mediet tættere på publikum. Det kan eksempelvis ske gennem forklaringer på, hvordan artikler eller indslag produceres. Især tv-medierne benytter sig af denne type blogs. Eksempelvis skriver Paula Larrain om, hvordan man forbereder live-interview (<http://www.dr.dk/DR1/TVAVISEN/blogs/Paula/index.htm?p=314>), og TV 2's Henrik Skovgaard om, hvordan man bliver sminket før en udsendelse

(<http://blog.tv2.dk/henrikskovgaard/entry64588.html>).

Dialogblogs handler om at komme i kontakt med læsere og seere. Det kan være en journalist, der opfordrer brugerne af bloggen til at komme med forslag til nye historier. Men journalister kan også bruge bloggen til direkte at rekruttere kilder og cases til bestemte historier. Denne type blog benytter sig til fulde af formens muligheder for at interagere med brugerne eller endda skabe reelle communities af brugere. Et eksempel er Karin Cruz Madsen, der på sin blog efterspørger vidner til et knivoverfald (<http://blog-dyn.tv2.dk/karinceciliacruzmadson/entry27073.html>).

Kuriøse blogs dækker over de blogs, der har til hensigt at henlede læserens opmærksomhed på en bestemt hjemmeside eller kuriøs begivenhed. Det kan eksempelvis være en journalist, der bringer et link til en video på YouTube. Indholdet er ofte humoristisk og i en afslappet tone og teksten relativt kort. Denne form minder om de oprindelige blogs, eller filtre med Bloods betegnelse, der reelt var lister over spændende hjemmesider (Blood 2002;6).

På baggrund af kortlægningen af journalistblogosfæren samt kategoriseringen af de forskellige typer blogs, har vi udvalgt ni interviewpersoner, der repræsenterer forskellige tilgange til bloggen. Disse vil blive præsenteret i kapitel 4, hvor vi desuden gør rede for vores overvejelser omkring udvælgelsen af dem.

3. Teori

Som nævnt i problemfeltet er det dette speciales tese, at bloggen udfordrer journalisters rolle og normer på to centrale områder; forholdet til publikum og normen om den tilstræbte objektivitet. I dette kapitel vil vi kvalificere denne tese ud fra et teoretisk perspektiv.

Forholdet til publikum

Journalistblogs har potentialet til at ændre journalisternes rolle over for deres publikum, idet bloggen forudsætter, at journalisterne er i dialog med brugerne på en helt anden måde, end de ellers er vant til fra det traditionelle journalistiske arbejde.

I dette afsnit vil der først blive gjort rede for den klassiske journalistrolle både i samfundet og i forholdet til læsere, lyttere og seere, hvorefter det vil blive diskuteret, hvilke nye udfordringer netværkssamfundet og blogs repræsenterer for journalisterne.

Den klassiske journalistrolle

Journalistik og medier bliver tillagt en stor betydning for det moderne repræsentative demokrati. Enkelte mener endda, at demokrati ikke kan eksistere uden en fri og uafhængig presse og omvendt (Strömbäck 2004;74). Medierne er i denne opfattelse bindeleddet mellem offentligheden og staten. Igennem medierne kan samfundets lovgivere få indsigt i, hvad der sker i samfundet, og hvilke sager der optager borgerne. Samtidig kan borgerne blive informeret om nye love og tiltag og kontrollere, hvordan magten udøves (ibid.;73).

Journalisternes fornemste opgave er derfor at uddanne borgerne til at blive gode demokratiske medborgere ved at give borgerne den information, der er nødvendig for at gøre dem i stand til at træffe frie demokratiske valg (Kovach og Rosenstiel 2001;17) samt at være et talerør for borgerne over for magthaverne. Medierne forbindes derfor ofte med metaforer som for eksempel 'vagthunden', der holder øje med, at samfundets magthavere opfører sig ordentligt, eller 'den fjerde statsmagt', der repræsenterer hele samfundet og forhindrer enkelte samfundsgrupper i at misbruge magten (McNair 1998;19f). I denne forståelse ligger implicit en idé om, at journalisten er en form for alvidende autoritet, der kan sætte sig ud over samfundets magtforhold, og som til hver en tid ved, hvad folket har brug for at vide for at kunne fungere i demokratiet.

Rollen som den vigtigste platform for offentlig debat giver medierne en stor magt. Dels kan journalisterne være med til at udvælge, hvem der skal have adgang til at udtale sig i spalterne, og

dels har de indflydelse på, hvilke informationer samfundets borgere får, da medierne altid gennem både research og vinkling vil udvælge et bestemt udsnit af verdens hændelser til videreformidling. Denne udvælgelse og journalistens rolle i den kaldes 'gatekeeper'-funktionen (White 1950;63). Gatekeeper-begrebet bruges ofte negativt om mediernes magt til at sortere informationer fra, der ikke passer ind i deres dagsorden, og omvendt fremme information, der støtter deres dagsorden. I dette projekt vil begrebet dog blive brugt om mediernes og journalisternes rolle som et demokratisk uddannende bindeled mellem staten og dens borgere, der vurderer, hvad borgerne bør vide for at kunne fungere i det demokratiske samfund og sortere store mængder information for brugeren. Begreber som den fjerde statsmagt, vagthund, uddanner og gatekeeper er centrale i den klassiske forståelse af journalistik og journalisters rolle. Her er journalisterne altså til stede for læserens, lytterens og seerens skyld, så disse kan blive informeret og uddannet til at fungere i det demokratiske samfund. I en amerikansk undersøgelse fra 1999 tilkendegav over 80 procent af journalisterne, at deres vigtigste forpligtelse og loyalitet er over for deres læsere, lyttere og seere (Kovach og Rosenstiel 2001;52). Alligevel har det ikke været normen, at man var i dialog med sit publikum. Journalistik er blevet defineret som en envejskommunikation, hvor det er medierne og journalisterne, der er afsenderne og læsere, lyttere og seere, der er modtagerne. Journalisterne har desuden etableret en professionel identitet, hvor de ser sig selv som neutrale tilvejebringere af information, som har en naturlig distance til de hændelser og det samfund, de rapporterer om, og som er i stand til at sætte sig ud over normale sociale konventioner (Heinonen 1999;20). Denne opfattelse har stor betydning for journalisternes forhold til deres publikum:

"...the traditions of the profession as well as journalists' present role perceptions lean heavily on the attitude of detachment [from society]. While being part of the profession's strive for an autonomous status in society, detachment has also meant the exclusion of the audience from journalism; the audience has been positioned as a passive receiver" (Heinonen 1999;82).

Ovenstående opfattelse af journalisters rolle som et bindeled mellem stat og borger, hvis fremmeste opgave er at uddanne borgerne til at kunne træffe frie demokratiske valg, bliver udfordret i nutidens samfund, hvor blandt andet internettet har gjort det muligt for stat og borger at have kontakt uden om medierne, og hvor alle med en computer og en internetforbindelse har mulighed for at offentliggøre deres holdninger. Manuel Castells har kaldt dette moderne samfund for 'netværkssamfundet'. Dette begreb og dets indflydelse på opfattelsen af journalisters rolle vil det følgende afsnit fokusere på.

Journalistrollen i netværkssamfundet

Udviklingen af det, Castells kalder netværkssamfundet¹⁰, har sat journalistrollen og de journalistiske arbejdsbetingelser i spil. Det følgende afsnit vil kort komme ind på de forhold ved netværkssamfundet, der har betydning for journalisternes rolle og deres forhold til publikum. Netværk er betegnelsen for en lang række af åbne eller lukkede systemer af kommunikative relationer, som varierer i struktur og stabilitet (Finnemann 2005;245). Det enkelte individ indgår i mange forskellige netværk, blandt andet på arbejdet, blandt venner, i foreningslivet og i interessefællesskaber. Dette er ikke i sig selv noget nyt, men med internettets komme har samfundet fået en kommunikativ infrastruktur, der for alvor gør det muligt for netværkssamfundet at brede sig og leve op til sit navn. Castells har derfor også nævnt internettet som den mediemæssige forudsætning for et epokeskifte i retning af denne type samfund (ibid.;243). Den teknologiske udvikling har gjort, at det nu anvendes i snart sagt alle kroge af samfundet og blandt mange forskellige befolkningsgrupper. På den måde får en lang række aktører mulighed for at deltage i samfundets forskellige sfærer, hvorfor man også kan tale om internettet som en udvidelse af det offentlige rum (ibid.;214). Der sker således en deling og udbredelse af viden og synspunkter, som man ikke har været vidne til på samme måde tidligere.

Samtidig har udbredelsen af internettet stort set ophævet tids- og rummæssige barrierer ved at muliggøre kommunikation og sammenhold på tværs af landegrænser og tidszoner (Heinonen 1999;28f). Kommunikationen mellem to mennesker på hver sin side af jorden behøver ikke at tage længere tid end et klik med musen, hvilket åbner for en opblomstring af nye typer fællesskaber omkring interesser og holdninger.

Denne udvikling har stor betydning for journalister og mediers rolle i samfundet. Mediernes funktion som et nødvendigt forbindende led mellem magthavere og borgere er blevet svækket, da det i princippet er muligt for borgerne og magthavere at være i direkte kontakt via hjemmesider, debatfora og e-mails. Samtidig er det muligt for alle at lægge information ud på nettet, hvilket påvirker den journalistiske rolle som gatekeeper, der kan bestemme, hvilken information læserne får, og hvordan de får serveret den information. Pavlik udtrykker denne svækkelse af journalistens position på følgende måde:

¹⁰ Teori om netværkssamfundet er omfattende og inddrager ofte økonomiske, arbejdsmæssige og andre faktorer, der ikke er relevante for vores problemstilling. I vores præsentation af begrebet har vi derfor anvendt Ari Heinonens 'Journalism in the Age of the Net' (1999) og Niels Ole Finnemanns 'Internettet i mediehistorisk perspektiv' (2005), da de arbejder med det fra henholdsvis journalisters og mediers synsvinkler.

"The traditional journalist is accustomed to serving in the role of omnipotent storyteller, and rarely in the past have audience members had an opportunity to read many different reports on the same event. (...) But since the advent of the multichannel universe and the rise of the Internet, it has become as easy for a New Yorker to read the New Zealand Herald's account of President Clinton's grand jury testimony in the Lewinsky case as it is to read that of the New York Times. No longer need audience members accept any single point of view as the full story or the complete truth" (Pavlik 2001;130).

I teorien kan netværkssamfundet ende med at gøre journalister overflødige. Det er dog de færreste, der mener, at dette vil blive tilfældet, da offentligheden stadig og måske i højere og højere grad har brug for nogen, der kan sortere i de enorme mængder af information, der findes på internettet (Heinonen 1999;48f). Men journalisterne kan blive nødt til at finde nye måder at knytte læsere, lyttere og seere til sig for at holde fast på dem. En måde at gøre dette på er ved at tildele dem en mere aktiv rolle i forholdet til medierne.

Interaktiviteten mellem publikum og medier kan foregå på to niveauer (Ward 2002;144ff). Det laveste niveau går ud på at give publikum mulighed for selv at vælge, hvilke nyheder de vil læse og i hvilken rækkefølge. Det er eksempelvis det, der er tilfældet på DR's nyhedskanal DRUpdate eller på avisers hjemmesider, hvor hypertext og links giver brugeren mulighed for at springe rundt mellem artikler. På det samme niveau er også muligheden for at kontakte journalisterne direkte med kommentarer, rettelser eller tips til historier. Dette er ligeledes blevet nemmere, idet både aviser og tv ofte ledsager journalistens byline med en direkte e-mailadresse. Dette niveau er således karakteriseret ved at indeholde tovejskommunikation mellem mediet og brugeren.

Det næste niveau tager interaktionen et skridt videre ved at indeholde trevejskommunikation, hvor brugerne kan dele informationer og nyheder med både journalister og andre brugere. På dette niveau indgår journalisten som en bruger såvel som en formidler af information stort set på lige fod med de øvrige brugere, som i mange tilfælde vil vise sig at vide lige så meget eller mere om det pågældende emne som journalisten. Dette er en helt ny situation for journalisten, der som sagt har været vant til, at der er en fast rollefordeling mellem journalisten som afsender og publikum som modtager af information. Samtidig giver dette niveau brugerne mulighed for at rette og kritisere journalisternes arbejde offentligt, hvilket de i ifølge Jane Singer høj grad gør brug af:

"The blogging community is far from shy about going after journalists for offences real and imagined, shocking thin-skinned journalists unused to being scrutinized the way they scrutinize others" (Singer 2005;180).

Ved at tilføje nye oplysninger eller vinkler på journalistens historier bliver publikum en medproducent af historierne, hvilket også repræsenterer en udfordring for journalisterne, der er vant til tanken om, at den journalistiske artikel er et færdigt og endeligt produkt.

Dette niveau af interaktion kan finde sted ved at give brugerne mulighed for at offentliggøre kommentarer til journalisternes arbejde. Her findes også j-bloggen, hvor dialogen ikke nødvendigvis tager udgangspunkt i klassiske journalistiske produkter, men i et blogindlæg skrevet af en redaktionel medarbejder. Indlæg som disse forventes som tidligere nævnt ikke at leve op til gængse journalistiske normer og formkrav, hvilket giver journalisterne helt nye muligheder for at være i dialog med læserne. De kan for eksempel lægge idéer og ufærdige historier ud til læserne for at få deres kommentarer og inputs eller give læserne indblik i den journalistiske produktion ved at lægge deres research ud på bloggen og forklare, hvordan en bestemt historie er blevet til. Hermed får læserne mulighed for at vurdere journalisternes arbejde, og denne gennemsigtighed kan være med til at styrke journalisternes troværdighed (Lasica 2003;72, Kovach og Rosenstiel 2001;192). Bloggens personlige natur giver journalisterne endnu en mulighed for at knytte læserne til sig. Ved at vise, at der bag bylinen gemmer sig et menneske med følelser, holdninger og tanker kan journaliststanden få et mere personligt og ligeværdigt forhold til sine læsere, lyttere og seere. Pludselig er det ikke bare en tilfældig journalist, brugeren er i dialog med, men Line Baun Danielsen, en fraskilt mor, der både fortæller om sine høns i haven og sin mors problemer med at overkomme en hjerneblødning (<http://blog.tv2.dk/tv2linebaundanielsen/>). J.D. Lasica udtrykker det således:

”...blogs offer an opportunity to hear a journalist’s voice and personality. (...) Blogs could show that newspapers aren’t monolithic corporations but a collaborative team of individuals with varying viewpoints and who have more in common with their reader than they could possibly know from reading their print articles alone” (Lasica 2003;72).

Når brugerne lærer journalisterne bedre at kende, får de et tilhørsforhold til det pågældende medie og vil have sværere ved at undvære det. Dette personlige forhold kræver dog, at journalisterne er parate til at bryde med den tradition, der pålægger dem at holde deres egen person uden for deres arbejde, som den bliver beskrevet i det nedenstående afsnit om den journalistiske norm om tilstræbt objektivitet. Og det kræver, at journalister er klar til at stå frem som helt almindelige mennesker med styrker og svagheder og måske endda risikere at underminere deres ovenfor nævnte autoritet som vidende formidlere.

Interaktionen med publikum er en mulighed ved bloggen, som de fleste medier, der har erfaringer med j-bloggen, hurtigt har erkendt. Det kan ses i de retningslinier, de har skrevet ned for deres bloggende journalister. Her opfordres medarbejderne, som vi vil vise i det følgende, dels til at være ivrige deltagere i diskussionerne på bloggen, dels til at være gode til at indrømme fejl. Både på DR og Politiken opfordres journalisterne til at gå i dialog med læserne og til at holde denne dialog ved lige, således at der svares på læsernes kommentarer hurtigst muligt. På Politiken får journalisterne desuden at vide, at man meget gerne må deltage i debatter andre steder i blogosfæren, idet avisen ”er en del af en kultur for videnuveksling” (DR 2007, Politiken 2006a). Nyhedsavisen opfordrer endog sine bloggende journalister til at finde ”gode fjender”, som man ved, man er uenig med, og som man kan kritisere og debattere med (Nyhedsavisen 2006). TV 2 mener ligeledes, at ”en blog handler om at komme i dialog med andre”, men lader det være op til de enkelte medarbejdere selv at vurdere, hvor tit man vil besvare kommentarer fra læserne, og om man vil besvare alle henvendelser (TV 2 2007). Alle fire medier lægger vægt på, at journalisterne skal holde en god tone på bloggen, uanset karakteren af de kommentarer, de får fra læserne. Samtlige medier er desuden enige om, at man skal kunne tage imod kritik og indrømme sine fejl på bloggen. Hos Politiken og DR hedder det, at ”vi indrømmer fejl og retter dem øjeblikkeligt – uden at slette sporene elektronisk” (Politiken 2006a, DR 2007). Førstnævnte tager endda fat i det klassiske afsender/modtagerforhold, som vi nævnte ovenfor, og skriver følgende:

”Målet med blogs hos Politiken er at bidrage til udveksling af viden og debat samt gøre læserne til medskabere af avisen – ikke kun passive modtagere af nyheder og holdninger” (Politiken 2006a).

Som det er fremgået af indholdet af dette kapitel indtil videre, fremstår j-bloggen altså som en udfordring for journalistens rolle over for hans eller hendes publikum, både når det gælder gatekeeper-funktionen, den traditionelle afsender-modtagerrelation og normen om den personlige distance. Ud fra mediernes retningslinier for brugen af j-bloggen på deres hjemmesider kan man se, at de med bloggen er parat til at tage denne udfordring op og revurdere journalistens traditionelle rolle over for sit publikum. Hvordan de adspurgte journalister opfatter interaktionens indflydelse på deres forhold til publikum analyseres i kapitel 5.

Den journalistiske norm om tilstræbt objektivitet

J-bloggens indflydelse på forholdet mellem journalister og publikum er, som beskrevet i problemfeltet, det ene af dette speciales to problemstillinger. Den anden er bloggens indflydelse på normen om tilstræbt objektivitet. Resten af dette kapitel vil derfor gøre rede for denne norms fremkomst, udvikling og karakteristika.

Journalistik er blot en af flere forskellige former for kommunikation mellem mennesker, og ligesom i eksempelvis reklamer eller politisk kommunikation gælder der nogle helt særlige spilleregler. Dette regelsæt forventer både afsender og modtager, altså henholdsvis journalist og læser/seer/lytter, bliver overholdt, førend produktet kan få betegnelsen journalistik. Forventningerne kan sammenfattes i mediesociologen Brian McNairs definition af journalistik:

”Any authored text, in written, audio or visual form, which claims to be (i.e. is presented to its audience as) a truthful statement about, or record of, some hitherto unknown (new) feature of the actual, social world” (McNair 1998;4, kursivering fjernet).

Denne generelle opfattelse indeholder nyhedselementet, den repræsenterer journalisten som forfatter eller fortolker, og den lægger vægt på, at det journalistiske produkt skal være, eller i det mindste fremstå som, sandfærdigt og korrekt – det vil sige, at det ikke må være fiktion, og at det skal give et billede af, hvordan verden ser ud. Det kan siges at være lidt af en opgave for journalister på denne måde at være et spejl for virkeligheden, men det er ikke desto mindre gennem dette udsagn, at journalistikken henter sin legitimitet. Modtagerne af det journalistiske produkt bliver simpelthen nødt til at godtage, at artiklen eller indslaget ikke bare er opfundet af journalisten eller sat sammen efter dennes personlige indskydelser eller præferencer (Wien 2005;3). Det er i denne sammenhæng, at begrebet objektivitet bliver relevant; dels som et ideal, der har præget faget gennem dets historiske udvikling, dels som en norm for, hvordan det daglige arbejde skal udføres, og dels som en metode til at beskytte sig selv mod beskyldninger om partiskhed eller løgn.

At objektivitetsbegrebet har præget journalistikken i så høj en grad, som dette afsnit vil vise, kan skyldes flere forskellige faktorer, heriblandt udviklingen af nye teknologier inden for kommunikation, den økonomiske udvikling inden for medierne og partipressens død samt kulturelle og ideologiske påvirkninger. Disse faktorer vil vi gennemgå i dette afsnit. Herefter vil vi redegøre for, hvordan begrebet bliver opfattet og anvendt blandt journalister i dag for at slutte med en kort

diskussion af, hvordan det kan ses i sammenhæng med bloggende journalister og dermed lægge op til analysen i kapitel 5.

Den teknologiske udvikling

Udviklingen af nye teknologier har efter manges mening spillet en rolle for idealet om objektivitet. Et eksempel er den elektriske telegraf, der i midten af 1800-tallet betød, at nyhedsmediernes rækkevidde blev voldsomt forøget. Dette førte samtidig nogle begrænsninger med sig. Hvor man tidligere kunne trykke fantastiske historier om fjerne steder, var der nu en mulighed for at tjekke, om disse historier rent faktisk havde fundet sted. Dermed opstod der nye krav om sandhed og dokumentation i journalistik (Campbell 2004;157).

Den elektriske telegrafs største bidrag til udviklingen af objektivitet som et professionelt ideal var dog af en mere kommerciel art. Den nye teknik gav mulighed for at udbrede nyheder til et endnu større publikum, og hermed opstod flere af de internationale nyhedsbureauer, vi kender i dag¹¹:

“What these agencies worked out was that in order to sell their material to a large and diffuse body of news organisations they could not afford to produce highly stylised and partisan reporting” (ibid.;158).

På den måde kan idealet om objektiv journalistik ses som en konsekvens af nyhedsbureauernes fremkomst og de nye tekniske muligheder.

Et andet eksempel er fotografiet. Denne nye teknologi brød frem i 1830'erne og vandt hurtigt indpas som en revolutionerende ny måde at føre bevis og dokumentation for sine påstande. Sammenlignet med skriftlige beretninger fremstod fotografiet som rensat for fortolkning og holdninger, og derfor var pressefotografiet med til at skærpe journalistens blik for muligheden for at levere en nøjagtig og objektiv redegørelse. Tv-mediet og internettet har kun været med til at forstærke denne effekt (ibid.;158f, McNair 1998;67).

Bevægelsen væk fra partipressen

Ligesom den teknologiske udvikling har også mediernes økonomiske udvikling haft betydning for idealet om objektivitet i journalistik. Pressens tidlige historie er knyttet tæt sammen med politiske partier. I alle lande, vi normalt sammenligner os med, var de tidlige avisers vigtigste funktion at

¹¹ Både Associated Press og Reuters Bureaus oprindelse er tæt knyttet til udviklingen af telegrafer på denne tid (Campbell 2004;158).

være organ for forskellige politiske partier eller andre samfundsinteresser¹². Journalisten var i partipressen at regne for en meningsdanner, der så det som sin opgave at udøve indflydelse på offentligheden i netop den retning, som mediets politiske eller interessemæssige tilhørsforhold foreskrev. Flere aviser blev støttet af eller direkte grundlagt på initiativ af politikere eller andre politiske aktører (Hallin og Mancini 2004;26).

De politiske partier har ikke haft det samme tag i forskellige lande. I Danmark havde vi firepartisystemet, hvor alle landets større byer havde en avis for hvert af de fire store partier. Både herhjemme og i resten af Skandinavien har partipressen eksisteret op gennem det 20. århundrede, og selvom dens arvtager omnibusavisen begyndte sit indtog allerede i starten af århundredet, slap partipressen først for alvor sit greb i tiden fra 1970-1990. I 2001 lukkede Danmarks sidste socialdemokratiske avis *Aktuelt* dørene og markerede et endeligt farvel til den gamle form for partipresse (ibid.;179, Allern 1996;57). Der er dog stadig en tæt sammenhæng mellem de landsdækkende aviser og de politiske partier, i en grad så mange danskere ville kunne placere de forskellige medier i forhold til partifarve, hvilket ikke er tilfældet i for eksempel USA (Hallin og Mancini 2004;27). Dette rækker dog kun til avisernes leder og kommentarer; det forventes, at avisens øvrige indhold ikke er domineret af politiske holdninger i tråd med objektivitetsidealet, som vi beskriver i dette afsnit.

Idealet om en uafhængig presse opstod i USA i anden halvdel af 1800-tallet, hvor aviserne formelt ophørte med at have et bestemt politisk tilhørsforhold. Samtidig erklærede redaktørerne sig neutrale og upartiske. Omkring begyndelsen af 1900-tallet var den amerikanske partipresse stort set forsvundet, og det at formidle nyheder havde taget over som pressens vigtigste funktion:

“At the onset of the 20th century, in the great majority, newspapers advertised themselves as news providers with no aim other than to inform their readers of the day’s events” (Chalaby 1998;131).

Partipressens død kan siges at have banet vejen for objektivitet som ideal i journalistik på flere måder. Først og fremmest derved, at løsrivelsen fra de økonomiske interesser overhovedet gjorde det muligt at tale om upartiskhed. Aviserne begyndte at tjene store penge på annoncer og kunne nu finansiere sig selv uden at være afhængig af støtte fra de politiske partier (ibid.;133ff). Samtidig blev aviserne mere attraktive for annoncører efter bruddet med de politiske partier:

¹² Hallin og Mancini (2004) har dokumenteret dette i deres komparative undersøgelse af i alt 17 lande, heriblandt Danmark, USA, England og Frankrig.

“Diminishing political partisanship, and indeed political coverage, makes a news outlet more attractive to potential advertisers, who continue to try and shape news outlets’ editorial content in a manner favourable to the goods and services they’re trying to sell to audiences” (Campbell 2004;156).

På denne måde kunne det se ud som om, at mediernes blot er rykket fra en form for afhængighedsforhold til et andet, nemlig fra indflydelsen fra partierne til annoncørernes magt over journalistikken. Der er dog heller ingen tvivl om, at kampen på annoncemarkedet er hård, og at den kommercielle påvirkning af medierne er en problemstilling, der er værd at tage alvorligt. Blandt andet derfor hedder det i de vejledende retningslinjer for god presseskik, at

”Der bør opretholdes en klar skillelinje mellem annoncering og redaktionel tekst. Tekst og billeder foranlediget af direkte eller indirekte merkantile interesser bør kun bringes, hvis et klart journalistisk kriterium taler for offentliggørelse” (Medieansvarsloven 1991).

Samtidig er der også en anden foranstaltning, der har virket som modkraft i forhold til annoncørernes magt, nemlig støtten fra staten. Ved at yde økonomisk bistand til medierne er staten med til at sikre, at de ikke er afhængige af kommercielle interesser i nær så høj grad (Allern 1996;85). I Danmark er dette blandt andet kommet til udtryk gennem licensmidler til de elektroniske medier og portostøtte til aviser og magasiner.

Overgangen fra partipresse til kommerciel presse betød for det andet, at konkurrencen om læserne på markedet begyndte. Ejerne af medierne ville ikke lægge sig fast på en bestemt målgruppe og derved udelukke andre mulige læsere. Princippet om uafhængighed af politik blev derfor brugt direkte som en måde at ekspandere det potentielle marked og få solgt den producerede vare til så mange forbrugere som muligt. McNair kalder af samme grund denne tendens for kommodificeringen af journalistik (ibid.;136, McNair 1998;67f).

I Danmark har partipressen som nævnt ikke haft samme historie som i USA, men tendensen med et voksende ideal om objektivitet i takt med dens nedgang har fundet sted på en lignende måde. Hvor vi i begyndelsen af 1900-tallet endnu var præget af firepartisystemet, var partipressen som nævnt stort set udraderet ved indgangen til det 21. århundrede. Under firepartisystemet holdt næsten samtlige husstande i Danmark en eller flere aviser, hvilket betød, at aviserne ikke kunne opnå større markedsandele ved at appellere til ikke-avislæsere. Kun ved at fravryste andre blade deres læsere eller overtale dem til at holde endnu en avis var der mulighed for ekspansion (Søllinge 1999;42f).

Henrik Cavlings transformation af Politiken fra en traditionel partiavis til en moderne omnibusavis i 1905 regnes af mange for første skridt i denne retning. Og måden, hvorpå man kunne lokke læserne til, var gennem en journalistik, der baserede sig på uafhængige nyheder frem for tidligere tiders lange referater og ledere fra partikongresserne (ibid.;43f).

Partipressens fald er et vigtigt element i fremkomsten af objektivitetsidealet i journalistik. Men uden de kulturelle og ideologiske strømninger, der var til stede i samfundet på samme tid, havde adskillelsen fra den politiske sfære sandsynligvis ikke haft samme effekt. Disse påvirkninger gennemgår vi i det følgende.

Arven fra positivismen

Som vi skrev i indledningen til dette afsnit, dækker objektivitetsbegrebet over et sandhedsideal. Men i ideen om den objektive fremstilling ligger også et modsætningsforhold til det subjektive, der foreskriver, at man ikke må blande hverken personlige følelser, værdier eller holdninger ind i sit arbejde. Dette ideal bliver journalister præget af gennem lærebøger og undervisning, hvor man blandt andet bliver indprentet, at jeg-formen ikke er velset i en journalistisk fremstilling og at journalisten generelt bør være skjult i artiklen eller indslaget:

”[Journalisten] præsenterer sig sjældent direkte i selve historien. (...) Synsvinklen ligger hos ham, og det er hans oplevelser, der videregives, men han er usynlig og undgår herved at skygge for de scener, han beskriver, og de personer, der er historiens virkelige hovedpersoner” (Meilby 2001;291).

Objektivitet er desuden tæt knyttet til ord som upartiskhed, uafhængighed, sandfærdighed, balance, fairness, relevans og nøjagtighed og forsøges ofte forklaret igennem netop begreber som disse (eksempelvis i Westerståhl 1972, Chalaby 1998). Man kan nærmest sige, at objektivitetsbegrebet er blevet et samlende regelsæt for, hvordan rigtig journalistik skal udøves. Men selvom man, som nævnt, havde diskuteret begreber som bias og upartiskhed længe, blev selve ordet objektivitet første gang brugt i sammenhæng med journalistik i 1920'ernes USA, hvor idealet blev hentet ind fra den positivistiske videnskab. At journalistikken søgte netop mod denne tradition for at finde et legitimerende begrebsapparat, var ifølge Richard Streckfuss uundgåeligt. Naturvidenskaben blomstrede i denne tid og gav næring til en altdominerende overbevisning om, at kun viden erhvervet ved hjælp af videnskabelige undersøgelser kan siges at være gyldig eller valid:

“As social scientists talked excitedly about harnessing the scientific methodology to their subject matter, it was inevitable that some thinkers would urge harnessing the new

social science techniques to journalism. The term objectivity described this effort” (Streckfuss 1990;975).

Indførelsen af ordet objektivitet i sammenhæng med journalistik hænger desuden sammen med flere generelle kulturelle tendenser for den tid; først og fremmest en tvivlen på, at mennesker kan vente med at tage stilling til en sag, indtil alle relevante facts er indsamlet og gennemarbejdet. Men også en frygt for, at propagandister og ideologer altid vil være i stand til at manipulere med og forurene fakta – en ikke uforståelig skepsis set i lyset af, at mellemkrigstiden var præget af totalitære regimer og ikke mindst USA’s bekymring for, hvorvidt disse ville få succes med deres forehavender. I forhold til disse betragtninger stod den naturvidenskabelige metode med dens betoning af det virkelige, det observerbare og det sandfærdige som en måde at styrke demokratiet og opnå en bedre verden (ibid., Kjörup 2000;86, 289).

Journalistisk objektivitet blev altså ikke grundlagt på en antagelse om, at journalisten kan lære at være objektiv, men nærmere ud fra en vished om, at dette ikke kan lade sig gøre (Streckfuss 1990;974). Diskussionen endte dog aldrig med en egentlig definition af journalistisk objektivitet, og det hænger sammen med den ovenfor omtalte økonomiske og organisatoriske udvikling af avisbranchen på samme tid. I kampen om markedsandelene blev flere og flere aviser lagt sammen, så mange større amerikanske byer nu kun havde en avis. I praksis betød det, at man nogle steder skulle forene læsere af demokratiske og republikanske aviser, og i denne sammensmeltning kan objektivitetsbegrebet siges at være blevet taget som gidsel. Aviserne kunne nemlig nå ud til et bredere publikum, eller i det mindste ikke på forhånd afskære sig fra bestemte dele af befolkningen, ved at tage det nye begreb objektivitet i brug.

Objektivitet blev altså en slags modeord, der skulle signalere mediernes uafhængighed af både økonomiske og politiske interesser. Hermed fik ordet nærmest betydningen neutral, hvilket er den definition, som kom til at præge brugen af objektivitet i årene fremover. Eksempelvis kunne man se følgende definition af journalistik i en lærebog fra 1935:

”Reporters for the most part write entirely objectively and keep themselves and their opinions out of their stories” (ibid.;982).

Det positivistiske objektivitetsbegreb, der har overlevet gennem tiden som ideal i journalistik, kan sammenfattes på følgende måde:

”Everything that the journalist can and must write is that which he can directly observe and that which is factual. The journalist must keep his or her own opinions outside of

the product and allow the readers to form their own opinions on the basis of the facts which the journalist has presented” (Wien 2005;5).

Mod en norm om tilstræbt objektivitet

Ovenstående ideal har været genstand for meget diskussion gennem tiden. Det åbenlyse problem ved tanken er, at journalisten i sit arbejde altid bliver nødt til at præsentere facts og kilder i en bestemt kontekst, kaldet vinkel, og med en bestemt opbygning, eksempelvis nyhedstrekanten, valgt af journalisten selv eller dennes medie. Hermed bliver produktet til syvende og sidst en subjektiv fremstilling (ibid.). Frem for at appellere til et ideal, som få mennesker for alvor tror på, at man kan leve efter, er man derfor begyndt at tale om objektivitet som en slags arbejdsmetode eller norm, der skal sikre faget dets legitimitet og autoritet:

”Few journalists would now maintain or believe that they can actually *achieve* objective truth, hoping instead that they can approach the ideal with sufficient rigour to win social acceptance for what they produce as news” (McNair 1998;73).

Eksempelvis mener Jörgen Westerståhl, at bestræbelserne på at bibeholde objektiviteten som ideal kan ses i de praktiske standarder for sandhed, balance, relevans og neutralitet (Westerståhl 1972;12). Og Gaye Tuchmann kalder objektivitet blandt journalister for et strategisk ritual, der skal beskytte dem mod kritik fra deres læsere, seere og lyttere eller endda foregribe retslige efterspil. Strategisk, fordi journalister bruger specielle taktiske kneb til at imødegå angreb; rituel, fordi nogle af procedurerne sker nærmest per refleks (Tuchman 1972;661).

Tuchman har dokumenteret fem strategiske ritualer, som journalister anvender i objektivitetens navn (ibid.;665ff): For det første at præsentere flere forskellige synspunkter i en sag, hvormed det bliver op til læsere, seere eller lyttere selv at fatte sympati for en af sagens parter. For det andet at henvise til facts og dokumentation, så modtagerne kan afgøre, i hvor høj grad der er belæg for artiklens eller indslagens påstande. For det tredje at bruge citater frem for egne udsagn til at markere holdninger, hvorved journalisterne får en fornemmelse af, at de selv er uden deltagelse i holdningstilkendegivelserne. For det fjerde at strukturere artiklerne efter væsentligheden af fakta med brug af eksempelvis nyhedstrekanten og de fem hv-spørgsmål, så journalisten kan hævde ikke selv at have prioriteret informationerne. Og for det femte at adskille objektive nyheder fra eksempelvis nyhedsanalyser, hvor personlige holdninger er tilladt og ligefrem påkrævet. Tuchman fremhæver dog flere problematiske elementer ved disse strategiske ritualer. For eksempel kan brugen af citater blive en måde at skjule journalistens egen dagsorden med artiklen, og

vurderingen af, hvad der er fakta og hvor væsentligt det er, bliver journalistens og op til dennes opnåede erfaring og professionalisme (ibid.:672):

“Although such procedures may provide demonstrable evidence of an attempt to obtain objectivity, they cannot be said to provide objectivity. (...) In sum, there is a distinct discrepancy between the ends sought and those achieved” (ibid.:676).

Selvom stort set alle i dag er enige om, at objektivitet er et uopnåeligt ideal i journalistik, anvendes begrebet ikke desto mindre på forskellig vis på mange centrale områder inden for faget. I flere af nyhedsmediernes policy-dokumenter er objektivitetsbegrebet blevet bevaret som en slags tilstræbt objektivitet, som man aldrig kan opnå, men ikke desto mindre bør stile efter. I Jyllands-Postens etiske regelsæt står der således: ”Journalistikken skal være så objektiv som muligt. Målet er at viderebringe den bedst opnåelige version af sandheden” (Jyllands-Posten 2007). På samme måde skriver Politiken i avisens redaktionelle retningslinjer, at nyhedsanalyser betragtes som en af de almindelige journalistiske genrer, ”og disse analyser skal derfor tilstræbe objektivitet og være fair og saglige” (Politiken 2006b).

Mediernes etiske eller redaktionelle retningslinjer afspejler Tuchmans strategiske ritualer. For eksempel betoner Jyllands-Posten vigtigheden af at adskille almindeligt journalistisk stof fra kommentarer og ledere ved at skrive, at ”det er et ufravigeligt krav, at der er vandtætte skotter mellem avisens egne holdninger og avisens reportage” (Jyllands-Posten 2007). Og Berlingske Tidende bruger det strategiske ritual at præsentere flere forskellige sider af en sag, når avisen under værdier for den politiske redaktion skriver:

”Vi ønsker at opføre os etisk korrekt og formidler derfor avisens politiske stof med synsvinkler fra hele det politiske liv uafhængigt af partifarver” (Berlingske Tidende 2005).

Der kunne endda tilføjes et par stykker til Tuchmans liste, for eksempel Jyllands-Postens regel om at give angrebne personer mulighed for at forsvare sig eller Politikens holdning om, at den kritiserede parts synspunkter ikke må gemmes til sidst i artiklen, men skal præsenteres indledningsvist.

Ligeledes har flere af medierne klare retningslinier for, hvor grænsen for journalisternes personlige engagement bør gå. Således lyder det i DR's programetik, at

”Medarbejdere i DR må ikke under deres arbejde skilte med – endsige propagandere for – egne holdninger, medmindre det sker som led i et redaktionelt godkendt koncept med holdningsprægede værter” (DR 2005;32).

Ifølge TV 2 Nyhedernes etiske retningslinjer må journalister gerne have et personligt udtryk, men det slås fast, at ”vore personlige holdninger er seerne uvedkommende” (TV 2 2005). Det er en udbredt opfattelse, at journalisten bør være uafhængig af både politiske og økonomiske interesser. Mange steder er det ikke tilladt for eksempelvis politiske journalister at være medlem af et politisk parti (Jyllands-Posten 2007), ligesom det er forbudt at have personlige interesser i det, man dækker (DR 2005;32).

Også på de danske journalistuddannelser undervises der i at holde sine personlige holdninger ude af det journalistiske produkt. I en af fagets grundbøger kan man således læse, at to af hovedtyperne for journalistiske historier er meningsjournalistik på den ene side og afspejlende journalistik på den anden (Meilby 2001;64).

Normen om tilstræbt objektivitet kan også genfindes i de sparsomme retningslinjer for god journalistik, der er at finde i de vejledende regler for god presseskik (Medieansvarsloven 1991). Her kan man blandt andet læse, at det er massemediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information, at angreb og svar bør bringes i sammenhæng og på samme måde, samt at journalisterne skal gøre det klart, hvad der er faktiske oplysninger, og hvad der er kommentarer. Desuden anføres det, at overskrifter og mellemrubrikker i form og indhold skal have dækning i den pågældende artikel eller udsendelse, og at der bør opretholdes en klar skillelinje mellem annoncering og redaktionel tekst. Kun ved omtale af retsreportagen står der direkte, at artiklen skal være objektiv, hvilket forstås som ”en kvalitativ ligelig gengivelse af parternes (...) synspunkter”. Normen om tilstræbt objektivitet findes således i adskillige af branchens forskrifter for, hvordan journalistisk arbejde skal udføres. I det daglige arbejde snakker man nødvendigvis ikke om den, men når journalister af den ene eller anden grund falder uden for normen, bliver det tydeligt, at den er til stede. Da DR-journalist Jeppe Nybroe i TV AVISEN den 29. juli 2007 i et indslag fortalte, at de danske styrker havde forladt Irak, mens der stadig var soldater fra Danmark til stede i landet, var reaktionerne voldsomme. Aviser og internetmedier valgte at køre sagen som tophistorie, og eksperter blev indkaldt til at diskutere, om Nybroes journalistiske karriere var færdig. DR's ledelse reagerede i første omgang med en reprimande og tre måneders tvungen ferie. Da der blev sået tvivl om rigtigheden af andre af Nybroes indslag, blev han fyret. I en intern mail fra Nyhedschef på DR Ulrik Haagerup hed det ifølge BT, at

”Troværdighed er vores vigtigste aktiv. Vi kan alle lave fejl, men det er ødelæggende, hvis vi kan beskyldes for bevidst at bruge billeder, der ligner, men som ikke viser det, vi fortæller, eller på anden vis fremstiller virkeligheden anderledes, end den er. Den slags må ikke ske igen”

(<http://www.bt.dk/article/20070803/NYHEDER/108030713&SearchID=73289759518909>).

Den tilstræbte objektivitet kan ses som en måde at komme uden om de alvorlige problemer, som det positivistiske objektivitetsideal støder ind i. Men paradoksalt nok kan dette forsøg på at bryde det vanskelige objektivitetsbegreb op i nogle enkle og håndterbare praksisser siges at føre til en fortsat anvendelse af begrebet. Termer som sandhed og fakta inviterer til en fornyet diskussion af, hvad man kan kalde for sand og faktuel viden. Og udtryk som relevans og balance lægger op til, at journalisten med sin erfaring og professionalisme kan bedømme, hvad der er væsentligt i en historie. Det forudsætter, at journalistens kriterier for at foretage denne vurdering bunder i sandfærdige og dokumenterbare facts, hvormed man igen bevæger sig inden for rammerne af en positivistisk virkelighedsanskuelse. Derfor kan heller ikke normen om tilstræbt objektivitet for alvor siges at distancere sig fra sin positivistiske arv (Wien 2005). Ikke desto mindre fungerer den som en rettesnor for journalister og hjælper dem til at udføre deres daglige arbejde med integriteten og troværdigheden i behold.

J-bloggerens personlige og holdningsprægede natur står som allerede nævnt som en udfordring for journalister, der til dagligt lever med deres professions krav om tilstræbt objektivitet. Enkelte af de forskere, der indtil nu har beskæftiget sig med det potentielle problem, hilser denne udfordring velkommen og ser bloggen som en mulighed for, at journalister kan bevæge sig bort fra objektivitetsidealet og komme tættere på deres læsere, seere og lyttere:

”To be sure, there are many values in journalism that need to be preserved – honesty, integrity, accuracy, fairness, inquisitiveness and thoroughness. But if we’re going to reconnect with readers, we need to drop grandiose claims of being aloof, objective observers and be more transparent about how we do our jobs” (Grabowicz 2003;75).

Andre råber vagt i gevær og forsøger at minde journalister om, at den tilstræbte objektivitet er en faglig kardinaldyd, der ikke må blive skubbet til side af et fænomen som bloggen:

”Journalists should act in ways that don’t display bias or predisposition. These are ethical considerations, not legal ones, but they are central to the conduct of journalism and must be zealously maintained” (Toolan 2004;93).

I mediernes policy-dokumenter for bloggen kan man se, at de placerer sig forskellige steder imellem disse yderpunkter. Selvom den tilstræbte objektivitet, som vi viste ovenfor, lever i bedste velgående i mediernes øvrige redaktionelle stof, har flere medier altså valgt at bløde en anelse op på kravene til upartiskhed og personlig distance, når det gælder j-bloggen.

Politiken opfordrer ligefrem deres medarbejdere til at have markante personlige holdninger:

”Blogs er personlige. Bloggerens personlighed og personlige synspunkter bidrager til læsekvaliteten i vores blogs” (Politiken 2006a).

På samme måde ser Nyhedsavisen gerne, at avisens journalister giver udtryk for subjektive holdninger på bloggen:

”Hav gerne markante personlige holdninger, vær kreativ og anderledes – men husk bare, at du også repræsenterer et landsdækkende medie” (Nyhedsavisen 2006).

Andre steder har man visse begrænsninger over for de personlige holdninger. Eksempelvis på TV 2, hvor man på den ene side opfordrer sine journalister til at udtrykke personlighed på bloggen, på den anden side fraråder blogs med politiske udmeldinger eller religiøst indhold. Det præciseres desuden, at bloggen ikke er en privat dagbog. Journalisterne opfordres til at skrive om faglige emner og tage afsæt i TV 2's værdier (TV 2 2007).

Bloggene på Fyens Stiftstidende må gerne indeholde personlige holdninger, men ikke personlige problematikker som for eksempel en strid med naboen. Det vil Fyens Stiftstidende ikke lægge navn til¹³.

Selvom Jyllands-Posten ikke har nogle nedskrevne regler, findes der ifølge avisens eneste journalistiske blogger Morten Pihl en klar uskreven regel om, at han ikke må give udtryk for sine personlige holdninger i bloggen. Årsagen er, at han ”også skriver til papiravisen, hvor vi skal have en tilstræbt objektivitet, og den vil ikke kunne bevares, hvis jeg skrev, hvad jeg mente på bloggen”¹⁴.

DR nævner ikke noget om personlige holdninger i sin blogpolicy, men skriver til gengæld, at journalisterne skal skrive præcist, basere indlæggene på facts og linke til dokumentation. Hermed giver DR ligesom Jyllands-Posten udtryk for, at den tilstræbte objektivitet har lige så stor magt på bloggen som i det øvrige journalistiske arbejde.

¹³ Fyens Stiftstidende har ingen nedskrevne retningslinjer for bloggen, men har per telefon oplyst os om, hvad man opfatter som god og dårlig opførsel på bloggen.

¹⁴ Citatet stammer fra en mail, Morten Pihl sendte til os som svar på spørgsmålet om eventuelle nedskrevne retningslinjer.

Som indholdet af det ovenstående viser, er der blandt forskere og i de forskellige mediehuse forskellige opfattelser af, hvor problematisk bloggernes personlige og holdningsprægede natur er i forhold til normen om tilstræbt objektivitet. Men hvordan opfatter danske journalister selv omfanget af dette potentielt problematiske forhold, og hvilke strategier tager de i anvendelse for at undgå potentielle konflikter? Det vil vi redegøre for i specialets analyse i kapitel 5, hvor de interviewede journalister i undersøgelsen kommer til orde.

4. Kvalitative interview

Valg af interview som metode

Specialets analyse bygger på en række kvalitative interview foretaget med bloggende journalister. I dette kapitel redegøres for de overvejelser, der ligger bag valget af det kvalitative interview som undersøgelsesmetode.

De kvalitative metoder er gode til at indkredse svært kvantificerbare størrelser som journalisterne tanker, følelser og selvopfattelser. Samtidig har vi ved at bruge det kvalitative interview kunnet holde os åbne for nye kategorier og sammenhænge, der er opstået i løbet af interviewene, hvilket ville have været svært at gøre i eksempelvis en survey-undersøgelse. Da bloggen er et relativt nyt fænomen, som der ikke er meget teori om, ønskede vi at have en åben og eksplorativ tilgang til empirien, så vi ikke på forhånd ville udelukke temaer og problematikker, der kunne vise sig vigtige. Interviewet som metode fordrer desuden, at interviewpersonen reflekterer over og italesætter sine tanker og følelser om bloggernes betydning for vedkommendes arbejde, rolle og faglige identitet, noget som vi ikke kunne få frem, hvis vi for eksempel havde valgt at observere journalisters brug af bloggen eller analysere de tekster, de skriver på bloggen.

Det aktive interview

Som journalister er vi vant til at interviewe mennesker om deres arbejde, liv og holdninger. Vi er gennem uddannelsen blevet trænet i at udføre forskellige former for interview, eksempelvis ekspertinterview og kritiske interview, og disse evner har vi udforsket og forbedret gennem vores praktikperiode og andet journalistisk arbejde. Der er dog stor forskel på det journalistiske interview og forskningsinterviewet, hvorfor vi i det følgende afsnit vil redegøre for de overvejelser, vi har haft omkring brugen af sidstnævnte som metode.

Nogle traditionelle opfattelser af forskningsinterviewet går ud på, at forskeren skal minimere fejlkilder og finde ind til en kerne af sand viden hos interviewpersonen. Tanken er, at interviewerens åbner for en kanal, så informationerne flyder i en lind strøm fra interviewpersonen. Bag ved dette ligger altså idéen om, at ens empiriske materiale er iboende interviewpersonen og kan hentes uspoleret ud, hvis forskeren er god nok til at stille de rigtige spørgsmål og undgå subjektive påvirkninger.

Denne opfattelse vil dette speciale fjerne sig fra for i stedet at vende sig mod den konstruktivistiske interaktionisme, som den blandt andet er beskrevet hos Järvinen og Mik-Meyer (2005). Nærmere bestemt vil projektet anvende tankerne bag det, Holstein og Gubrium kalder 'Det aktive interview'. Her bliver det interviewede subjekt konstrueret i forhold til de kommunikative betingelser i interviewprocessen. Interviewpersonen skaber ved hjælp af interviewerens spørgsmål og kommentarer mening i sine erfaringer, viden, holdninger og følelser. Holstein og Gubrium udtrykker det på følgende måde: "The interview and its participants are constantly developing". (Holstein og Gubrium, 1995;14).

Interviewet bliver ifølge denne tankegang set som en proces, hvori mening og viden produceres i et samarbejde mellem interviewpersonen og interviewerens. Det er derfor meningsløst at tale om "ægte" eller "autentiske" svar fra interviewpersonen, ligesom man heller ikke anser det for et problem, hvis interviewpersonen giver modstridende eller selvmodsigende svar på et spørgsmål:

"Rather than searching for the best or most authentic answer, the aim is to systematically activate applicable ways of knowing – the possible answers – that respondents can reveal, as diverse and contradictory as they might be" (ibid.;37).

Forskerens rolle i det aktive interview

Dette syn på interviewet stiller nogle andre krav til interviewerens og til spørgeteknikken end i andre kvalitative forskningsinterview.

Intervieweren skal i det aktive interview facilitere interviewpersonens meningsproduktion ved eksempelvis at gøre opmærksom på sammenhænge og modsætninger eller tilbyde alternative fortolkninger, som han eller hun så kan forholde sig til. Neutralitet anses hverken som nødvendig eller mulig (ibid.;33).

Det handler altså ikke om, at interviewerens skal forsøge at holde sig selv og sin person ude fra interviewet, men derimod deltage aktivt i meningsproduktionen. Det betyder, at lukkede og ledende spørgsmål ikke er forbudt i denne form for interview som det er i andre interviewopfattelser, eksempelvis i det traditionelle journalistiske interview (Strand 2004;28). Intervieweren må ligeledes gerne henvise til konkrete situationer.

Denne spørgeteknik er blevet anvendt i interviewene med de ni danske journalister, der ligger til grund for undersøgelsen. Eksempelvis har vi spurgt ind til konkrete eksempler på, hvordan journalisterne har oplevet reaktionerne på et bestemt blogindlæg. På samme måde har vi bedt journalisterne om at beskrive deres grænser for, hvilke personlige oplysninger eller holdninger, de vil skrive på bloggen, gennem både virkelige og tænkte eksempler.

Holstein og Gubrium betoner, at forhåndskendskab til emnet, interviewpersonerne og den mulige viden er et gode for forskeren (ibid.;77). I denne optik har det været en fordel, at vi begge har vores faglige baggrund i journalistikken. Fordi vi kender til journalister og de begrebssystemer, de bruger, har vi kunnet stille bedre spørgsmål og lettere facilitere deres meningsproduktion. Til gengæld har det betydet, at vi har måttet være opmærksomme på at spørge ind til begreber og narrativer, der ellers forekommer os naturlige, da det kan være, at vores interviewpersoner meningsudfylder begreberne anderledes end os, og da vi har anset det for vigtigt at få udfoldet alle narrativer så meget som muligt.

Validitet

Nogle er af den opfattelse, at den kvantitative forskning er mere gyldig end den kvalitative, hvilket vi ikke er enige i. Om man anvender en kvalitativ eller kvantitativ tilgang, afhænger ikke af, om den ene er rigtig eller forkert, men i højere grad af, hvad genstandsfeltet og problemstillingen lægger op til. Kvalitative undersøgelser skal ligesom kvantitative leve op til en række validitetskrav for at kunne accepteres som god forskning. Disse krav vil vi gøre rede for i det følgende afsnit.

Dette speciales overordnet konstruktivistiske forståelsesramme betyder, at positivistiske begreber som repræsentativitet og reliabilitet ikke umiddelbart giver mening, da viden ikke opfattes som objektivt registrerbar, men som dynamisk konstrueret og genstand for konstant genforhandling. For at kunne validere dette speciale er det derfor nødvendigt at anvende en anden opfattelse af gyldig forskning.

Gyldig eller valid forskning betyder i kvalitativ postmoderne tankegang netop ikke en forskning, der producerer sikker og objektivt sand viden. I stedet for taler man om, at forskningen skal skabe en viden, hvis gyldighed der kan etableres en diskursiv konsensus om. Det vil sige, at andre forskere skal kunne acceptere den måde, man er kommet frem til sine resultater på, som god og solid forskning. Steinar Kvale kalder dette for kommunikativ validitet (Kvale 1994;239).

Kommunikativ validitet handler altså om at overbevise andre om gyldigheden af de analytiske valg, man har truffet gennem undersøgelsen. Det gør man blandt andet ved at sørge for, at der er kohærens mellem sit problemfelt, sine metoder og sin teori (Olsen 2002;228). Populært sagt handler kohærensprincippet om, hvorvidt man faktisk undersøger det, man påstår at undersøge, og om, hvorvidt der er overensstemmelse mellem de forskellige dele af ens forskningsdesign.

Et andet begreb, der bruges til at validere undersøgelser, er reliabilitet. I positivistisk forskning handler reliabilitet om, at en anden forsker skulle kunne gennemføre den samme undersøgelse og få nøjagtigt det samme resultat. Dette er ikke et mål for konstruktivistisk forskning. I stedet handler reliabilitet om at gøre sin forskningsproces transparent. Man skal lægge præmisserne for sin undersøgelse frem og argumentere for de valg, man har taget undervejs, så andre forskere får muligheden for en slags mental gentagelse af undersøgelsen (ibid.). På den måde kan andre vurdere undersøgelsens håndværksmæssige kvalitet såvel som gyldigheden af dens resultat.

Af disse årsager har vi derfor lagt vægt på at redegøre eksplicit for alle overvejelser omkring valg af teori, empiri og overordnede metode samt refleksioner over den konkrete gennemførelse af specialets undersøgelse.

Selektion af interviewpersoner

Vi har foretaget en strategisk udvælgelse af interviewpersoner. Det vil sige, at vi har interviewet journalister, der er forskelligt positioneret inden for undersøgelsesfeltet. Her har alder, køn, arbejdsplads, placering i arbejdspladsens hierarki, uddannelsesbaggrund og lignende været variabler, som vi har brugt strategisk ud fra den overbevisning, at udvælgelsen af interviewpersoner drejer sig om at sikre adgang til mange og forskellige perspektiver på problemfeltet (Staunæs og Søndergaard 2005;55).

I alt har vi foretaget ni interview, som i tråd med ovenstående betoning af interviewpersonernes forskellige positionering i feltet giver et bredt udsnit af den journalistiske blogosfære. I det følgende vil vi give en kort introduktion til de ni personer samt en begrundelse for, at netop de er blevet udvalgt.

Præsentation af interviewpersoner

Navn	Medie	Type	Funktion	Alder
Ruth Kabel	DR Fyn	Lokalradio	Journalist	43
Claus Jessen	Ekstra Bladet	Formiddagsavis	Journalist	49
Peter Hagmund	Fyens Stiftstidende	Lokalavis	Kulturredaktør	40
Bent Winther	Information	Nicheavis	Redaktør	42
Anne P. Rasmussen	Nyhedsavisen	Gratisavis	Journalist	37
Anna R. Thejsen	Nyhedsavisen	Gratisavis	Journalist	30
Kristian L. Olsen	Nyhedsavisen	Gratisavis	Journalist	22
Jimmy Bøjgaard	TV2	Tv	Journalist	32
Trine P. Kjeldsen	TV2	Tv	Studievært	36

Interviewpersonerne er hver især udvalgt på baggrund af vores kortlægning og opstilling af de forskellige blogtyper i kapitel 2, som har gjort de forskellige tilgange til bloggen tydelige for os. De ni journalister repræsenterer derfor bestemte positioner i forhold til bloggen, som vi vil gøre rede for under præsentationen af hver enkelt. I bilag B kan ses en kopi af den mail, vi sendte for at beskrive vores undersøgelse og høre, om de ville deltage.

Ruth Kabel er vært på DR Fyns morgenradio. Hun er ikke uddannet journalist, men lydtekniker i DR. Lokalradioen har flyttet en daglig radioklumme ind på bloggen, som Ruth Kabel bestyrer sammen med de øvrige morgenværter. Hendes blog er overvejende en kommentarblog med udgangspunkt i nyhedsstrømmen.

Claus Jessen er journalist på Ekstra Bladet og har dækket Tøndersagen for sin avis. Han er en erfaren journalist og uddannet via mesterlære. Hans blog er en begivenhedsblog om Tøndersagen.

Peter Hagemund er kulturredaktør på Fyens Stiftstidende og er blandt Danmarks hyppigst bloggende journalister. Hans blog er overvejende en stofområdeblog om kultur, og han har desuden forsøgt sig med en emneblog om Harry Potter. Som redaktør er han ikke uvant med rollen som kommentator og meningsdanner.

Bent Winther er chefredaktør på Information. Han blogger selv på bloggen Redaktionsmødet, som kan kategoriseres som en 'kom indenfor'-blog, og er desuden inkluderet blandt interviewpersonerne for at repræsentere ledelsen.

Anne Pihl Rasmussen er journalist på Nyhedsavisen med religion som sit stofområde. Hendes blog hører til de meget personlige privatblogs og indeholder historier fra hendes eget liv med mand og barn.

Anna Rossman Thejsen er ligeledes journalist på Nyhedsavisen, hvor hun fortrinsvis arbejder med politisk stof. Hendes blog er dels en stofområdeblog om politik og dels en emneblog, hvor hun reflekterer over mediernes behandling af politik og politiske emner.

Kristian Leider Olsen arbejder som journalist på Nyhedsavisen. Han er ikke uddannet journalist, men studerer endnu på RUC og har ved siden af studierne et deltidsjob som journalist med ansvar for ungeområdet. Hans blog er en kommentarblog med udgangspunkt i nyhedsstrømmen.

Jimmy Bøjgaard arbejder på TV 2 Sporten. Han beskæftiger sig fortrinsvis med ishockey og amerikansk fodbold. Hans blog er overvejende en emneblog om disse sportsgrene, men har også elementer af kom indenfor-bloggen.

Trine Panum Kjeldsen er journalist og redaktør på Station 2, og vært på TV 2 Nyhederne. Hendes blog er dels en privatblog og dels en 'kom indenfor'-blog, som fokuserer på at lade brugerne lære ansigtet på skærmen at kende.

Interviewenes forløb

Vi valgte en interviewmodel, hvor vi begge var til stede under interviewet, men hvor den ene fungerede som interviewer og den anden som observatør. Disse roller gik på skift mellem os. Observatøren havde den opgave at tage noter og spørge ind til ting, som intervieweren måtte overse. I praksis viste det sig, at observatøren ikke fik en så aktiv rolle i interviewet, men alene det, at der var tre til stede, skabte i vores øjne en mere uformel stemning. Det gjorde også intervieweren tryk, at der var et sikkerhedsnet til at opfange eventuelle forglemmelser.

I vores præsentation og briefing af kontaktpersonerne fortalte vi åbent, at det handlede om bloggens muligheder og udfordringer for journalister blandt andet med henblik på objektivitet og interaktion med publikum. Det betød, at interviewpersonerne på forhånd var sporet ind på emnet og kan naturligvis også betyde, at andre forhold omkring bloggen ikke kom frem i interviewet.

Forud for interviewene havde vi udarbejdet en interviewguide, der var inddelt i fire emner; journalisterne forhold til og arbejde med deres blog, grænser for personlige og politiske udmeldinger, dialogen med læserne og betydningen for deres journalistrolle. Denne var ment som en rettesnor for interviewene og ikke en guide, der skulle følges slavisk. Guiden fungerede generelt godt, selvom interviewpersonerne havde svært ved at svare på de mere reflekterende spørgsmål omkring journalistrollen. En kopi af interviewguiden, som naturligvis blev rettet en anelse til forud for hvert enkelt interview, kan ses i bilag C.

Alle interview blev optaget og senere transskriberet¹⁵. Dette skete for at kunne bruge interviewpersonernes udsagn bedst muligt i analysen. Transskriberingen gengiver det, der bliver sagt på optagelsen af interviewene så nøjagtigt som muligt, hvilket vil sige, at der både er noteret pauser, gentagelser og fyldord som "øh" og "ikk'?". I analysen har vi dog valgt at bruge citater i en lettere redigeret form, for at meningen ikke skulle gå tabt.

¹⁵ På grund af tekniske problemer mangler de sidste cirka fem minutter af lydoptagelsen af interviewet med Anne Pihl Rasmussen.

Analysemetode

Blandt forfattere til kvalitativ metodelitteratur er der generelt enighed om, at der ikke er nogen standardmetoder til at analysere kvalitative interviewdata (Olsen 2002;103, Kvale 1994;180ff). Steinar Kvale nævner nogle forskellige teknikker til kvalitativ analyse, heriblandt narrativ strukturering og meningsfortolkning, men anfører samtidig, at der i hovedparten af kvalitative analyser vil være tale om en ad hoc-model, der kombinerer forskellige taktikker (Kvale 1994;201). Således også i dette speciale, som benytter sig af både kondensering og kategorisering af mening. Ved 'meningskondensering' forstås, "at de interviewedes udtrykte meninger trækkes sammen til kortere formuleringer (...) hvor hovedbetydningen (...) omformuleres i få ord" (ibid.;190). På den måde reduceres lange interviewtekster til nogle kortere og mere håndterbare enheder.

Med 'meningskategorisering' menes der, at man koder sine interview i kategorier, som kan være udarbejdet på forhånd eller opstå under arbejdet med analysen (ibid.). Hvordan de to begreber er blevet taget i anvendelse i dette speciale, vil den følgende gennemgang af analysemetoden redegøre for.

I problemformuleringen lægges der vægt på, at det er de interviewede journalisters erfaringer og opfattelser, der er centrale for denne undersøgelse, hvilket har været medvirkende til både valget af interview som metode og udførelsen af disse interview. Men dette fokus bliver også vigtigt for analysen, idet det foreskriver, at vi lader journalisterne komme på banen og med egne ord få lejlighed til at forklare, hvordan de har opfattet bloggens indvirkning på forholdet til publikum og normen om den tilstræbte objektivitet. Vores analysemetode har derfor skullet sikre, at vi fandt frem til journalisternes samstemmende såvel som divergerende holdninger til arbejdet med bloggen.

Kondensering og kategorisering

Som beskrevet ovenfor er det aktive interview en fælles meningsproduktion, der finder sted i et samspil mellem interviewer og interviewperson. Det betyder, at analysen af interviewene allerede har taget sin begyndelse i selve interviewsituationen, hvor vi som interviewere har måttet tage stilling til og reagere på nye modsætninger, sammenhænge og lignende, der viste sig i løbet af samtalen. Eksempelvis blev vi i løbet af interviewene opmærksomme på, at bloggen blev sammenstillet med andre meningsgenrer som klumme, leder og kommentar, og at flere af journalisterne allerede taler om en aftagende lyst til at blogge, hvilket efterfølgende er blevet væsentlige pointer i analysen.

Analysen er fortsat under transskriberingsprocessen, hvor tidligere ubemærkede sammenhænge er blevet tydelige under de gentagne afspilninger af lydfileerne (Silverman 2000;830). Når vi i det følgende gør rede for analysemetoden menes der dog processen, fra de færdigtransskriberede interview lå klar, til analysen kunne stykkes sammen.

Efter de ni interview var transskriberet, læste vi dem hver især grundigt igennem, hvorefter vi diskuterede, hvilke emner og pointer de indeholdt. I denne proces anvendtes en meningskondensering, idet vi ud fra interviewene konstruerede nogle typiske udsagn, som journalisterne kom med. Disse udsagn er for eksempel 'Gennem bloggen kommer journalisten på niveau med brugerne' eller 'Journalister skal være objektive'.

Udsagnene blev stillet op i et kodeskema, hvormed vi gik i gang med den meningskategoriserende proces. Herunder inddelte vi de forskellige udsagn, eller koder, i fire hovedkategorier alt efter deres indhold. De fire kategorier er 'Forskellige anvendelser af eller tanker om bloggen', 'Interaktionen med brugerne', 'Grænser på bloggen' samt 'Journalisternes modtagelse af bloggen'. Herefter gennemgik vi igen interviewene hver for sig. I denne proces viste det sig, at flere af koderne skulle modificeres, og at nye koder skulle tilføjes.

Dernæst foretog vi en fælles kategorisering af alle interview og noterede, hvornår interviewpersonerne kom med udsagn, der hørte under de respektive koder. I de tilfælde, hvor vi var uenige om, hvad et udsagn dækker over, diskuterede vi os frem til en fortolkning, som vi begge kunne acceptere argumentationen for. Kan man ikke opnå enighed, er det ifølge Kvale en mulighed at indkalde en tredje person i kodningen, hvilket dog ikke blev nødvendigt i vores tilfælde (Kvale 1994;195).

Ovenfor beskrevne kategorisering og kondensering indeholder både en induktiv og en deduktiv tilgang til interviewdataene. På den ene side bygger dette speciale på en tese om, at bloggen introducerer flere nye elementer, som fremstår som en udfordring for etablerede normer og standarder i journalistik. Dermed arbejder vi ud fra en bestemt forforståelse, som vi så at sige prøver af på analyse materialet, hvorfor tilgangen kan betegnes som deduktiv. Samtidig har analysemetoden lagt vægt på at tage afsæt i journalisternes perspektiv og i de emner, de kom ind på under samtalerne med os, hvad enten disse passede ind i vores indledende forståelse eller ej. Hermed har vi anvendt en induktiv tilgang til interviewene.

Målet med kategoriseringen var ikke at nå frem til en kvantitativ optælling af, hvor mange journalister der mente hint eller dette. Snarere fik vi gennem processen opstillet et kodeskema, der

kunne hjælpe os til at overskue et stort interviewmateriale og finde frem til de passager, der var relevante for analysen. Kodeskemaet kan ses i bilag D.

Roller og meningsproduktion

Med afsæt i det aktive interview er det ikke bare interessant, *hvad* der bliver sagt, men også *hvordan* forskellige opfattelser bliver konstrueret narrativt i løbet af interviewet:

”...the active interview study has two key aims: to gather information about *what* the research project is about and to explicate *how* knowledge concerning that topic is narratively constructed” (Holstein og Gubrium 1995;56, original kursivering).

Når man analyserer et interview med baggrund i interaktionismen, vil man ofte opfatte interviewpersonernes udtalelser som elementer i en selvrepræsentationsproces. Interviewpersonen vil i interviewet positionere sig selv og andre karakterer i deres fortælling på den mest hensigtsmæssige måde:

”Interview handler ikke kun om holdninger, erfaringer og handlinger (...), men altid også om interviewpersonens sociale identiteter og sociale strategier” (Järvinen 2005;30).

I analysen af de interviewede journalisters udtalelser har vi derfor været opmærksomme på, hvilke sociale roller og identiteter den enkelte interviewperson indtager i løbet af samtalen. Den viden, interviewpersonen har adgang til, afhænger nemlig af, hvilken rolle han eller hun påtager sig. Med et eksempel fra de udførte interview kan vi sige, at Trine Panum Kjeldsen producerer en anden mening, hvis hun taler som mor, end hvis hun taler som landskendt journalist. Disse rolleskift kan finde sted mange gange i løbet af interviewet, og interviewpersonen kan endda skifte rolle flere gange i løbet af få sætninger (Schultz 2005;84ff).

I dette speciale undersøges, hvordan journalisterne opfatter de mulige sammenstød mellem normer og standarder for bloggen og for journalistfaget generelt. Det lægger op til, at journalisterne må overveje deres egne idealer, samt i hvor høj grad de lever op til disse. Når man på denne måde beskæftiger sig med folks ønskede handlinger på den ene side og deres faktiske handlinger på den anden side, kommer man nemt ud i situationer, hvor interviewpersonerne føler trang til at retfærdiggøre eller legitimere deres handlinger eller holdninger. Hermed bliver begrebet 'accounts', introduceret af Scott og Lyman i 1968, relevant:

”An account is a linguistic device employed whenever an action is subjected to evaluative inquiry. (...) By an account, then, we mean a statement made by a social actor to explain unanticipated or untoward behavior...” (Scott og Lyman 1968;46).

Accounts-begrebet er ofte blevet anvendt til at analysere afvigende eller marginaliserede grupper, eksempelvis prostituerede eller hjemløse. Men ifølge Järvinen kan tilgangen bruges på et hvilket som helst interviewmateriale,

”... da ’accounting’ ser ud til at være udtryk for en generel tendens hos sociale aktører, der skal legitimere, forklare og retfærdiggøre handlinger og beslutninger” (Järvinen 2005;31).

Hver gang en person gør brug af en account, er det udtryk for den underliggende forhandling om identiteter, der samtidig finder sted (Scott og Lyman 1968;59). Ved at tage begrebet i anvendelse i analysen skærper vi således vores blik for, hvordan journalisterne opfatter deres reelle arbejde med bloggen i forhold til idealerne for, hvordan det burde finde sted.

5. Analyse

Vores analyse er bygget op af tre dele. Indledningsvis slås det fast, at bloggen for de interviewede journalister adskiller sig fra den journalistik, de er vant til, og at der hersker andre normer for bloggen end i journalisternes øvrige arbejde. Dette bekræfter den tese, vi har stillet op som baggrund for vores problemformulering.

Anden del af analysen vil vise, at journalisterne værdsætter dialogen med deres publikum, men at de fortsat positionerer sig selv i en klassisk afsenderrolle over for deres brugere. Således svarer denne del af analysen på første led i specialets problemformulering.

Den tredje og sidste del af analysen fokuserer på, hvordan journalister forholder sig til deres fags krav om tilstræbt objektivitet, når de agerer på bloggen. Det vil her blive sandsynliggjort, at journalisterne fortsat har en norm om tilstræbt objektivitet, og at de anser bloggen som en potentiel udfordring for denne norm. Samtidig vil vi vise, at journalisterne har udviklet forskellige løsningsmodeller, der kan legitimere, at de udtrykker subjektive holdninger på bloggen, samtidig med at de holder objektivitetsidealet i hævd i deres øvrige arbejde.

Bloggen er ikke journalistik

I dette speciales problemfelt opstillede vi en tese om, at bloggen på flere områder udfordrer de journalistiske normer og arbejdsrutiner. Dette har vi underbygget teoretisk i kapitel 3, og det bliver yderligere bekræftet af vores interview med de ni journalister.

Samtlige interviewede journalister giver udtryk for, at de ikke kendte ret meget til bloggen, før de kastede sig ud i den, og at deres journalistiske baggrund ikke nødvendigvis kunne klæde dem på til at begå sig i blogosfæren. Peter Hagemund udtrykker det således:

”... det var: 'Nå, der kommer noget nyt her, det hedder en blog, lad os bare prøve det,' altså, jeg havde sgu ikke hørt om blogs 14 dage før jeg begyndte på det, så jeg anede ikke, hvad det var. Og det er jo også derfor, at den der erfaringsopsamling, det har virkelig været learning by doing...” (interview 3;2).

Trine Panum Kjeldsen taler om, at hun var ”famlende”, da hun begyndte at blogge (interview 9;1), og Anne Pihl Rasmussen siger, at ”det var svært at finde mine ben” på bloggen (interview 5;1).

Også Anna Rossman Thejsen giver udtryk for, at hun havde svært ved at finde ud af, hvad bloggen kan og skal bruges til:

” ... den der: 'Hvad er det her for noget, og hvordan er det? Altså, det er jo ikke journalistik, det er ikke en nyhed, men hvad fanden er det så?', ikke? (...) Det kan godt være, at der er helt vildt mange blogs i verden, og det kan også godt være, at der er flere journalister, der er begyndt at blogge, men de folk, der var lige rundt omkring mig, vidste egentlig ikke så meget om det...” (interview 6;1).

Ud fra journalisterne beskrivelse af deres arbejde med og opfattelse af bloggen kan det tyde på, at de ikke kategoriserer bloggen som værende journalistik. Dette kommer tydeligst til udtryk, når de sammenligner bloggen med deres øvrige arbejde. I den forbindelse siger Jimmy Bøjgaard for eksempel, at man på bloggen ”kan blive lidt mere personligt end du kan i en kommentar, som stadig er 100 procent et journalistisk produkt”, og Claus Jessen udtaler:

”... bloggen er jo en tovejskommunikation, ikke? Det er det jo per natur ikke, når jeg skriver artikler, så det synes jeg er to forskellige ting, altså fuldstændig. To vidt forskellige ting, men jeg kan egentlig ikke begrunde hvorfor, fordi jeg synes, det er så vidt forskelligt...” (interview 2;12).

Kristian Leider Olsen kalder bloggen ”en helt anden verden” end den journalistiske hverdag (interview 7;7), Ruth Kabel siger, at det er en ”anden disciplin”, og at man ikke kan kalde bloggen et journalistisk redskab eller håndværk (interview 1;3), og Anne Pihl Rasmussen mener, at bloggen er et godt sted at eksperimentere, da den ikke skal leve op til journalistikkens krav om genrer og former (interview 5;2). Disse tre journalisters udsagn tyder på, at heller ikke de opfatter arbejdet med bloggen som journalistik.

At bloggen er en ny og ukendt disciplin har fået journalisterne til at prøve sig meget frem og eksperimentere med bloggen. Claus Jessen siger, at overvejelserne omkring bloggen først er kommet undervejs, og at tiden har modnet hans blog (interview 2;1). Ligeledes fortæller Kristian Leider Olsen, at han først efter et par måneder i blogosfæren besluttede sig for, hvad hans blog skulle handle om (interview 7;1).

Journalisterne håndterer blandt andet det faktum, at bloggen er et nyt fænomen, ved at putte bloggen ind i kategorier, de kender fra deres arbejde som journalister. Dette kan eksempelvis ses, når Anna Rossmann Thejsen skal definere bloggen:

” ... jeg synes i virkeligheden ikke, altså, hvis man bare taler om journalisters blogs, så ved jeg ikke, om jeg synes de adskiller sig så skidemeget fra klummen eller klummen skråstreg analysen, som vi kender fra den klassiske avis...” (interview 6;1).

På trods af denne definition af bloggen bruger Anna Rossman Thejsen ikke kun sin blog til at skrive klassiske klummer eller analyser. Hun har blandt andet lagt overvejelser omkring research ud på bloggen, så brugerne kan vurdere hendes arbejde, samt skrevet et kritisk indlæg om avisens behandling af sagen om dokumentarfilmen ”Den hemmelige krig”. Det kunne tyde på, at hun enten ikke er så reflekteret over, hvad hun egentlig bruger sin blog til, eller at hun mangler et begrebsapparat til at definere sit arbejde på bloggen, og derfor prøver at sætte bloggen ind en sammenhæng, hun er fortrolig med.

Andre journalister bruger også paralleller til journalistiske genrer, når de taler om bloggen. Ruth Kabel fortæller, at den blog, hun fører sammen med de øvrige morgenværter, er en radioklumme, der bliver skrevet om til bloggen. Jimmy Bøjgaard har ligeledes flyttet en ishockeyklumme ind på bloggen i stedet for at skrive den til TV 2 Sportens website, som han plejede. Han understreger dog, at han kan udtrykke sig mere frit på bloggen, end han kan i klummen:

”... der kan man godt geare lidt over i ham ishockeyfanen på linjen, (...) ham, der iagttager udefra, måske lidt mere i gulvhøjde med tilskuerne...” (interview 8;3).

Peter Høgmund sammenligner bloggen med kommentaren, og han bruger ofte bloggen til at teste sin ugentlige kulturkommentar af på et mindre publikum, inden den ryger i avisen (interview 3;4). Ligeledes sætter Bent Winther bloggen i relation til lederen, hvilket er en genre, han er fortrolig med. Han udtrykker dog, at ”man kan tillade sig nogle flere ting” på bloggen end i lederen (interview 4;4).

Journalisterne prøver således at få bloggen til at hænge naturligt sammen med deres journalistiske arbejde, mens de samtidig giver udtryk for, at den adskiller sig væsentligt derfra. Det er ligeledes kun et fåtal, der har lagt billeder, videosekvenser eller links ind på deres blog, hvilket kunne ses som endnu et tegn på, at journalisterne har flyttet kendte arbejdsrutiner og -metoder ind på bloggen, men ikke har udnyttet alle bloggernes muligheder.

Generelt viser interviewene, at bloggen befinder sig nederst i hierarkiet blandt journalisternes arbejdsopgaver, og at journalisterne til hver en tid prioriterer en artikel eller et indslag til deres medie højere end et nyt indlæg på deres blog. Bent Winther siger eksempelvis, at det er ”et spørgsmål om prioriteringer og om tid” (interview 4;6), når han ikke svarer på kommentarer. Kristian Leider Olsen forklarer, at han blogger ”en gang imellem, når jeg har tid til det. Det er ikke noget, som jeg afsætter tid til” (interview 7;3), og Anna Rossman Thejsen understreger, at arbejdet med bloggen ikke må ”gå ud over mit journalistiske arbejde” (interview 6;2).

Opsummering af første del

Vi ser i denne del af analysen, at de fleste af journalisterne har kæmpet med at finde ud af, hvad bloggen kan bruges til, og at ingen af dem har givet udtryk for at have udnyttet dens potentiale helt endnu. Flere af dem forsøger at placere bloggen i nogle kategorier, de kender, som klummen og kommentaren, men de giver samtidig udtryk for, at kategorierne ikke er dækkende for bloggen. Bloggen placeres hos samtlige af de interviewede journalister nederst i bunken med arbejdsopgaver, mens det ”rigtige” journalistiske arbejde til enhver tid bliver prioriteret højere.

Bloggen og interaktion

Som vi har beskrevet i dette speciale, har journalister gennem mange år været vant til at opfatte sig selv som afsendere af et færdigt produkt. Tilsvarende er deres læsere, seere og lyttere blevet opfattet som passive modtagere. Teoretisk er denne opfattelse blandt journalister blevet kædet sammen med deres position i det moderne demokrati, og deres funktion er blevet forbundet med betegnelser som gatekeeper, vagthund og uddanner af demokratiske borgere. I forhold til denne funktion er det vores problemformulering interessant at analysere, hvordan vores interviewpersoner har opfattet den nye form for interaktion med brugerne, som bloggen tilbyder, og hvilken indflydelse den har på deres rolle i forhold til publikum. Det vil denne anden del af analysen fokusere på.

Læserne kommer tættere på

Flere af interviewpersonerne giver udtryk for en generel glæde ved at arbejde med deres blog. Anna Rossman Thejsen kalder det for ”skidesjovt” (interview 6;3), mens Ruth Kabel synes, det er ”hyggeligt” at blogge (interview 1;3). Begge journalister kæder begejstringen for bloggen sammen med, at de herigennem får et bedre kendskab til, hvem deres læsere eller lyttere er (interview 1;4, interview 6;3). Muligheden for at komme tæt på brugerne nævnes af alle ni interviewpersoner som et klart fortrin ved bloggen. Trine Panum Kjeldsen mener ligefrem, at det er bloggens vigtigste element. Igennem den kommer hun i kontakt med nogle af sine seere og får lejlighed til at høre deres mening om det produkt, som hun leverer. (interview 9;3).

Vores interviewpersoner kommer også med andre bud på, hvad den tætte kontakt til brugerne vil kunne bidrage med til deres arbejde. Ruth Kabel fremhæver, at hun igennem bloggen har mulighed for at komme ud til et andet publikum end sit sædvanlige:

“... det bringer mig i kontakt med nogle andre end dem, som bare lytter, kan man sige. Det giver et noget andet aktivitetsniveau mellem dem og mig derude” (interview 1;3).

Anna Rossman Thejsen mener ligefrem, at journalister har god brug for at finde ud af, hvad der rent faktisk optager deres læsere:

“... det er sgu udmærket at bringe [læserne] ind i den redaktionelle diskussion nogle gange, fordi journalister har sådan en fornemmelse, at de ved bare, hvordan verden er, og hvordan læserne tænker, og det gør man jo ikke altid” (interview 6;3).

Bent Winther sætter pris på indsparkene fra læsere, der fortæller om, hvad de anser for gode historier og ej, men er usikker på, hvorvidt det kan bruges som en direkte rettesnor for, hvordan Information som produkt skal sættes sammen. Her sværger han i langt højere grad til eksempelvis læserundersøgelser i fokusgrupper, der efter hans mening kan give et mere repræsentativt billede af læsernes forventninger til avisen (interview 4;2, 9).

Claus Jessen påtager sig i interviewet flere gange rollen som den erfarne journalist af den gamle skole, således også når han skal beskrive, hvordan bloggen påvirker forholdet til læserne. Han fremhæver, at den nye kontakt er vigtig for journalisten, der gennem bloggen får adgang til et større og bedre kildemateriale. Men også for læserne, som i højere grad end tidligere forventer at blive taget alvorligt:

” ... den generation, der kommer nu af jer unge, (...) I er opdraget på en helt anden måde, end vi andre er. (...) Altså, I vil ind og have indflydelse. (...) det tror jeg, vi kommer til at se i mediemønsteret også, (...) læserne (...) vil have lov til at blande sig” (interview 2;5).

Jimmy Bøjgaard mener, at han på en meget konkret måde kan bruge sin blog til at finde ud af, hvad brugerne gerne vil se mere til og vide mere om. Han kan for eksempel lave ”sin egen lille undersøgelse” af, hvor seernes interesser ligger, eller han kan blive tippet om begivenheder, som han ender med at lave egentlige historier ud af, hvilket han har haft stor succes med (interview 8;11f). Dette kan skyldes, at det er lykkedes for ham at skabe et afgrænset forum, hvor han appellerer til et ganske bestemt publikum, der er interesseret i amerikansk fodbold og ishockey; et publikum, som er meget engageret i og dedikeret til deres interesse.

Peter Hagemund fortæller ligeledes, at han efter at have diskuteret med sine læsere på bloggen er blevet overbevist om, at Fyens Stiftstidende bør have en lyrikanmelder ansat (interview 3;9). Som ovenstående viser, mener journalisterne generelt, at de får en bedre fornemmelse af deres læsere, seere og lyttere gennem bloggen. De har dog forskellige forventninger til, hvor meget de kan bruge dette forbedrede kendskab til.

Interaktionen på bloggen er desuden med til at minde journalisterne om, at deres arbejde når ud til et publikum. Bloggens dialogiske natur betyder, at brugerne kan rette unøjagtigheder i journalistens arbejde eller stille spørgsmål til de anvendte fakta. Journalister har som nævnt ikke tidligere været vant til at modtage kritik for deres arbejde på en så direkte måde. Men når Anne Pihl Rasmussen lige pludselig får en masse kommentarer på sin blog, bliver hun mindet om, at der rent faktisk er en del mennesker, der læser hendes arbejde:

”Det er i hvert fald blevet meget nærværende, kan man sige, at der sidder nogle mennesker og nærlæser på en rimelig neurotisk måde, ha ha, og det gør der jo også i avisen, og (...) det skal vi også kunne tåle, ikke? (...) altså det er blevet meget tydeligt for mig, at jeg ikke sidder på en øde ø og skriver ud i det store intet, men at der er folk, der holder øje...” (interview 5;11).

Trine Panum Kjeldsen har endda oplevet, at hun udfører sit arbejde med større omhu, og at hun i højere grad er bevidst om ikke at lave fejl, fordi hun er blevet mere opmærksom på sine seere:

”... det har i hvert fald givet mig sådan en forståelse for, at de tager os meget seriøst. (...) det er jo ikke sådan, at det har overrasket mig, men det har bare bekræftet mig i, at det gør de. Og de lytter meget til det, vi siger. Og de synes, at vi er meget kloge, ikke også? Og det skulle de jo gerne blive ved med, ha ha” (interview 9;7).

Ansvar og forpligtelser

Journalisterne føler altså generelt, at de gennem bloggen er kommet til at lære deres læsere, seere eller lyttere bedre at kende. Det nye bekendtskab betyder dog også, at journalisterne må tage stilling til, hvordan de vil behandle de brugere, der læser deres skrivelser på bloggen.

Som vi beskrev i kapitel 3, har de fleste journalister en forventning om, at deres arbejde når ud til et publikum, der har en interesse i at modtage informationerne. Men når det gælder bloggen, tager de adspurgte journalister det ikke for givet, at interesserede læsere skal hoppe ombord. Tværtimod giver flere af dem udtryk for en vis taknemmelighed over for de folk, der tager sig tid til at læse bloggen og eventuelt skrive en kommentar til indlæggen.

Claus Jessen var ligefrem forbløffet, da brugerne begyndte at svare ham kort tid efter, at han havde åbnet sin blog om Tøndersagen (interview 2;1). Og han fortæller, at han føler sig forpligtet til at opdatere bloggen og svare på kommentarerne ”først og fremmest over for de mennesker, som tager sig tid til at prøve at skrive” (interview 2;2):

”... jeg har inviteret dem ind i mit forum, det skal man heller aldrig glemme. (...) jeg er jo jyde, så hvis man har inviteret folk ind i stuen, (...) så værner man om dem, altså, generelt” (interview 2;14).

Denne ansvarsfølelse over for brugerne giver flere af journalisterne udtryk for, heriblandt Anne Pihl Rasmussen og Anna Rossman Thejsen (interview 5;6, interview 6;10). Sidstnævnte formulerer det således:

”... når jeg sætter nogle diskussioner i gang, så skylder jeg også, og især også når jeg har stillet nogle spørgsmål, så skylder jeg også at prøve at [deltage i diskussionen], altså så kunne jeg jo lade være med at stille dem, hvis jeg ikke ville [deltage], ikke?” (interview 6;10).

Jimmy Bøjgaard og Peter Hagemund har en lidt anderledes grund til, at de føler sig forpligtede til at besvare brugernes henvendelser. Efter deres mening er det nemlig en forudsætning for dialogen på bloggen, at den bliver holdt ved lige, og at svarene falder så hurtigt som muligt. Jimmy Bøjgaard kan mærke, at det ikke virker at svare på en kommentar til et tidligere indlæg, fordi de gamle indlæg allerede er kommet ”lidt ud i glemslen” hos brugerne (interview 8;14), og Peter Hagemund er generelt meget optaget af bloggen som et virtuelt socialt system, hvor der gælder nogenlunde samme regler for adfærd som i andre sociale systemer:

”... hvis vi alle sammen skal være gode venner, (...) så kræver det selvfølgelig, at man svarer, og det gør jeg så ikke altid, det må jeg blankt indrømme, (...) men man burde gøre det, det burde man da selvfølgelig” (interview 3;3).

At journalisterne giver udtryk for en ansvarsfølelse over for deres læsere af bloggen, hænger godt sammen med, hvordan vi beskrev journalistens funktion i det moderne demokrati i kapitel 3. Her fremgik det, at størstedelen af journalister mener, at det er deres ansvar at give befolkningen den information, den skal bruge om samfundet, og at deres primære loyalitet ligger hos læserne, seerne og lytterne. Når de adspurgte journalister lægger vægt på at tage læsernes bidrag seriøst, kan det derfor ses som en måde, hvorpå de forsvarer en af fagets iboende værdier.

Ansvarsfølelsen gælder dog i første omgang det, som journalisterne definerer som deres almindelige arbejde frem for bloggen. Vi stillede interviewpersonerne det spørgsmål, om de opfattede bloggen som en del af deres arbejde, hvilket de samstemmende bekræftede. Selv når de blogger i deres fritid, ser de det som en arbejdssituation i stil med, hvis de havde siddet og researchet på en artikel til næste dag. Men som vi nævnte indledningsvis i dette kapitel har bloggen ikke status af journalistik, og derfor bliver den underordnet deres andre forpligtelser, hvilket nødvendigvis også får indflydelse på den interaktion, de har med brugerne af deres blog.

Peter Hagemund var fyr og flamme i begyndelsen af sin karriere som j-blogger og brugte en del af sin fritid på at diskutere med sine brugere.

”... pludselig bliver det en del af arbejdet, som jeg bare sidder og gør en torsdag aften eller en søndag formiddag eller et eller andet, så derfor prøver jeg at holde det inden for arbejdsdagene, så [der ikke kommer] den der sammenflydning mellem arbejde og privatliv” (interview 3;3).

Efter denne erkendelse har han lavet den aftale med sig selv, at han fremover kun vil bruge et kvarter om dagen på sin blog. Resten af sin arbejdsdag vil han bruge på sin ”kerneydelse” som han ”bliver aflønnet for”, nemlig at være kulturredaktør (interview 3;4f).

Anna Rossman Thejsen føler sig som allerede nævnt forpligtet til at deltage i diskussioner, hun selv har indledt. Men nogle gange er brugernes diskussions- og spørgelyst for stor, og hun må give op i bestræbelserne på at følge med på sin egen blog:

”Hvis nu der kun ligger 10 kommentarer, så er det nemt at svare, men de gange, hvor der ligger 100 eller 150, der kan man ikke overskue det. Men jeg forsøger sådan at scrolle, hvad der står, men hvis man spurgte alle dem, der skrev, så var der sikkert rigtig mange af dem, der ville sige, at de aldrig fik et svar” (interview 6;7).

Kristian Leider Olsen siger ligeledes, at han ikke læser og svarer på kommentarer i perioder, hvor han har meget at lave (interview 7;3).

Bent Winther har ikke store erfaringer med at gå i diskussion med brugerne af bloggen. Faktisk indrømmer han under interviewet, at han aldrig har kommenteret de reaktioner, han har fået på sin blog. Derimod har han nogle gange skrevet en kommentar til de reaktioner, han har fået på sine ledere, som er at finde et andet sted på Informations hjemmeside (interview 4;9).

På den ene side har journalisterne altså en ansvarsfølelse over for deres brugere og en idé om, at de får mest ud af kommunikationen med dem ved at være omhyggelige med at svare og deltage i diskussionerne. På den anden side erkender flere af interviewpersonerne, at de ikke prioriterer dialogen med læserne af bloggen lige så højt som andre gøremål, men i stedet vælger at være halvt til stede, så at sige. Bloggen kommer sidst i en rangordning af forpligtelser, og der bliver kun arbejdet med den, hvis der er overskud til det, efter at de højere prioriterede gøremål er udført. Dette kan ikke siges at være befordrende for interaktionen med brugerne.

Horisontal kommunikation

Journalisterne er kommet tættere på deres publikum gennem bloggen, men ikke bare på den måde, at de kan lære om brugernes ønsker og forventninger. Flere af interviewpersonerne giver også udtryk for, at de gennem bloggen får mulighed for at kommunikere med brugerne på et mere ligeværdigt niveau. Claus Jessen beskriver det på den måde, at man indgår i et fællesskab, hvor man tager hinanden alvorligt, og hvor der er en indbyrdes ansvarlighed imellem deltagerne: "... det er på et horisontalt niveau, og jeg går meget op i, at det skal være på et ligeværdigt niveau" (interview 2;14).

Tv-journalisterne har på grund af deres eksponering nærmest status som berømt heder på linie med skuespillere og musikere. De er meget bevidste om, at deres ansigt dagligt bliver set af en masse mennesker hjemme i folks egne stuer. Men gennem kommunikationen med brugerne på bloggen føler de, at de får lejlighed til at vise deres seere, at de ikke nødvendigvis er overmennesker, fordi de er på tv, som Trine Panum Kjeldsen giver udtryk for i følgende citat:

"Jeg ville også gerne give mine læsere en indsigt i eller forståelse for, at de behøver ikke at sætte mig derop [peger opad]. Altså, jeg er sgu et ganske almindeligt menneske og jeg oplever ganske almindelige ting ligesom alle mulige andre. Jeg er udsat for dødsfald, jeg er udsat for en mand, som ikke gider at rydde op, jeg er udsat for børn, der græder nede i supermarkedet og skriger og hyler, altså alt det der, jeg er i virkeligheden lige som alle jer andre" (interview 9;3).

Ruth Kabel er til sammenligning mindre eksponeret, idet hun arbejder på et regionalt radioprogram, men også hun er bevidst om kendiseffekten og glad for muligheden for at vise sine lyttere, at hendes hverdag ikke er mere glamourøs end andres (interview 1;1ff).

Bent Winther taler på samme måde om, at bloggen gerne må have en stemning af, at "der er nogle levende mennesker bag". Han ser dog i første omgang fortjenesten i form af en markedsføringsværdi for sit eget medie, hvilket kunne hænge sammen med, at han er redaktør (interview 4;4).

Flere af journalisterne giver altså udtryk for, at de finder den ligeværdige kommunikation med brugerne både interessant og brugbar og viser dermed en vilje til at tage denne egenskab ved bloggen til sig. Men samtidig viser den måde, interviewpersonerne omtaler bloggen på, at flere af journalisterne stadig positionerer sig i en klassisk journalistrolle, hvor de ser sig selv som afsender af et produkt, som læsere, seere eller lyttere skal modtage. Selvom Anna Rossman Thejsen flere

gange nævner, at hun har lært noget af og fået ideer fra brugerne af sin blog, placerer hun sig i andre sammenhænge i den ovenfor nævnte afsenderrolle:

”Jeg skriver noget, som er et udgangspunkt, sådan er det jo også, når man læser noget i en avis, og så sidder der ti mennesker og diskuterer det fuldstændig uafhængigt af den person, der har skrevet det, ikke?” (interview 6;7).

Det samme gør Trine Panum Kjeldsen, når hun omtaler sine blogindlæg som oplæg til diskussion:

”... jeg ved ikke, om man kan kalde det dialoger, det er det jo nok, men det er jo ikke sådan noget med, at vi så sidder og skriver frem og tilbage 100 gange til hinanden, det er det ikke. Men det er noget med, at jeg skriver et oplæg, og så kommer der altså sådan nogle små tilkendegivelser...” (interview 9;1).

Selvom Jimmy Bøjgaard, som vi nævnte ovenfor, har en høj grad af interaktion med sine brugere i forhold til flere af de andre interviewpersoner, omtaler han også sin blog som en slags service over for læserne: De kan stille ham alverdens spørgsmål, og han forsøger med sin ekspertviden at besvare dem. Eller han kan skrive et indlæg, ”give bolden op”, hvorefter brugerne kan kommentere på det (interview 8;1). Heller ikke i hans forhold til sine brugere kan man altså tale om et fuldstændigt ligeværdigt forhold.

Bent Winther giver udtryk for, at bloggen Redaktionsmødet er ment som et kig ind i ”de hellige haller” (interview 4;1). Dette udsagn kan tolkes på den måde, at læseren opfattes som en modtager, der får lov til at kigge ind, men uden at deltage. Det samme kommer til udtryk, når Bent Winther beskriver, hvordan han opfatter kommentarerne fra læserne:

”... der har været nogle enkelte gange, måske en to-tre-fire gange, hvor jeg (...) tænker, det kunne jo egentlig have været meget sjovt at have svaret der (...) men jeg tror måske ikke, jeg i virkeligheden har kunnet bruge kommentarerne til særligt meget” (ibid.;6).

Ved at fastholde autoriteten fra den klassiske journalistrolle kan det synes umuligt for journalisterne for alvor at komme i øjenhøjde med publikum.

Som omtalt i kapitel 3 taler Ward om to niveauer af interaktion mellem journalister og publikum. J-bloggen befinder sig på det højeste niveau, som kaldes trevejsmodellen. Her kan både journalister og brugere bidrage til diskussionen, og journalisten indgår principielt som en bruger på lige fod med andre. Ser man på denne del af analysen med tanke på Wards begreber, kan man sige, at journalisterne er bevidste om at befinde sig på et højt niveau af interaktion, idet de lægger vægt på, at borgere kan skrive både til journalisterne og til hinanden. De har dog stadig en traditionel

opfattelse af, at j-bloggen er et forhold mellem en afsender og en modtager. Derfor opfatter de heller ikke sig selv som blot en bruger blandt andre brugere. Tværtimod giver både Anne Pihl Rasmussen og Claus Jessen udtryk for, at de ser sig selv som vært eller som den voksne i forhold til brugerne (interview 5;6, interview 2;3f). Kristian Leider Olsen adskiller sig herfra:

”Jeg ser det, som om jeg deltager på lige fod [i debatten], fordi det er det, som bloggen kan, at gøre journalisterne og brugerne, de almindelige brugere, hvis man kan sige det sådan, gøre dem ligeværdige” (interview 7;8).

Denne holdning kommer også tydeligt til udtryk i hans blog, hvor han ved flere lejligheder giver sig i kast med at diskutere med sine læsere i bloggens kommentarfelt. At Kristian Leider Olsen tilsyneladende har lettere ved at træde ud af elfenbenstårnet og diskutere med sine læsere, kan hænge sammen med, at han er den yngste af de adspurgte journalister og endnu ikke har været igennem den journalistiske uddannelse eller praktik, som er med til at forme de professionelle normer og rutiner.

Fra ideal til virkelighed

Som nævnt i kapitel 3 er bloggen blevet tillagt et stort demokratisk potentiale i netværkssamfundet, idet den giver alle med en computer og adgang til internettet mulighed for at ytre sig. Dette har givet næring til forestillinger om den åbne og fordomsfrie debat mellem folk fra forskellige kulturer, politiske observanser og sociale lag. Denne forestilling findes også hos de interviewede journalister. Bent Winther kalder bloggen for ”et nyt demokratisk forum” (interview 4;2) og Anne Pihl Rasmussen siger, at Nyhedsavisen drømte om ”at skabe det store demokratiske værk, hvor alle måtte sige noget om alle” (interview 5;6). Samtlige de interviewede journalister nævner debatten og dialogen som en af bloggens største fordele.

Men vores interview viser, at der kan være langt fra ideal til virkelighed. For diskussionen foregår langt fra på det niveau, som journalisterne håbede, da de gik i gang med at blogge. Journalisterne fremhæver tre områder, hvor dialogen med brugerne ikke har levet op til deres forventninger; personlige angreb, anonyme kommentarer samt et begrænset antal af brugere.

For det første har flere af dem oplevet, at brugerne blev meget personlige i deres kritik. Ruth Kabel er eksempelvis blevet kaldt barnagtig af en bruger (interview 1;6) og Kristian Leider Olsen har fået skudt i skoene, at hans holdninger skyldes, at han er skilsmissebarn (interview 7;7). Det er i det hele

taget klart, at man er mere udsat for kritik på bloggen, end man er vant til som journalist. Anne Pihl Rasmussen forklarer det således:

”... jeg er jo ikke vant til at få så direkte og hårdtslående feedback fra læsere (...). Da jeg startede, så kunne man selvfølgelig sende en e-mail (...). Der var også nogen, der skrev håndskrevne breve (...), og folk skrev læserbreve, men de blev altid anonymiseret, der stod ikke, at det var Anne Pihl, der var en idiot, der stod et eller andet med, at avisen havde gjort noget forkert...” (interview 5;1).

Trine Panum Kjeldsen taler om, at det ”ikke er det sjoveste” at have negative kommentarer liggende på sin blog, hvor alle kan se dem, og at hun har lært at forberede sig på, at der kommer kritik (interview 9;5). Anna Rossman mener ligeledes, at man skal være parat til at tage imod kritik, når man skriver på sin blog, ”fordi man er meget eksponeret der, ikke? Og på en anden måde, end man er vant til” (interview 6;5).

For det andet er flere af journalisterne kede af, at brugerne i nogle tilfælde ikke står frem med navn og billede, men i stedet bruger anonyme dæknavne, når de kommer med deres kritik. Trine Panum Kjeldsen kalder det et uligeværdigt forhold, når man som journalist står frem på bloggen, mens brugerne i nogle tilfælde ikke benytter sig af deres rigtige navne:

”Det, jeg godt kan blive lidt ærgerlig over nogle gange, altså hvis jeg får netop de der meget negative tilbagemeldinger og folk sviner mig til og sådan noget, det er, at jeg synes også nogle gange, det er så nemt for dem. At gemme sig under de der navne de har, ikke?” (interview 9;6).

Claus Jessen har haft samme oplevelse. Her er det dog ikke ham personligt, brugerne er efter, men de dømte i Tøndersagen, som er emnet for hans blog:

”... jeg kunne godt have ønsket mig, at jeg havde lavet et kriterium om, at alle skriver med rigtigt navn, fordi det er meget nemt at komme med ’Skær pikken af og put den ind i munden på ham’ (...) eller ’Hæld pis over ham’ (...) når man ikke skal skrive sit navn under, ikke?” (interview 2;10).

For det tredje har flere af journalisterne også måttet erkende, at det i mange tilfælde kun er en lille skare af mennesker, der bruger bloggen. Bent Winther siger, at han er i tvivl om, hvorvidt bloggen nogensinde kan udvikle sig til at blive det demokratiske debatforum, den er blevet udråbt til, når der ikke er flere aktive brugere:

”... det bliver sådan lidt den samme garde af folk, som besvarer den, ikke? (...) Når der ligger de der 56 indlæg, så kan man være sikker på, at de 20 af dem eller de 25 og 30 af dem, det er fra Tordenskjolds soldater. (...) Selvfølgelig er adgangen til det for alle, men jeg tror, der er mange, mange mennesker, som ikke aner, hvad en blog er, og som ikke ville gide overhovedet at beskæftige sig med det” (interview 4;3).

Samme toner lyder fra Anne Pihl Rasmussen, som ligefrem har overvejet at lade være med at blogge på grund af udviklingen af debatten på Nyhedsavisens hjemmeside:

”... mange af vores bloggere, jeg mistænker dem simpelthen for at være, ja, jeg ved ikke, småpsykopatiske førtidspensionister, der sidder i en campingvogn og ikke har andet at lave, (...) det er de samme mennesker, der er der hele tiden (...), det er en lille gruppe på (...) 30 måske, som har deres liv der...” (interview 5;4).

Peter Hagemund understreger, at man skal passe på med at bruge for meget tid på bloggen, fordi den kun har 5-700 dedikerede bloggere i modsætning til avisen, som har mange flere læsere. Og Ruth Kabel oplever faktisk, at der stort set ikke er nogen kommentarer til hendes blog, og at folk hellere vil skrive til hende på mail end at skrive en kommentar på bloggen, selvom hun ofte opfordrer dem til at deltage i diskussionen på bloggen.

Det viser sig således, at selvom dialogen af journalisterne fremhæves som bloggernes største fordel, er den frie og åbne debat i praksis ikke så let at have at gøre med.

Opsummering af anden del

De interviewede journalister giver udtryk for, at dialogen med brugerne kan give dem en bedre fornemmelse af deres læsere, lyttere og seere samt skabe et ligeværdigt forhold mellem journalister og deres publikum. Samtidig føler de et stort ansvar for brugerne af bloggen, hvilket stemmer godt overens med den klassiske forståelse af, at journalisters loyalitet i første omgang ligger hos publikum. Flere af journalisterne positionerer sig ydermere som værende en afsender, der har både evnerne og den rette viden til at vurdere, hvilke informationer modtagerne har brug for at få. Det viser sig også, at der er langt fra ideal til virkelighed, når det gælder dialogen og interaktionen med brugerne. Flere af journalisterne har således haft dårlige oplevelser med negative og useriøse kommentarer fra brugerne eller har følt, at de kun har været i dialog med et begrænset antal mennesker fra et bestemt udsnit af befolkningen. Dette har fået dem til at tvivle på bloggernes demokratiske potentiale.

Bloggen og objektivitet

I denne tredje og sidste del af analysen vil vi i første omgang vise, hvilke overvejelser der ligger bag journalisternes holdning til, hvorvidt man må bruge sig selv og sit privatliv i arbejdet med bloggen. Derefter vil vi vise, at idealet om den tilstræbt objektive journalist, der holder sine personlige holdninger ude af sit arbejde, stadig findes blandt de interviewede journalister. Endelig vil vi se på, hvorledes journalisterne skaber mening i det normative sammenstød, der er mellem den tilstræbte objektivitet og bloggernes holdningsprægede, personlige natur. Hermed besvarer vi andet led af specialets problemformulering.

Privatlivet på bloggen

Bloggens dialogiske natur åbner for, at journalister og brugere af bloggen får personlig kontakt og dermed kommer til at lære hinanden at kende. Som vi så i kapitel 3, er der fra mediernes side lagt op til, at journalisterne gerne må bryde normen om at holde sin egen person ude af arbejdet. Det betyder, at det er op til journalisterne hver især at træffe en beslutning om, hvor meget af deres personlige liv de vil dele med deres brugere. I forhold til vores problemstilling er det interessant at finde ud af, hvilke overvejelser der ligger bag de grænser, som journalisterne trækker for deres privatliv. Disse overvejelser kan nemlig give os et billede af, hvordan journalisterne har det med at bringe deres egen person ind i deres arbejde og dermed slække på kravene til den tilstræbt objektive journalistik.

De personlige grænser er meget forskellige fra journalist til journalist og fordeler sig på et bredt spektrum; nogle af journalisterne afholder sig helt fra at skrive personlige oplysninger, mens andre gerne vil dele intime detaljer med sine brugere. Da vi udvalgte vores ni interviewpersoner, var et af kriterierne, at vi kom til at tale med folk fra flere forskellige positioner på dette spektrum: Dels med j-bloggere, hvis blog fortrinsvis tager udgangspunkt i nyhedsstrømmen eller i et bestemt stofområde og dels med nogle, der skriver med udgangspunkt i personlige oplevelser eller endda i sit eget privatliv. Derfor kan vi i det følgende give nogle bud på, hvilke overvejelser der kan ligge bag at være mere eller mindre personlig på bloggen.

Fire af interviewpersonerne udtrykte i løbet af samtalen en klar holdning til, at deres privatliv ikke hører til på bloggen, nemlig Kristian Leider Olsen, Peter Hagemund, Anna Rossmann Thejsen og Claus Jessen. Med privatliv mener journalisterne typisk detaljer om familien og personlige

problemer. De to førstnævnte journalister synes ikke, at det er interessant for læserne af bloggen, hvad der sker i deres personlige liv. Peter Hagemund forklarer det således:

”Jeg vil ikke blive privat, og jeg vil ikke blive personlig, fordi den blog, jeg har, handler om mine holdninger til nogle af de emner, jeg snakker om, og den handler om det, der er mit arbejde. (...) Det er det, der er interessant, men om min søn er hjerneskadet, eller min schæferhund er blevet kørt ned, (...) nej, det er ikke et emne” (interview 3;6).

Claus Jessen synes heller ikke, at journalisten skal give personlige oplysninger om sig selv på bloggen. Denne holdning bunder i en overbevisning om, at journalister i det hele taget skal holde sin egen person ude af arbejdet og altså i en meget traditionel tilgang til journalistik. Her positionerer han sig endnu en gang som en journalist af den gamle skole:

”... jeg ville aldrig vikle mit privatliv ind i det. Det må jeg sige. Og det er jo mærkeligt, for jeg går jo og roder i andre folks, så det er jo dobbeltmoralsk, det må jeg sige blankt. Men det er egentlig ikke så meget, fordi der sker noget i mit privatliv, folk ikke må vide. Men det er mere det der, at jeg ikke bryder mig om det der sådan selvfremsættende, selvpromoverende, det kan jeg simpelthen ikke have, altså. Folk, der sidder og lader sig fotografere med deres børn og børnebørn, og jeg ved ikke hvad, altså professionelle journalister, det virker helt fuldstændigt vanvittigt på mig” (interview 2;8).

For Anna Rossman Thejsen er der ikke noget krav om, at journalisten skal holde personlige oplysninger for sig selv. Hendes modvilje mod at fortælle om sit eget privatliv hænger i højere grad sammen med, at hun har truffet et valg om, at det ikke er noget for hende:

”... jeg synes bestemt, at privatliv hører til på blogs, for dem, der har lyst til at lægge deres privatliv derud, det har jeg bare ikke. (...) det er ikke fordi jeg synes, at journalister ikke må dele deres privatliv med læserne, hvis læserne ellers gider at høre om det, men jeg har ikke lyst til at dele mit privatliv med andre end mine venner og min familie” (interview 6;4).

De tre studieværter og Bent Winther giver udtryk for en lidt blødere tilgang til, hvor personlig man må blive på bloggen, men har stadig nogle klare forbehold. Sidstnævnte siger direkte, at de på Information ”jo ikke skriver om personlige ting”. Men samtidig er han, som nævnt ovenfor, klar over de markedsføringsfordele, et medie kan få ved at lade sit publikum få et glimt af, hvem der gemmer sig bag de forskellige bylines. Derfor har han ikke noget imod at lade læserne få at vide, at der har været fest på redaktionen, eller at en kollega har fået en ny jakke, hvis det kan give avisen en mere menneskelig profil (interview 4;3f).

Ruth Kabel mener, at hun via sit arbejde som radiovært i forvejen stiller sin personlighed til skue for publikum, hvorfor hun heller ikke har noget imod at være personlig på bloggen. Hun adskiller til gengæld personligt fra privat og forklarer forskellen på følgende måde:

”... døren ind til mit hus er lukket, mens havelågen ind til min have godt kan være åben. Sådan har jeg det måske også med nogle ukendte mennesker: Det kan da godt være, der kommer nogen forbi, som kan få lov til at kigge ind i min have, men de kommer altså ikke helt ind i mit hus, før jeg ligesom har hilst på dem og sagt ’goddag, hvad er I for en størrelse?’” (interview 1;4).

Til privat regner hun sin mand og sine børn, og oplysninger om disse holder hun uden for sin blog. Dette svarer nogenlunde til Jimmy Bøjgaards afgrænsning:

”Jeg kunne for eksempel aldrig finde på at skrive detaljer om min familie eller parforhold eller sådan noget, det kunne jeg ikke. Men jeg kunne for eksempel godt finde på at skrive, hvor jeg skulle hen på ferie, tror jeg. (...) der er en klar grænse, jeg kan bare ikke lige fortælle, præcis hvor den er (...) jeg vil ikke skrive en dagbog for eksempel” (interview 8;9).

Han nævner flere gange, at han ikke vil skrive en dagbog, men at han samtidig ikke har noget imod at skrive lidt om sit liv. Hans holdning er den, at man ikke behøver at give noget af sig selv, før det bliver interessant for læserne, men at det omvendt heller ikke skader noget at vise, at man er menneskelig (ibid.;9f). Blandt andet har han på sin blog fortalt om, at han har mistet sin far. Dette gjorde han ud fra den overvejelse, at det var i en relevant kontekst (ibid.).

Trine Panum Kjeldsen har valgt, at hun ikke vil dele ”helt personlige ting eller personlige problemer” med sine brugere – ”det er klart, det holder jeg jo for mig selv” (interview 9;4). Men hun giver samtidig udtryk for, at hun er ”nødt til at give lidt af sig selv”, hvis bloggen skal fungere (ibid.;8). Det er nogle gange kommet bag på hende, at hun har haft lyst til eller valgt at skrive bestemte ting. Ligesom Jimmy Bøjgaard har hun mistet sin far og valgt at skrive det på sin blog, selvom et dødsfald må høre under personlige ting og problemer. At hun alligevel har skrevet om det, begrundet hun med, at indlægget handlede om julen, som for hendes vedkommende er hård, fordi hendes far døde på denne tid.

Som det var tilfældet med Jimmy Bøjgaard, blødte det således situationen op, at hun tog udgangspunkt i en relevant begivenhed og i den sammenhæng fortalte noget personligt om sit eget liv. Hun forklarer desuden, at hun ved at skrive indlægget berørte en masse menneskers følelser, og at hun fik stærke kommentarer og gode råd tilbage, som hun personligt kunne bruge til noget, hvilket er medvirkende til, at hun ikke fortryder indlægget (ibid.;5f).

Både hendes og Jimmy Bøjgaards bekymring for, hvor meget de vil udlevere fra deres private liv, hænger også sammen med deres status som kendte. De er bange for, at ugebladene vil samle stof til artikler gennem deres blogs, hvorfor de er påpasselige med at skrive noget, der kan komme en saftig historie ud af.

I vores interviewundersøgelse repræsenterer Anne Pihl Rasmussen de journalister, der har færrest anker mod at skrive detaljer om deres tilværelse uden for arbejdet som journalist. Som hun siger:

”... hvis der er nogen, der virkelig gider at høre om mig og Josefine, som min datter hedder, så synes jeg da, det er rigtig, rigtig dejligt...” (interview 5;2).

Hendes blog handler således fortrinsvis om datteren og om, hvordan det er at være småbørnsforælder. Men i beskrivelserne heraf kommer hun ofte ind på detaljer, som ville have fået flere af de andre journalister til at stoppe op. Hun giver udtryk for, at der i princippet ikke er noget, der er for privat at skrive. Det vigtige for hende er, at hun selv kan tåle, at det bliver lagt frem til offentligt skue. Som eksempel nævner hun, at hun på sin blog har skrevet, at hun har haft en abort. Da hun senere blev gravid igen, besluttede hun sig til gengæld for ikke at skrive, at hun afslog at få foretaget en nakkefoldsscanning, som kunne afsløre, om barnet havde Downs syndrom og dermed stille hende over for et valg om abort eller ej:

”... og så tænkte jeg, (...) der er jeg ikke afklaret nok. (...) jeg kan faktisk ikke tåle, hvis verden vælter ind over mig med, at jeg er en kryster, fordi jeg ikke tør det (...). Her er jeg ikke sikker nok i min sag, så vil jeg ikke blogge om det” (interview 5;3).

At hun valgte at fortælle sine læsere om sin abort, hænger også sammen med, at hun ikke følte, hun kunne være andet bekendt over for sine læsere, som hun jo allerede havde fortalt om sin graviditet. Samtidig følte hun, at det var rart at tale med nogen om oplevelsen. Hun beskriver sine trofaste brugere af bloggen som en slags forældregruppe, som hun kan dele oplevelser med og lære af, ligesom de kan lære af hende. Det er tydeligt på hende, at der i denne form for fællesskab gælder nogle spilleregler, blandt andet at man ikke kan holde en abort hemmelig, men at man skylder sine virtuelle bekendte at dele den med dem. Hun ved, at læserne ikke ville finde ud af, hvad der var sket, men ”inden i mig ville det have gjort, at jeg ikke var ’rigtig’ længere, jeg var ikke helt autentisk” (ibid.:3).

Som ovenstående viser, har nogle journalister valgt at efterleve normen om ikke at blande sin egen person ind i sit arbejde, mens andre har besluttet sig for at slække på kravene i forskellig grad.

Ingen af dem giver dog udtryk for, at det at inddrage personlige oplevelser og følelser kan influere på deres troværdighed eller skade deres objektivitet. Snarere er der tale om, at det er deres personlige blufærdighed, der bestemmer, om de bruger deres privatliv på bloggen. Det kunne tyde på, at normen om ikke at involvere sin person i arbejdet ikke er så fastforankret blandt de adspurgte journalister.

Idealet om objektivitet

Når det kommer til at udtrykke personlige holdninger på bloggen, er journalisterne imidlertid enige om, at dette er problematisk. Faktisk ligger denne overbevisning så rodfæstet i journalisterne, at det i interviewsituationen viste sig svært at få dem til at reflektere over anvendeligheden af objektivitetsbegrebet. Flere af dem angiver som en selvfølgelighed, at man som journalist er og bør være objektiv i sin journalistik, samt at det indbefatter, at man ikke giver udtryk for sine personlige holdninger på en blog. Ruth Kabel siger, at hun ”er ansat i et hus, som helst sådan skal være så objektivt som overhovedet muligt” (interview 1;1), Kristian Leider Olsen efterstræber ”selvfølgelig at være objektiv” (interview 7;6), Jimmy Bøjgaard siger, at han ”er ansat til at være neutral” (interview 8;10), og Claus Jessen mener, at det vil være en katastrofe, hvis journalister giver udtryk for politiske holdninger (interview 2;9).

Trine Panum Kjeldsen udtrykker idealet på følgende måde:

”Det er jo det, det handler om. Altså, om man er troværdig eller utroværdig, om folk kan stole på, at når jeg sidder og spørger kritisk til en politiker for eksempel, så er jeg objektiv, og så spørger jeg på dine vegne eller på andres vegne, ikke? Og så går det simpelthen ikke, at jeg har valgt side på en blog” (interview 9;2).

Anne Pihl Rasmussen bruger analogien ”at være læserens øjne”, når hun skal beskrive den objektive journalist. Selvom hun faktisk i nedenstående citat siger, at hun ikke tror på idealet, viser hendes udtalelse, at hun alligevel mener, at journalisten i nogen grad er i stand til at vise læseren virkeligheden uden selv at influere på billedet:

”... altså, hvad skal læseren tro om mig, hvis jeg har sagt, at jeg er ikke bare dine øjne, jeg er også mine, og mine er dem herovre, (...) jeg tror ikke på (...) journalisten, der sådan er et helt rent blad, det er vi jo ikke, vi synes jo noget, men vi har en professionalisme, som gør, tror jeg, at vi kan sætte os ud over det...” (interview 5;8).

De to redaktører, der deltager i undersøgelsen, skiller sig i denne sammenhæng lidt ud. Bent Winther ser ikke nogen problemer i at give udtryk for personlige holdninger på en blog. Men ikke

desto mindre viser han, at han stadig tror på, at man kan holde personlige holdninger ude af sin almindelige journalistik:

” ... vi går ud fra, at man kan skelne, at man godt på samme dag eller den ene dag og den anden dag, kan lave et stykke journalistisk arbejde, som er professionelt, hvor du ringer rundt til kilder og vinkler i forhold til hvad du nu har fundet ud af, og så samtidig har en personlig holdning (...) Man kan heller ikke sådan foregive, at journalister ikke har holdninger. Mange af dem, der er her på stedet, er her også fordi de har et personligt engagement...” (interview 4;5f).

Som kulturredaktør taler Peter Hagemund nogle gange som ”meningsmager” og andre gange som kritisk journalist. Det kommer til udtryk på den måde, at han på den ene side gerne vil udtrykke personlige holdninger, mens han sidst i interviewet afviser at give udtryk for politiske holdninger i sit arbejde med den begrundelse, at han er journalist og at han skal være kritisk over for det politiske system (interview 3;12). Det kunne tyde på, at heller ikke han helt har sluppet idealet om den tilstræbt objektive journalist.

Journalisterne giver således udtryk for stadig i høj grad at leve efter et ideal om at adskille journalistik og holdninger, at journalisten altid bør stræbe efter at være objektiv i sin fremstilling af verdens begivenheder, og at dette til en vis grad også gælder på bloggen.

Det bliver dog også hurtigt tydeligt, at brugen af bloggen godt kan karambolere med dette ideal. I hvert fald mener de fleste af de interviewede journalister, at bloggen er skabt til debat og holdningstilkendegivelse. Bent Winther udtaler eksempelvis, at bloggen fungerer bedst, når den styres af nogen, som har et markant og debatskabende synspunkt (interview 4;1), Kristian Leider Olsen mener, at det, bloggen er god til, er diskussion mellem journalister og brugere (interview 7;3), og Claus Jessen siger, at en blog skal henvende sig til folks følelser og holdninger (interview 2;7).

Samtidig mener flere af de adspurgte, at bloggen er mere personlig end eksempelvis en artikel, og at man derfor kan tillade sig noget mere, end man ville kunne i sit daglige arbejde. Eksempelvis siger Anne Pihl Rasmussen, at ”det er jo min blog, som er bare min, ikke. Der står ikke Nyhedsavisen nogen steder” (interview 5;5). Ligeledes mener Jimmy Bøjgaard, at læserne opfatter hans blog som personlig:

”... i og med, at det er en blog, så bliver det måske modtaget lidt mere på den måde, at folk siger ’nå, ja, det er jo hans blog’ eller et eller andet, det er måske klarere defineret, at det er mit” (interview 8;2).

Der opstår således et potentielt problem, når journalister, der stræber efter at være objektive, skal begå sig på den subjektive og holdningsbårne blog. Ruth Kabel udtrykker denne problematik på følgende måde:

”... TV AVISEN er jo også begyndt at blogge, øh værterne der, og har også været ude på sådan tynd is, fordi de på det ene tidspunkt skal stå og være enormt faglige og saglige og objektive i TV AVISEN og det næste øjeblik så sidder de og chatter med folk ude på bloggen, og det er altså en svær balancegang” (interview 1;1).

Vi ser altså, at journalisterne både har en norm om at være objektive og en idé om, at bloggen kræver subjektivitet. Dette kan umiddelbart ses som et paradoks, men journalisterne mener alle, at de er i stand til at overkomme dette. Hvordan vil følgende afsnit fokusere på.

Legitimering af holdninger

Journalisterne legitimerer på forskellige måder, at de har holdninger på bloggen, selvom det strider mod deres opfattelse af, hvordan den gode journalist bør handle. Disse legitimerende udsagn svarer til Scott og Lymans accounts-begreb. De benyttes til at skabe sammenhæng mellem forestillingen om den ideelle handling og folks handlinger i praksis. Som vi viser i det følgende, benytter journalisterne sig af forskellige legitimerende udsagn til at tegne et bestemt billede af sig selv – i dette tilfælde et billede af en objektiv journalist.

Med de legitimerende udsagn er det nærliggende at drage en parallel til Tuchmans fem strategiske ritualer for tilstræbt objektivitet, som er beskrevet i kapitel 3. Der er dog en forskel på, om journalisternes metoder til at legitimere diskrepansen mellem bloggernes normer og den journalistiske norm om tilstræbt objektivitet regnes for legitimerende udsagn eller strategiske ritualer. De legitimerende udsagn bliver givet af journalisterne i interviewsituationen og er udtryk for, hvordan de gerne vil opfattes af os og andre mennesker. Strategiske ritualer er derimod mere eller mindre reflekterede vaner, som er med til at føre journalisten igennem hverdagens arbejde. For at afgøre, om journalisterne rent faktisk benytter sig af de legitimerende udsagn i stil med Tuchmans ritualer, ville det kræve, at man observerede et antal bloggende journalister og eventuelt bad dem om at tænke højt i deres arbejde med bloggen.

Skønt der ikke kan sættes lighedstegn mellem de to begrebsapparater, giver journalisterne dog udtryk for at benytte sig af metoder, der svarer til dem, Tuchman har påvist, hvilket vi vil komme ind på i følgende gennemgang af journalisternes legitimerende udsagn.

Ingen holdninger om eget stofområde

Dette legitimerende udsagn benytter eksempelvis Anne Pihl Rasmussen sig af. Hendes stofområde er religion, og derfor vil hun ikke fortælle om sin egen tro og om sine holdninger til andres.

Derimod vil hun gerne komme med holdninger til det danske politis håndtering af rydningen af Ungdomshuset. Hun begrundes det således:

”... det kan kompromittere min journalistik på en eller anden måde, hvis jeg nu fortalte hele den spændende historie om, hvad jeg har tænkt og troet og ment i løbet af mit liv. Det er som om, politisk er jeg mere ren. Jeg skriver aldrig om politik, så derfor har jeg ikke svært ved at skrive for eksempel det der om Ungdomshuset...” (interview 5;8).

Også Kristian Leider Olsen bruger denne legitimering af sine holdninger på bloggen. Han understreger, at han ikke vil komme med holdninger til noget, han samtidig skriver artikler om, og at han aldrig kunne finde på at diskutere sine artikler på bloggen, da ”det skal helst ikke blive betvivlet, jo. At jeg er objektiv” (interview 7;2).

Snæver definition af politiske udmeldinger

Flere af journalisterne giver udtryk for, at holdninger til partipolitik er forbudt, mens politiske udmeldinger i en bredere forstand er tilladt. På denne måde legitimerer de, at de skriver holdningspræget ved kun at definere politik som partipolitik. Dette legitimerende udsagn bruger blandt andre Claus Jessen, som i interviewet siger, at en holdning til fangers sikkerhed i danske fængsler handler om demokrati og retssikkerhed og ikke om politik. Han siger samtidig, at man eksempelvis gerne må give udtryk for, at man er liberalist, men at man ikke må sige, hvem man stemmer på (interview 2;9f).

Det samme argument gør sig gældende, når Peter Hagemund siger, at han gerne vil diskutere dansk udenrigspolitik og eksempelvis demokratiseringen af Rusland, men ikke ud fra et partipolitisk ståsted (interview 3;12).

Også Jimmy Bøjgaard gør brug af dette legitimerende udsagn. Han har ikke noget problem med at have klare og markante holdninger til eksempelvis antallet af udenlandske spillere på de danske ishockeyhold (interview 8;3), men han vil ikke fortælle, hvilke sportshold han holder med, ligesom han ikke vil ”være politisk” eller fortælle, hvem han stemmer på (ibid.;7).

Spredhagl

Dette legitimerende udsagn handler om at sørge for at kritisere flere forskellige parter – for eksempel de politiske partier – så man ikke kan sættes i bås som særligt kritisk over for et enkelt parti eller som støtte af et andet. Ruth Kabel forklarer det på følgende måde:

”... jeg kan jo heller ikke gå ud konsekvent og hænge en bestemt partifarve ud, (...) altså den holder jo ikke, jeg er jo nødt til at skyde lidt med spredhagl, Jeg kan godt finde på at kommentere politiske partier eller politikere i det hele taget, hvis de gør noget, som jeg synes er langt ude dumt eller siger noget, der er langt ude dumt, men jeg forsøger at komme hele vejen rundt, kan man sige, altså Anders Fogh får lige så mange som Pia Kjærsgaard som en Poul Nyrup i sin tid...” (interview 1;4f).

Claus Jessen kommer ind på det samme under vores interview med ham (interview 2;9), og for Peter Hagemund er det med hans egne ord et adelsmærke, at han både er blevet beskyldt for at være kulturradikal og for at være tilhænger af Dansk Folkeparti:

”Det siger i hvert fald noget om, ja, jeg er politisk, jeg har holdninger, men du kan sgu ikke fortælle mig hvor jeg er...” (interview 3;12).

Alles ret til at deltage i diskussionen

Et af Tuchmans strategiske ritualer er at give begge parter muligheden for at komme til orde. Dette benytter Anne Pihl Rasmussen som et legitimerende udsagn i forhold til bloggen. Hendes argument for at lægge læserfortællinger, der er kritiske over for Scientology, ud på bloggen er, at hun har givet Scientology muligheden for at fortælle sin side af sagen. At Scientology ikke har benyttet sig af denne mulighed, opfatter hun ikke som et problem. Hendes udtalelser om denne sag tyder samtidig på, at hun ikke ser det som en personlig holdningstilkendegivelse at lægge en anden persons fortælling ud på bloggen (interview 5;9). Dette svarer til endnu et af Tuchmans strategiske ritualer, der går ud på at bruge citater fra kilder og dermed fralægge sig ansvaret for den holdning, citaterne udtrykker.

Nedtoning af bloggens betydning

Nedtoning af bloggens betydning er et legitimerende udsagn, som vi blandt andet ser hos Kristian Leider Olsen, der mener, at det er acceptabelt for ham at komme med provokerende udsagn og stærke personlige holdninger på sin blog, idet den kun har få læsere:

”... der er stort set ikke nogen, der læser det, der er lige så mange, der læser det, hvis du hænger et opslag op i RUC's kantine, så man skal nok også passe på med at overvurdere

det. Jeg tror, hvis jeg havde lige så mange læsere som Jes Dorph har på TV 2's, så ville jeg afgjort ikke udtale mig så provokerende, som jeg gør" (interview 7;3).

Selvom han ikke er lige så eksplicit som Kristian Leider Olsen, bruger Peter Hagemund samme legitimerende udsagn, når han taler om at anvende bloggen til at teste holdninger, inden de kommer i avisen:

"Jeg bruger den fagligt relevant til at fyre nogle holdninger eller synspunkter af, som jeg har tænkt mig senere at bruge i avissammenhæng, (...) og så se, er der nogen, der mener noget. Er det her helt galt i byen, eller... (...) Det, at jeg får den kastet ud, denne her holdning, og jeg får læst nogle reaktioner på den eller jeg får en mail fra en eller anden, der siger, det var godt nok åndssvagt, så får jeg finpudset holdningen, inden jeg så skriver den som kommentar i avisen" (interview 3;4).

Han vil altså hellere risikere at gå over stregen på bloggen end i avisen, hvor der er mange flere læsere.

Forsvar mod Gadens Parlament

Dette er et legitimerende udsagn, som vi ser hos Claus Jessen. Han forklarer sin stillingtagen på bloggen med, at 'Gadens Parlament' havde overtaget diskussionen, og at der således var brug for en myndig stemme, der satte tingene på plads:

"... jeg synes godt, jeg kan forsvare at komme med mine meninger der, fordi der kom så mange (...), altså hvor Gadens Parlament virkelig trådte i karakter, hvor jeg tænkte: 'Det her, det giver sgu ikke nogen mening, vi kan ikke have (...) at en morder i et fængsel skal sidde og dømme en børnemishandler, og hvad for en ekstra straf han skal have'..." (interview 2;10).

Rationalet bag dette legitimerende udsagn synes at være, at de opdannede debat havde ført brugerne på afveje, og at de derfor havde brug for journalisten til at vejlede sig. Dermed kan det siges at stamme fra den klassiske forståelse af journalistens rolle som opdrager eller uddanner, hvilket stemmer fint overens med Claus Jessens generelle positionering af sig selv som en journalist i den traditionelle opfattelse.

Opsummering af tredje del

Vores interview viser, at der er stor forskel på, hvor journalisterne trækker grænsen for, hvor meget af deres privatliv de vil involvere læserne i. For nogle af dem afhænger denne grænse af deres egen blufærdighed, mens den for andre styres af faste normer for, hvad en journalist kan og skal beskæftige sig med.

De interviewede journalister har en norm om at være tilstræbt objektive og ikke give udtryk for egne sym- og antipatier. Denne norm støder delvist sammen med normerne på bloggen, som efter journalisternes mening egner sig godt til debat, personlige synspunkter og holdningstilkendegivelser. Men journalisterne har udviklet nogle løsningsmodeller for at legitimere, at de kommer med holdninger på bloggen, som de ikke ville acceptere i deres øvrige arbejde. Disse går ud på ikke at have holdninger om eget stofområde, ikke at give udtryk for partipolitiske sympatier, at sørge for at rette kritikken ligeligt mod forskellige parter, at give forskellige synspunkter taletid på ens blog, at nedtone bloggens betydning samt at debatten på bloggen har brug for en myndig stemme.

6. Idealet slår revner

Vores analyse viser, at journalisterne tilgang til dialogen med brugerne af bloggen kan tolkes på den måde, at de endnu positionerer sig i en klassisk afsenderrolle på trods af de muligheder for interaktion, det nye medie har givet dem. Samtidig får man dog også det indtryk, at journalisterne har taget de første skridt i retning af en rolle, der i højere grad bringer dem på niveau med brugerne. Anna Rossman Thejsen bruger bloggen til at gøre det synligt for sine læsere, hvilke overvejelser hun har haft omkring sine historier og det at skrive politisk journalistik på en interessant måde (interview 6;1). Peter Hagmund taler om, at han sender små prøveballoner ud på bloggen for at vejle, hvordan stemningen er blandt læserne, inden han eksempelvis tager stilling til, om avisen skal bringe anmeldelser af lyrik (interview 3;4). Og Kristian Leider Olsen er flere gange gået i tæt diskussion med sine læsere og ser det ligefrem som sin opgave på bloggen at fremlægge synspunkter, der kan sætte gang i debatten (interview 7;1).

Både Jimmy Bøjgaard, Trine Panum Kjeldsen, Bent Winther og Ruth Kabel bruger bloggen til at åbne en sprække ind til deres daglige liv og vise læserne, at journalister ikke er overmennesker, men almindelige personer, som man kan komme i kontakt med. Anne Pihl Rasmussen har endda givet sine læsere så meget af sig selv, at hun har følt sig forpligtet til at dele oplysninger med dem, hun i andre sammenhænge ville have holdt for sig selv (interview 5;3).

Analysen viser ligeledes, at idealet om objektivitet stadig findes blandt de interviewede journalister. Ligesom forestillingen om, hvilken rolle journalisten skal have i forhold til sit publikum, kan også forestillingen om den tilstræbt objektive journalist siges at hente sin næring fra en traditionel opfattelse af journalistik. Men interviewene med journalisterne tyder også på, at der er ved at blive slået revner i objektivitetsidealet.

Enkelte af journalisterne giver således udtryk for gerne i højere grad at ville løsrive sig fra idealet. For eksempel siger Trine Panum Kjeldsen, at

”... jeg synes måske godt, at det kunne være lidt mere interessant, hvis det var, at jeg fik lov til netop at sige, det her mener jeg, og jeg mener det fordi sådan og sådan. Men, altså det duer bare ikke med den rolle, jeg har på fjernsyn i forhold til nyhedsformidlingen, vel?” (interview 9;2).

Nogle af journalisterne giver udtryk for, at det er publikum, der stiller for snævre rammer op for dem. Det er for eksempel tilfældet for Trine Panum Kjeldsen og Anne Pihl Rasmussen, der begge

har skiftet emne på deres blog efter negative læserreaktioner. Anne Pihl Rasmussen fortæller, at hun gjorde det for at undgå ballade og destruktiv stemning, selvom

” ... jeg nok stadigvæk indeni synes, der er ikke noget galt i det, man må godt sige, hvad man synes, i hvert fald med sådan et menneske, der stiller sig frem, som Ruth Evensen, til spanking, som jeg synes hun gør, ikke? Eller Klaus Bondam, eller hvem det er...”
(interview 5;1).

Som omtalt i analysen giver ingen af journalisterne udtryk for, at skridtene i retning af en tættere kontakt til brugerne af bloggen er til skade for deres troværdighed eller autoritet. Ligeledes udtrykker ingen af journalisterne, at de ved at have holdninger til forskellige emner på deres blog bryder med kravet om objektiv journalistik. Tværtimod opstiller journalisterne forskellige legitimerende udsagn for at forklare og retfærdiggøre deres brug af bloggen.

Det kunne dog være et interessant spørgsmål at stille, hvordan de omtalte tentative skift i journalisternes rolle samt tilstræbt objektive arbejdsmåde påvirker læsere, seere og lyttere. Betyder journalisternes nye mulighed for at bevare initiativet på nettet og gøre deres research og dokumentation mere synlig for brugerne, at journalister fortsat kan have en funktion i det moderne samfund, som de amerikanske forskere Robinson og Singer spår? Eller kunne man omvendt forestille sig, at journalistens autoritet lider skade, når publikum kommer ansigt til ansigt med et almindeligt menneske, der begår fejl og har personlige præferencer?

Spørgsmål som disse kan dette speciale ikke give svaret på, da fokus har været på journalisternes egen forståelse af iboende værdier i deres fag. Men det ville være oplagt at følge op på denne undersøgelse med et studie af j-bloggerens brugere og deres reaktioner på, at journalister langsomt er ved at bryde med normerne og begynder at stå frem som mennesker med følelser og holdninger.

7. Konklusion

I dette speciale har vi undersøgt bloggende journalisters forhold til deres publikum og til normen om den tilstræbte objektivitet ud fra følgende problemformulering:

Hvilken indflydelse har bloggens nye form for interaktion med brugerne på bloggende journalisters opfattelse af deres rolle over for publikum?

Hvilke udfordringer ser journalister i bloggens personlige og holdningsprægede natur i forhold til normen om tilstræbt objektivitet, og hvilke løsningsmuligheder stiller de op for at overkomme disse udfordringer?

I nærværende kapitel præsenteres resultaterne af den kvalitative interviewundersøgelse.

Afsenderrollen er intakt

Bloggen giver journalister en hidtil ukendt mulighed for at komme i direkte kontakt med deres publikum og derigennem lære mere om dets forventninger og ønsker til det journalistiske produkt. Den mulighed har journalisterne i denne undersøgelse været glade for og til en vis grad taget til sig. Journalisterne mener, at de igennem bloggen er kommet tættere på deres læsere, seere eller lyttere og har fået en bedre fornemmelse af, hvem de er. Nogle journalister kan bruge denne viden direkte i deres arbejde og mener ligefrem, at de af den grund udfører deres arbejde som journalister bedre. Bloggen har dog ikke fået dem til markant at ændre opfattelse af, hvordan journalistens rolle over for sit publikum skal være, i forhold til hvordan denne rolle traditionelt er blevet forstået. Selvom bloggen fremstår som en måde, hvorpå journalister kan komme i øjenhøjde med brugerne og kommunikere med dem på ligeværdigt niveau, giver kun en enkelt af de interviewede journalister udtryk for at se sig selv i denne funktion på bloggen. De resterende har i forskellig grad bibeholdt rollen som afsender af et produkt til et antal modtagere. Skønt flere af dem har haft gode og lærerige erfaringer med at give brugerne en mere aktiv rolle i forholdet, tyder deres omtale af forholdet på, at de ikke kan se sig selv indgå i relationen med publikum på et helt ligeværdigt niveau.

Journalisterne giver generelt udtryk for at føle et stort ansvar for, at brugerne føler sig godt behandlet på bloggen. Det indebærer blandt andet, at man svarer så fyldestgørende og hurtigt som muligt på de kommentarer, som brugerne skriver. Samtidig giver ingen af journalisterne dog udtryk

for, at bloggen er deres førsteprioritet, når dagens arbejdsopgaver bliver gjort op. Den generelle holdning er snarere, at bloggen er en hyggepassiar, som man kan få afløb for sin skrivekløe på, når det ”rigtige” journalistiske arbejde er udført. Hermed bliver også interaktionen med brugerne placeret nederst i bunken af arbejdsopgaver, især når interessen har været for stor, og kommentarerne hober sig op på bloggen. Denne prioritering af bloggen synes ikke at være til gavn for muligheden for at indfri bloggernes potentiale.

Selvom journalisterne overordnet har været glade for at arbejde med bloggen, har der været langt fra de ideelle forestillinger om blogosfæren, som journalisterne og mediehusene havde indledningsvis, til virkelighedens dialog med brugerne af bloggen. Det har fået flere af de adspurgte journalister til at tvivle på bloggernes potentiale som det nye demokratiske bindemiddel mellem medier, offentlighed og magthavere. Dels har journalisterne oplevet både unødvendigt personlige eller useriøse kommentarer fra folk på bloggen. Dels har flere af journalisterne måttet indse, at adgangen til og interessen for bloggen ikke er ligeligt fordelt mellem forskellige lag og grupper i befolkningen, samt at der til tider har været endog få brugere på bloggen.

Bloggen er personlig

Bloggen udfordrer den journalistiske norm om tilstræbt objektivitet og journalisternes rolle som neutrale tilvejebringere af information på to måder. Dels kræver bloggernes subjektive natur, at man i større eller mindre grad inddrager sit privatliv og sine personlige tanker og følelser. Og dels lægger den op til, at man giver udtryk for personlige holdninger.

Interviewundersøgelsen i dette speciale viser, at flere af de bloggende journalister har forliget sig med tanken om at dele ud af oplysninger om deres private liv, men at de trækker grænsen for, hvor privat det må blive, meget forskelligt. Nogle vil kun skrive om personlige oplevelser og tanker i det omfang, det har en relevans for en større historie, hvor det vel at mærke er historien og ikke journalisten, der er drivkraften i blogindlægget.

Andre vil gerne give lidt mere af sig selv og har haft gode oplevelser med at vise mennesket bag den professionelle facade. De mener, at dette kan være med til at bringe journalisterne ned i øjenhøjde med brugerne og give brugerne et mere nuanceret billede både af journalisterne og de medier, de arbejder for.

For de fleste af journalisterne er grænserne for, hvor tæt de vil lade læserne komme på deres privatliv, ikke bestemt af journalistiske normer for, hvad man kan tillade sig i det erhverv, men snarere af en personlig blufærdighed.

At grænsen for inddragelse af personlige oplysninger er bestemt af den enkelte journalist snarere end af generelle normer, kan siges at hænge sammen med, at journalisterne ikke opfatter bloggen som journalistik, men i stedet som en slags sidebeskæftigelse med et mere personligt tilsnit end deres øvrige arbejde. Journalisterne forbinder ikke inddragelsen af deres privatliv i bloggen med tab af troværdighed og autoritet.

Paradokset om holdninger

Når det kommer til den udfordring, der ligger i, at tilstræbt objektive journalister skal begå sig på den af natur holdningsprægede blog, opstiller journalisterne derimod nogle klare retningslinjer. Interviewene viser, at objektivitetsbegrebet stadig spiller en stor rolle i selvforståelsen blandt journalisterne. Journalister erkender, at den enkelte altid vil have personlige holdninger, men mener, at der findes en professionalisme i faget, der gør dem i stand til at holde personlig stillingtagen ude af arbejdet. Samtidig er der en udbredt forståelse af, at bloggen fordrer subjektive holdninger, samt at diskussion og debat er en stor del af dens eksistensgrundlag. Dette er et paradoks, som de fleste af de interviewede journalister er bevidste om, og bloggen opfattes af flere af journalisterne som et potentielt problem for deres troværdighed som objektive journalister. Ingen af dem giver dog udtryk for, at deres troværdighed har lidt skade som følge af deres brug af bloggen.

Holdninger kan legitimeres

Sat over for det paradoks, at de på den ene side på bloggen arbejder på en platform præget af personlige og holdningsmæssige tilkendegivelser og på den anden side skal leve op til deres fags norm om at tilstræbe objektivitet, benytter journalisterne sig i interviewsituationen af forskellige legitimerende udsagn. Disse svarer til Scott og Lymans accounts-begreb, som i kvalitative analyser anvendes til at skærpe opmærksomheden for, hvordan interviewpersonerne skaber mening i forestillingerne om deres ideelle og reelle handlinger.

Ud fra interviewene med de bloggende journalister har vi sammenfattet deres legitimerende udsagn i seks forskellige kategorier: Det første af disse er 'ingen holdninger om eget stofområde', som dækker over, at journalisten ikke ser sin subjektivitet som problematisk, idet han eller hun ikke giver udtryk for sine holdninger inden for sit eget stofområde, eksempelvis religion. 'Snæver definition af politik' beskriver de legitimerende udsagn, der kun anser partipolitiske holdninger for at være et problem, mens generelle meninger om for eksempel Ungdomshuset eller fængselsvæsenet ikke er i strid med den tilstræbte objektivitet. Det tredje af de legitimerende udsagn er 'spredhagl'; opfattelsen af, at det er i orden at kritisere eksempelvis politikere, når blot

kritikken fordeles bredt over det politiske spektrum. Desuden ses udsagnet 'alles ret til at deltage i diskussionen', der dækker over, at man som journalist har levet op til kravet om fairness, hvis alle parter i sagen er blevet inviteret til at give deres besyv med, også selvom de afslår tilbuddet. Med 'nedtoning af bloggens betydning' legitimerer journalisten sit arbejde på bloggen derved, at den alligevel ikke har den store effekt. Og 'forsvar mod Gadens Parlament' er et legitimerende udsagn, hvormed journalisten forfægter sin ret til at skære igennem og mane til fornuft, når debatten på bloggen er gået for vidt.

De legitimerende udsagn bliver anvendt af journalisterne til at retfærdiggøre deres handlinger på bloggen og tegne et billede af dem selv som professionelle folk, der endnu har troværdigheden i behold.

8. Perspektiver for bloggen

I dette kapitel argumenteres indledningsvis for, at j-bloggen endnu ikke har fået en særlig stor betydning blandt journalister og i medieverdenen. Herefter introduceres og diskuteres forskellige mulige forklaringer på, hvorfor udviklingen er gået denne vej.

Bloggen har nået grænsen

Bloggen blev ikke udviklet af journalister eller mediefolk, men i de senere år har medierne kastet sig over denne nye kommunikationsplatform. Vi ser dog i vores materiale antydninger af, at bloggen allerede nu er ved at nå sine grænser i medieverdenen. Flere af de interviewede oplever en afmatning af deres entusiasme for bloggen, og samtidig tillægger de ikke bloggen stor betydning for deres arbejde. Journalisterne betegner bloggen som ”sjov”, ”hyggelig”, et ”rart afbræk” og ”en del af underholdningsindustrien”. Det fremgår ligeledes af analysen, at de prøver at passe bloggen ind i nogle journalistiske kategorier, som de kender og er trygge ved, i stedet for at definere den som en ny genre eller opstille nye betingelser for journalisternes arbejde på bloggen. Det kunne tyde på, at bloggen generelt opfattes som et underordnet element i deres arbejde, og i det perspektiv er det vanskeligt at se, hvordan bloggen kan komme til at få en varig indflydelse i medieverdenen.

Styr på brugerne

Ud fra interviewene med de bloggende journalister har vi lært, at interaktionen med brugerne af bloggen på flere måder har skuffet dem. Dels har det vist sig, at bloggernes publikum er begrænset i antal såvel som i graden af repræsentativitet for den samlede befolkning. Dels har tonen i enkelte tilfælde været grov, yderligtgående og personlig. De dårlige oplevelser har nu overbevist flere af de interviewede journalister om, at forestillingen om et fuldstændigt uredigeret, brugerstyret demokrati er naiv og ikke kan fungere i praksis. Eksempelvis siger Anne Pihl Rasmussen:

”Der skal en eller anden form for kontrol ind, enten gulerod eller pisk eller begge dele, fordi når man bare lukker op, som var drømmen, drømmen var jo at skabe det store demokratiske værk, hvor alle måtte sige noget om alle, så bryder helvede løs”
(interview 5;7).

Tim O’Reilly fremlagde i april 2007 et forslag til et regelsæt for god opførsel i blogosfæren (www.bloggincode.org). Det indeholder blandt andet opfordringer til ikke at tillade anonyme kommentarer og til aldrig at sige noget til en person online, som man ikke ville kunne sige, når man

står ansigt til ansigt med personen. Dette har fået en blandet modtagelse i blogosfæren, hvor mange mener, at regler og retningslinjer går stik imod bloggernes ideal om fri og uhæmmet debat.

Også på flere danske medier har man overvejet at indføre regler, der skal sikre en sober debat. På Nyhedsavisens hjemmeside avisen.dk indførte man i juli 2007 et etisk kodeks for blogsektionen, der blandt andet indeholdt et forbud mod "personhætz" (<http://avisen.dk/blogs/olsv/etisk-kodeks-avisendk-300707.aspx>), og i løbet af efteråret vil man relancere sitet med nye funktioner, der gør det obligatorisk at registrere sig med fuldt navn og adresse, før man kan blogge. Det bliver interessant at se, om disse tiltag vil højne debatniveauet på j-bloggerne, eller om det omvendt vil lægge bloggen i graven at gå på kompromis med ideen om den frie debat.

Ledelsen skal på banen

En af grundene til, at journalisterne nedprioriterer bloggen og dens muligheder, kan være, at de føler sig kastet ud i at blogge uden at være forberedt ordentligt. Flere af dem har haft svært ved at finde ud af, hvad bloggen egentlig skal bruges til, og hvordan de skal definere deres arbejde med bloggen. Det forklares ofte med, at deres ledelse ikke har givet klare instrukser omkring, hvad bloggen kan og skal, samt hvilken prioritet den skal tillægges i forhold til deres øvrige arbejde.

Anne Pihl Rasmussen udtrykker det således:

"... der er ikke nogen, der beder dig om at blogge, der er ikke nogen, der siger, det er vigtigt, der er ikke nogen, der synes, at 'ej, fedt du blogger, og så laver du bare artiklen bagefter', det er meget, ja, jeg ved sgu ikke med det der blog, hvor det ligger henne sådan i organisationen" (interview 5;5).

Også Trine Panum Kjeldsen efterlyser klarere retningslinjer fra ledelsens side:

"... det havde jo været meget rart, hvis jeg bare fra starten af havde fået at vide, der er nogle grænser for, hvad I kan. Men det har de jo heller ikke villet, vel? Altså, de lagde det jo ud til os og sagde, vi synes det er en rigtig god idé, hvis I har lyst til at bruge noget tid på at blogge, og det er vi så nogle, der har taget til os, men vi fik jo ikke sådan retningslinjer for, hvad må I, og hvad må I ikke, og det havde måske været meget godt" (interview 9;8).

Ingen af de interviewede journalister giver udtryk for, at der i deres arbejdsskema er sat ekstra tid af til at blogge, eller at kravene til deres øvrige arbejde er mindsket. Når man ser på de policy-dokumenter, de forskellige medier har udfærdiget for bloggen, bliver det også tydeligt, at der fra ledelsens side er lagt op til, at journalisterne selv finder ud af, hvad de skal blogge om, og hvordan de skal gøre det.

Bent Winther, der i vores undersøgelse er repræsentant for den redaktionelle ledelse, siger da også selv, at en af grundene til, at Informations j-blogs ikke har været den store succes, er, at man har lagt for lidt arbejde i dem (interview 4;9). Og både Jimmy Bøjgaard, Peter Hagemund og Claus Jessen pointerer, at det er vigtigt at bruge tid på at vedligeholde bloggen, skønt de alle tre må erkende, at de ikke har den nødvendige tid til det.

Skal bloggen have en fremtid inden for journalistik, kunne det altså tyde på, at ledelsen må på banen og satse på bloggen i højere grad end nu, hvor det snarere virker, som om de har sat deres medarbejdere til at blogge for at fremstå som en virksomhed, der følger tidens tendenser.

Bloggen som nyhedsmedie

Det kunne også tænkes, at den måde, de danske journalister har taget bloggen til sig, blokerer for nogle af de muligheder, den kunne give. Som både vores kortlægning og analyse viser, bruges bloggen i dag i overvejende grad til debatindlæg, personlige anekdoter eller stof og tanker, der var for små til at komme med i ”den rigtige nyhedsformidling”. Allerede her gives bloggen en underordnet rolle i forhold til det øvrige journalistiske arbejde. Men man kunne også forestille sig, at man kunne bruge bloggen som et nyt nyhedsmedie, hvor man kunne sende nyheder ud eller lave baggrundshistorier til nyheder, man havde bragt på andre platforme. Et eksempel på denne brug af bloggen ser vi allerede hos Steffen Jensen, der er en af de mest populære bloggere på TV 2. Det kræver dog, at medierne holder op med at se bloggen som en fritidssysself, og at de tør lade bloggen konkurrere med deres øvrige nyhedsplatforme.

Litteraturliste

Bøger og videnskabelige artikler:

Allern, Sigurd: Kildenes Makt. Pax 1996

Andrews, Paul: Is Blogging Journalism? Nieman Reports Vol. 57, No. 3, efterår 2003

The Bivings Group: The Use of the Internet by America's Newspapers. 2006
(http://www.bivingsreport.com/campaign/newspapers06_tz-fgb.pdf)

Blood, Rebecca: The weblog handbook. Perseus Publishing 2002

Bruns, Axel og Jacobs, Joanne (red.): Uses of blogs. Peter Lang 2006

Campbell, Vince: Information Age Journalism. Arnold 2004

Chalaby, Jean: The Invention of Journalism. St. Martin's Press 1998

Finnemann, Niels Ole: Internettet i mediehistorisk perspektiv. Forlaget Samfundslitteratur 2005

Grabowicz, Paul: Weblogs Bring Journalists Into a Larger Community. I Nieman Reports Vol. 57, No. 3, efterår 2003

Hallin, Daniel C. og Mancini, Paolo: Comparing Media Systems. Three Models of Media and Politics. Cambridge University Press 2004

Heinonen, Ari: Journalism in the Age of the Net. Acta Universitatis Tamperensis 1999

Herring, Susan C., Lois Ann Scheidt, Elijah Wright og Sabrina Bonus: Weblogs as a Bridging Genre. I Information, Technology and People, Vol. 18, No. 2, 2005.

Holstein, James A. og Gubrium, Jaber F.: The active interview. Qualitative research methods series volume 37, Sage 1995

Holstein, James A. og Gubrium, Jaber F.: Postmodern interviewing. Sage 2003

Järvinen, Margaretha: Interview i en interaktionistisk begrebsramme. I Järvinen, Margaretha og Mik-Meyer, Nanna (red.): Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv. Hans Reitzels Forlag 2005

Kjørup, Søren: Menneskevidenskaberne. Problemer og traditioner i humanioras videnskabsteori. Roskilde Universitetsforlag 2000

Kovach, Bill og Rosenstiel, Tom: The Elements of Journalism. Crown Publishers 2001

Kruuse, Helle Nissen: Fra massemedie til en masse medier. I eJour No. 58, oktober 2006

Kvale, Steinar: InterView. En introduktion til det kvalitative forskningsinterview. Hans Reitzels Forlag 1994

Lasica, J. D.: Blogs and Journalism Need Each Other. I Nieman Reports Vol. 57, No. 3, efterår 2003

McNair, Brian: The Sociology of Journalism. Arnold 1998

Meilby, Mogens: Journalistikkens grundtrin. Fra ide til artikel. Forlaget AJOUR 2001

Mik-Meyer, Nanna og Järvinen, Margaretha: Indledning: Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv. I Järvinen, Margaretha og Mik-Meyer, Nanna (red.): Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv. Hans Reitzels Forlag 2005

Olsen, Henning: Kvalitative kvaler. Kvalitative metoder og danske kvalitative interviewundersøgelsers kvalitet. Akademisk Forlag 2002

Pavlik, John V.: Journalism and New Media. Columbia University Press 2001

Robinson, Susan: The Mission of the J-blog: Recapturing Journalistic Authority Online. I Journalism Vol. 7(1), 2006

Schultz, Ida: Kampen om at definere virkeligheden: Journalisten, forskeren og interviewet som et møde mellem to felter. I Järvinen, Margaretha og Mik-Meyer, Nanna (red.): Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv. Hans Reitzels Forlag 2005

Scott, Marvin B. og Lyman, Stanford M.: Accounts. American Sociological Review, Vol. 33, No. 1, februar 1968

Silverman, David: Analyzing Talk and Text. I Denzin, Norman K. og Lincoln, Yvonna S. (reds.): Handbook of Qualitative Research. Sage Publications 2000

Singer, Jane B.: The Political J-blogger: 'Normalizing' a New Media Form to Fit Old Norms and Practices. I Journalism Vol. 6(2), 2005

Staunæs, Dorthe og Søndergaard, Dorte M.: Interview i en tangotid. I Järvinen, Margaretha og Mik-Meyer, Nanna (red.): Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv. Hans Reitzels Forlag 2005

Strand, Kurt: Interview for journalister. Spørgeteknik, skarpvinkling og struktur. DR Multimedie 2004

Streckfuss, Richard: Objectivity in Journalism: A Search and a Reassessment. I Journalism Quarterly, vinter 1990

Strömbäck, Jesper: Den medialiserade demokratin. SNS Förlag 2004

Søllinge, Jette D.: Danish Newspapers – Structure and Developments. Nordicom Review 20(1), 1999

Toolan, Brian: An Editor Acts to Limit a Staffer's Weblog. I Nieman Reports, Vol. 57, No. 3, efterår 2003

Tuchman, Gaye: Objectivity as Strategic Ritual: An Examination of Newsmen's Notions of Objectivity. I The American Journal of Sociology, Vol. 77, No. 4, januar 1972

Ward, Mike: Online Journalism, Focal Press 2002

Westerståhl, Jörgen: Objektiv nyhetsförmedling. Akademiförlaget 1972

White, David Manning: The "Gate Keeper". A Case Study in the Selection of News. I Berkowitch, Dan: Social Meanings of News. A Text-Reader. Sage 1997

Wien, Charlotte: Defining Objectivity within Journalism. An Overview. I Nordicom Review, Vol. 2, november 2005

Policy-dokumenter:

Berlingske Tidende:

Politik. Berlingske Tidende 16. marts 2005

(<http://www.berlingske.dk/forside/artikel:aid=546784:fid=100100590>)

DR:

Blogpolicy. Redaktionelle og corporate blogs på dr.dk 2007. DR 2007

DRs programetik 2005 – Etske retningslinjer for DRs programmer og medarbejdere

(http://dr.dk/NR/rdonlyres/6DE7FB92-E065-4F03-B420-51C833298D0D/308993/DRs_programetik_2006.pdf)

Jyllands-Posten:

Journalistik. Jyllands-Posten 2007 (<http://www1.jp.dk/info/journalistik.htm>)

Nyhedsavisen:

Vi skal blogge. Nyhedsavisen 2006

Politiken:

Blogmanifest for Politikens redaktionelle bloggere. Politiken 17. november 2006a

(<http://politiken.dk/blogs/article201305.ece?service=print>)

Politikens journalistik og etik. Politiken 28. september 2006b

(<http://politiken.dk/laesernesredaktoer/laesernesredaktoerfakta/article179057.ece>.)

Pressenævnet:

Medieansvarsloven – Vejledende regler for god presseskik. (lov nr. 348 af 6. juni 1991)
(<http://www.pressenaevnet.dk/love-og-regler/Regler-for-god-presseskik.aspx>)

TV 2:

Etiske regler på TV 2 Nyhederne. TV 2 4. oktober 2005 (<http://nyhederne-dyn.tv2.dk/baggrund/article.php/id-2964151.html>)

Weblogs på TV 2. Januar 2007

Interview

Interview 1: Ruth Kabel, 26. april 2007

Interview 2: Claus Jessen, 19. april 2007

Interview 3: Peter Hagmund, 20. april 2007

Interview 4: Bent Winther, 23. april 2007

Interview 5: Anne Pihl Rasmussen, 15. juni 2007

Interview 6: Anna Rossman Thejsen, 2. maj 2007

Interview 7: Kristian Leider Olsen, 16. april 2007

Interview 8: Jimmy Bøjgaard, 23. april 2007

Interview 9: Trine Panum Kjeldsen, 19. april 2007

Formidlende artikel

Forestilles bragt som kronik i Børsens tillæg MedieMarked

Spildte muligheder på bloggen

Hvis danske medier vil bruge journalistbloggen som andet end en hyggelig sidebeskæftigelse, kræver det, at de satser på den i et helt andet omfang, end de har gjort indtil nu.

Af Sisse Andersen og Mikkel Prytz

TV 2 gør det. Nyhedsavisen gør det. Berlingske Tidende er lige begyndt, og på Information har man været i gang længe. Danske medier har i stor stil kastet sig over journalistbloggen. Flotte ord som tovejskommunikation, åbenhed og læserne som medskabere af avisen bruges i flæng, når projekterne søsættes. Men blandt dem, der har været ombord i et stykke tid, ser vi stilstand og afmatning. Der bliver længere mellem blogindlæggene, og debatten foregår i højere grad mellem en hård kerne af engagerede brugere end mellem journalisten og hans eller hendes publikum. Flere spekulerer allerede på, om bølgen har toppet, og om blogs bare var et modefænomen, der hørte midten af 00'erne til. Men måske handler det i virkeligheden om, at journalisterne ikke har satset nok på bloggen.

Bloggens potentiale i medieverdenen er stort. Ved at åbne for dialogen med publikum og invitere læsere, lyttere og seere med ind i nyhedsværkstedet, kan journalister afmystificere medieverdenen. Hvordan blev nyhedsindslaget produceret? Hvilke kilder valgte journalisten til sin artikel, og hvorfor brugte han eller hun netop de oplysninger? Det kan være med til at højne journalisters troværdighed, så de slipper for gang på gang at konkurrere med bilforhandlere og ejendomsmæglere i bunden af troværdighedsmålinger.

Bloggen kan også gøre journalisternes arbejde både nemmere og bedre. Vi journalister er som regel generalister, der ved en lille smule om en hel masse ting. Når vi skal finde de dybere forklaringer på, hvorfor tingene ser ud, som de

gør, har vi brug for eksperter. På bloggen kan vi komme i kontakt med et væld af eksperter, der ved meget mere om et emne end os, og som kan give tips og tricks til den videre research. Og vi får nye muligheder for at finde kilder og cases uden om de traditionelle veje.

Alt det kunne vi gøre. Men i dag er det de færreste journalister, der bruger bloggen målrettet på den måde. I stedet ser de bloggen som en sjov gimmick, hvor de kan få afløb for skrivekløe og debatlyst, eller en hyggepassiar med læsere og seere, der går ud på at vise, at man er et helt almindeligt menneske ligesom dem, der sidder ude på den anden side af skærmen.

”Det vigtigste er i virkeligheden, at jeg kommer i kontakt med nogen af de seere, jeg har. Jeg synes faktisk, det er ret sjovt at høre, hvad folk synes om det, vi laver.”

Sådan sagde en journalist til os, da vi spurgte hende om, hvad hun synes bedst om ved at blogge. Og holdningen går igen blandt mange journalister, der er glade for mere interaktion og dialog mellem dem selv og deres publikum. Men på trods af bloggens muligheder for kommunikation mellem dels brugere og journalist, dels brugerne imellem, har journalisterne taget et klassisk afsender-modtagerbillede med sig over i bloggen. De ser stadig sig selv som afsender af et færdigt produkt, som modtagerne så har mulighed for at reagere på, for eksempel ved at diskutere med hinanden.

”Jeg skriver noget, som er et udgangspunkt, og så sidder der ti mennesker og diskuterer det

fuldstændigt uafhængigt af den person, der har skrevet det,” siger en journalist eksempelvis om sin rolle i forhold til læserne af bloggen.

Men det er ikke bare afsenderrollen, journalisterne har taget med sig over på bloggen. Flere af dem bruger også klassiske journalistiske betegnelser, når de skal forklare, hvordan de bruger bloggen. De opfatter bloggen som en videreudvikling af klummen eller kommentaren og ikke som en selvstændig disciplin, der kræver nye kompetencer.

Måske hænger dette syn på bloggen sammen med, at den på de fleste medier er blevet indført, uden at man har tænkt ordentligt over, hvad man vil med den. Mange steder har det været helt op til de bloggende medarbejdere selv at finde ud af, hvordan de skal bruge bloggen, og hvad der er god og dårlig blogstil. Journalisterne har ikke fået afsat ekstra tid til at blogge, og kravene til deres øvrige arbejde er ikke blevet mindsket. Bloggen er i de fleste tilfælde et frivilligt tilbud, som journalisterne dog opfordres til at tage imod.

Hvis man som journalist står over for valget mellem at blogge og bruge mindre tid på sit journalistiske produkt eller ikke at blogge og til gengæld gøre sit øvrige arbejde grundigt, er det ikke underligt, at journalistbloggen bliver nedprioriteret.

”Bloggen er selvfølgelig et element i mit arbejde, men det er ikke en kerneydelse, det er ikke det, jeg bliver aflønnet for,” forklarer en redaktør om baggrunden for, at han ikke bruger mere tid på bloggen.

At journalisterne i mange tilfælde mister entusiasmen på bloggen, når nyhedens interesse er falmet, hænger også sammen med, at flere har haft dårlige oplevelser med dialogen. Nogen har oplevet, at de er blevet angrebet på deres person, andre har fået voldsom kritik for deres arbejde, og endnu andre oplever, at brugerne af bloggen mener, de er gået over grænsen for,

hvad journalister kan tillade sig at mene noget om.

På de fleste medier har man i den frie debats navn meget vide regler for, hvad man må skrive. Blogindehaveren har som regel ret til at slette kommentarer, som de finder upassende, men det er op til den enkelte at holde øje med kommentarerne og at definere sin egen grænse. Og det kan sætte en dæmper på journalisters lyst til at blogge, hvis de også skal fungere som politimand på bloggen.

Hvis mediernes ledelse var bedre til at definere grænserne for, hvad der er ret og rimeligt, ville de gøre bloggen væsentligt mere attraktiv for deres medarbejdere.

Skal bloggen have en fremtid i den danske medieverden, kræver det altså en holdningsændring blandt danske journalister og mediehuse. For bloggen kan ikke klare sig, hvis den er skrevet med venstre hånd i en pause fra journalisternes ”rigtige” arbejde. Den skal have en gennemtænkt funktion og ikke bare være en sidebeskæftigelse for journalisterne. Et forslag kunne være at lade bloggen indgå som en del af nyhedsformidlingen. På bloggen kan man breake en nyhed lige så godt, som man kan på andre websites. Bloggens subjektive form giver mulighed for helt nye historier og fortælle-måder, og med hyperteksten kan man med det samme linke til dokumentation eller yderligere oplysninger. Og brugerne kunne inddrages som egentlige medproducenter af historierne, der på denne måde ville få deres eget liv og udvikle sig i de retninger, som læsernes interesser og særlige viden førte dem. Mulighederne er mange, og potentialet er som sagt stort. Men for at journalistbloggen bliver andet end en parentes i den teknologiske udviklings historie, ville det kræve, at medierne turde lade bloggen konkurrere med øvrige nyhedsplatforme og ikke anse den for at være et hyggeligt vedhæng til dem.

Sisse Andersen og Mikkel Prytz er journalister og har skrevet specialet ”Balancegang på bloggen” om bloggende journalister.

Bilag

A: Kortlægning

DR Radio

Første j-blog: 7/11 2006

Antal j-blogs: 11

Nummer	Navn	Stilling/redaktion	Enkelt/gruppe	Antal indlæg	Siden
1	Harddisken	Redaktionen Harddisken	Gruppe	26	28/2 2007
2	Blogland	Redaktionen Filmland	Gruppe	19	7/2 2007
3	Ruth Kabel	Vært DR Fyn	Enkelt	15	8/11 2006
4	P1-redaktørens blog	Redaktør P1	Enkelt	8	15/2 2007
5	Christian Stokholm	Vært DR Fyn	Enkelt	7	7/11 2006
6	Steen Heinsen	Vært DR Fyn	Enkelt	7	8/1 2007
7	Peter Stens blog	Vært DR Sjælland	Enkelt	5	5/3 2007
8	Anders' blog	Vært P4 Morgen	Enkelt	4	6/3 2007
9	Britts blog	Vært DR Sjælland	Enkelt	2	8/3 2007
10	Blogvognen	Vært Amadeus/P2	Enkelt	2	20/2 2007
11	Bornholmer-bossen	Chef DR Bornholm	Enkelt	1	3/3 2007

DR TV AVISEN

Første j-blog: 13/11 2006

Antal j-blogs: 5

Nummer	Navn	Antal indlæg	Siden
1	Jeppe Nybroe	49	22/11 2006
2	Torsten Jansen	40	20/11 2006
3	Reimer Bo Christensen	38	13/11 2006
4	Mette Walsted Vestergaard	36	13/11 2006
5	Paula Larrain	19	21/11 2006

Ekstra Bladet

Første j-blog: 8/8 2005

Antal j-blogs: 7

Nummer	Navn	Stilling/redaktion	Enkelt/gruppe	Antal indlæg	Siden
1	Løgner om Irakkrigen	Journalist	Enkelt	584	8/8 2005
2	Blog Mama	Blogredaktør	Enkelt	202	21/6 2006
3	NoGoodPunk	?	Enkelt	126	7/9 2006
4	Her er London	Korrespondent London	Enkelt	77	8/10 2006
5	Tøndersagen	Journalist	Enkelt	53	18/8 2006
6	EB Trav	Redaktion Trav	Gruppe	43	17/10 2006
7	Erotikbloggen	Journalist Sex & samliv	Enkelt	42	21/9 2006

Fyens Stiftstidende

Første j-blog: 19/5 2006

Antal j-blogs: 8

Nummer	Navn	Stilling/redaktion	Enkelt/gruppe	Antal indlæg	Siden
1	Hagmund på Bloggen	Kulturredaktør	Enkelt	190	22/8 2006
2	Xtra-redaktøren*	Redaktør for Xtra	Enkelt	49	19/5 2006
3	Sportsbloggen	Sportsredaktionen	Gruppe	20	27/11 2006
4	Manjas hus	Journalist	Enkelt	10	9/1 2007
5	Potter-mania	Kulturredaktør	Enkelt	10	20/12 2006
6	Sportsredaktørens blog	Sportsredaktør	Enkelt	10	15/12 2006
7	Volmers vurdering	Journalist	Enkelt	7	30/1 2007
8	Barrens blog	Journalist Sydfyn	Enkelt	5	6/12 2006

* Xtra-redaktøren gik tilsyneladende på forældreorlov 1/12 2006, så indlæggene er skrevet fra 19/5 til denne dato.

Information

Første j-blog: 16/2 2006

Antal j-blogs: 10

Nummer	Navn	Stilling/redaktion	Enkelt/gruppe	Antal indlæg	Siden
1	Redaktionsmødet	Chefredaktionen	Gruppe	194	16/2 2006
2	Forsidesensationen	Journalist Kultur	Enkelt	146	19/2 2006
3	Radar	Redaktion Medier	Gruppe	69	5/9 2006
4	Sandkassen	Journalist Kultur	Enkelt	55	14/9 2006
5	Larm	Redaktion Kultur	Gruppe	24	1/2 2007
6	Mellemøsten mellem linierne	Korrespondent Istanbul	Enkelt	20	3/10 2006
7	Live	Diverse	Gruppe	19	19/10 2006
8	Betablog	Webmaster	Enkelt	18	3/10 2006
9	Taskeholdet	Diverse	Gruppe	18	31/10 2006
10	Osteklokken	Korrespondent Bruxelles	Enkelt	17	13/11 2006

Jyllands-Posten

Første j-blog: 13/3 2004

Antal j-blogs: 2

Nummer	Navn	Stilling/redaktion	Enkelt/gruppe	Antal indlæg	Siden
1	Morten Pihl	Journalist	Enkelt	311	13/3 2004
2	Jørgen Ullerup	Journalist Galathea	Enkelt	12	22/9 2006

Kristeligt Dagblad

Første j-blog: 13/10 2006

Antal j-blogs: 1

Nummer	Navn	Stilling/redaktion	Enkelt/gruppe	Antal indlæg	Siden
1	Morten Thomsen Højsgaard	Redaktør Kirke	Enkelt	5	13/10 2006

Nyhedsavisen

Første j-blog: 21/8 2006

Antal j-blogs: 71

Nummer	Navn	Stilling/redaktion	Antal indlæg	Siden
1	Anne Pihl Rasmussen	Journalist Indland	47	5/10 2006
2	Frank Esmann	Journalist Udland	40	17/10 2006
3	Jakob Basbøll	Journalist Indland	38	5/10 2006
4	Jakob Meldgaard	Journalist Sporten	31	6/10 2006
5	Mia Christensen	Journalist Indland	31	18/9 2006
6	David Trads	Chefredaktør	31	21/8 2006
7	Michael Rachlin	Netredaktør	23	18/9 2006
8	Michael S. Lund	Journalist Udland	23	5/10 2006
9	Amalie Lyhne	Redaktionssekretær	21	29/10 2006
10	Thomas Hoffmann	Journalist København	21	17/9 2006
11	Morten Olsen	Journalist Sporten	19	19/10 2006
12	Per Thiemann	Journalist Indland	18	10/9 2006
13	Anne Rossmann Thejsten	Journalist Indland	17	3/9 2006
14	Sara Schlüter	Journalist Udland	16	14/10 2006
15	Leny Malacinski	Journalist Indland	16	20/9 2006
16	Julie Jo Boding	Journalist Indland	15	13/10 2006
17	Mikkel Miilsgaard	Journalist København	14	14/10 2006
18	Helen Hajjaj	Journalist Udland	13	6/10 2006
19	Kristoffer Gravgaard	Redaktionschef	12	12/10 2006
20	Anders Gylling Trier	Nyhedsredaktør	11	21/11 2006
21	Kristian Leider Olsen	Journalist Indland	10	17/10 2006
22	Morten Runge	Journalist Indland	10	17/9 2006
23	Simon Andersen	Chefredaktør	9	11/9 2006
24	Lars Igum Rasmussen	Journalist Indland	9	14/10 2006
25	Ulla Gunge	Journalist Indland	8	18/9 2006
26	Rikke Berg	Journalist Indland	8	20/10 2006
27	Tore Gudnæs Rich	Assistent Sporten	6	16/1 2007
28	Andrea Hansen	Journalist Odense	6	15/12 2006
29	Asger Lind Krebs	Journalist Sporten	6	17/11 2006
30	Stine Behrendtzen	Journalist Indland	6	29/10 2006
31	Mette Boysen	Journalist Indland	6	26/10 2006
32	Signe Højgaard Nielsen	Journalist Indland	6	5/10 2006
33	Christina Alfthan	Journalist Vores liv	6	18/9 2006
34	Anne Winther	Journalist Kultur	6	10/9 2006
35	Pernille Mainz	Journalist Vores liv	5	11/12 2006
36	Christina Agger	Journalist Indland	5	8/12 2006
37	Morten Terp	Journalist København	5	16/10 2006
38	Ulla Dubgaard	Journalist Kultur	5	5/10 2006
39	René Fredensborg	Journalist Kultur	5	17/9 2006
40	Cecilie M. Rasmussen	Journalist Vores liv	4	8/1 2007
41	Kaare Sørensen	Journalist Indland	4	5/10 2006
42	Brian Stræde	Journalist Århus	4	11/9 2006
43	Rune Skyum-Nielsen	Journalist Kultur	3	15/2 2007
44	Søren Kitaj	Journalist Sporten	3	8/2 2007
45	Sophie Nyborg	Journalist Indland	3	16/1 2007

46	Ulla Johanne Johannson	Journalist Indland	3	15/12 2006
47	Simon Vøge Hansen	Journalist Kultur	3	31/10 2006
48	Anne Korntved	Assistent Sporten	3	26/10 2006
49	Sune Bové Christensen	Journalist Politik	2	15/2 2007
50	Ole Wejse Svarrer	Netredaktør	2	30/1 2007
51	Ellen Stampe	Journalist Indland	2	8/1 2007
52	Henrik Reinberg Simonsen	Assistent Kultur	2	6/1 2007
53	Anders Heissel	Journalist Indland	2	4/11 2006
54	Martin Van Dijk	Assistent Sporten	2	29/10 2006
55	Karen Vedel	Journalist Indland	2	18/9 2006
56	Heidi Robdrup	Journalist Udland	1	2/3 2007
57	Lisa Reschefske	Journalist Århus	1	26/2 2007
58	Per Seyffart	Journalist Odense	1	19/2 2007
59	Michael Lund	Journalist Indland	1	16/2 2007
60	Pelle Ammundsen	Journalist København	1	15/2 2007
61	Knud Brix	Journalist Politik	1	15/2 2007
62	Jesper Krusell	Journalist Århus	1	15/2 2007
63	Morten Skærbæk	Journalist Politik	1	15/2 2007
64	Nis Kielgast	Journalist Udland	1	14/2 2007
65	Rasmus Karkov	Journalist Indland	1	10/2 2007
66	Laurits Nansen	Journalist Indland	1	1/2 2007
67	Kasper Haugaard	Redaktionschef	1	13/12 2006
68	Dorthe Duvander Carlsen	Nyhedsredaktør	1	19/11 2006
69	Danny Rødgaard	Journalist Århus	1	25/10 2006
70	Mette Højbjerg	Redaktør Kultur	1	5/10 2006
71	Frederik Roed	Journalist Indland	1	5/10 2006

Politiken

Første j-blog: 23/9 2006

Antal j-blogs: 6

Nummer	Navn	Stilling/redaktion	Enkelt/gruppe	Antal indlæg	Siden
1	Lederpladsen	Chefredaktionen	Gruppe	70	29/12 2006
2	Bibelblog	Korrespondent Mellemøsten	Enkelt	49	9/11 2006
3	Bogen på bloggen	Diverse	Gruppe	37	13/11 2006
4	Læsernes redaktør	Læsernes Redaktør	Enkelt	26	23/9 2006
5	Over Here	Korrespondenter USA	Gruppe	16	31/10 2006
6	Efter Deadline	Nyhedsredaktører	Gruppe	7	8/3 2007

TV 2

Første j-blog: 6/9 2006

Antal j-blogs: 28

Nummer	Navn	Stilling/redaktion	Enkelt/gruppe	Antal indlæg	Siden
1	Jimmy Bøjgaard	Journalist Sporten	Enkelt	249	10/9 2006
2	Morten Stig Christensen	Chef Sporten	Enkelt	110	13/9 2006
3	TV 2 News	Diverse	Gruppe	102	17/10 2006
4	Jes Dorph Petersen	Vært Morgen/Nyhederne	Enkelt	78	19/9 2006
5	Steffen Jensen	Korrespondent Israel	Enkelt	71	12/9 2006
6	Henrik Skovgaard	Vært Nyhederne	Enkelt	48	6/10 2006
7	Morten Ankerdal	Journalist Sporten	Enkelt	48	18/9 2006
8	Trine Panum Kjeldsen	Vært Nyhederne/Station 2	Enkelt	47	26/9 2006
9	Rasmus Tantholdt	Journalist Udland	Enkelt	33	29/9 2006
10	Karin Kruz Madsen	Vært Station 2	Enkelt	32	22/9 2006

11	Kristian Ring-Hansen Holt	Studievært News	Enkelt	31	20/12 2006
12	Johannes Langkilde	Vært Nyhederne	Enkelt	28	20/10 2006
13	Poul Erik Skammelsen	Vært Svar udbedes/Dags Dato	Enkelt	21	22/9 2006
14	Niels Brinch	Journalist Station 2	Enkelt	21	1/10 2006
15	Ulrik Jönsson	Journalist Sporten	Enkelt	17	19/1 2007
16	Michèle Bellaïche	Vært Go'aften Danmark	Enkelt	13	18/9 2006
17	Per Mikael Jensen	Direktør	Enkelt	13	6/9 2006
18	Heidi F. Rasmussen	Journalist Sporten	Enkelt	10	6/2 2007
19	Tina Nikolajsen	Vært Basta	Enkelt	8	17/10 2006
20	Svenning Dalgaard*	Korrespondent Bruxelles	Enkelt	8	18/2 2007
21	Christian Høgh-Andersen	Vært Sporten	Enkelt	7	8/12 2006
22	Mette Weyde	Vært Go'aften Danmark	Enkelt	3	6/11 2006
23	TV 2 Radio Nyhederne	Diverse	Gruppe	2	26/1 2007
24	Line Baun Danielsen	Vært Morgen	Enkelt	2	20/2 2007
25	Jesper Vestergren	Journalist Sporten	Enkelt	2	22/2 2007
26	Flemming Toft	Kommentator Sporten	Enkelt	2	6/2 2007
27	Ida Wohler	Vært Nyhederne	Enkelt	1	1/3 2007
28	Dennis Ritter	Journalist Sporten	Enkelt	1	7/3 2007

* Svenning Dalgaard har dog tidligere haft en anden blog, som nu er slettet

TV2/Nord

Første j-blog: 16/1 2007

Antal j-blogs: 8

Nummer	Navn	St/redaktion	Antal indlæg	Siden
1	Peter Küster	Journalist	6	14/2 2007
2	Mikkel Fønsskov	Journalist	4	17/2 2007
3	Jesper Christiansen	Sportsredaktør	4	16/2 2007
4	Lars Rasmussen	Webredaktør	4	16/2 2007
5	Robert Bedsted	Journalist	3	12/2 2007
6	Torben Nørgaard	Webredaktør	2	16/1 2007
7	Rune Borre	Journalist	1	28/2 2007
8	Tor Løkken	Journalist	1	14/2 2007

B: Eksempel på mail til interviewpersoner

Kære Anne Pihl Rasmussen.

Vi er to journaliststuderende fra RUC, der er i gang med at skrive speciale om journalister, der blogger. Specialet går ud på at undersøge, hvad danske journalister bruger deres blogs til, og hvordan de opfatter det arbejde, de lægger i bloggen. Hvilke muligheder ser danske journalister i blogmediet, og hvilke udfordringer står de overfor, når de skal blogge? Og er der et problem i at skulle være en "objektiv" journalist og samtidig udtrykke sine personlige holdninger på en blog?

I forbindelse med vores arbejde med specialet har vi læst din blog på avisen.dk med stor interesse. Vi kunne derfor godt tænke os at interviewe dig om din blog. Der er tale om et interview af cirka en times varighed, hvor du bliver interviewet af en af os.

Vi ville gerne afholde det i løbet af april måned, men er fleksible med hensyn til tid og sted. Vi kommer gerne både hjem til dig på din hjemmeadresse eller på din arbejdsplads. Det vigtigste er, at vi kan tale nogenlunde uforstyrret. Ville du være interesseret i at deltage i et sådant interview?

Vi glæder os til at høre fra dig.

Med venlig hilsen

Sisse Andersen og Mikkel Prytz.

C: Interviewguide

- Præsentation af os selv, specialet og interviewsituationen: Vi er journaliststuderende fra RUC – var sidste år i praktik som journalister og er nu ved at skrive den afsluttende opgave. Ved siden af journalistikken har vi læst henholdsvis fransk og socialvidenskab.
- Som vi skrev i mailen handler det om journalister, der blogger på deres medies hjemmeside og hvilken betydning det har. Vi synes bloggen er spændende, fordi den giver mulighed for at gå i dialog med læsere/seere og måske også vise lidt af sin egen personlighed. Udover dig interviewer vi ni andre journalister fra forskellige medier, som ligesom dig har en blog.
- Vi optager dig på bånd, så vi bagefter kan høre præcis, hvad der er blevet sagt. En er interviewer, en anden er med som observatør og stiller måske et enkelt opfølgende spørgsmål eller to.
- Vi er ikke ude efter korte svar eller at du siger noget bestemt. Der er ingen rigtige eller forkerte svar, og "Det ved jeg ikke" er også et helt fint svar. Det handler om dine erfaringer og oplevelser med bloggen og holdninger til bloggen, så du skal bare fortælle løs. Kom gerne med konkrete eksempler.
- Har du spørgsmål, inden vi går i gang?

Erfaringer med bloggen

- Kan du fortælle mig om dine erfaringer med bloggen?Hvornår begyndte du for eksempel at blogge?
- Hvilke overvejelser gjorde du dig om bloggen forinden?
- Skulle du lære noget nyt/overkomme nogle forhindringer, da du gik igang?
- Hvad handlede dit første blogindlæg om? Hvorfor valgte du dette emne?
- Har din blog et tema? Hvis ja, hvorfor valgte du dette tema?
- Hvilken stil har din blog?
- Hvor meget tid bruger du på din blog? Hvornår skriver du på den? I arbejdstiden/fritiden?
- Hvis du blogger i din fritid, betragter du det så som arbejde?
- Føler du dig forpligtet til at opdatere din blog/læse og svare på kommentarer?
- Hvad synes du om at blogge?
- Hvordan kan du bruge dine journalistiske færdigheder når du skriver på din blog?
- Hvad får du ud af at blogge? Hvad får dit medie ud af det?

Bloggens stærke og svage sider

- Hvilke emner er efter din mening velegnede til at skrive om i din blog?
- Hvad kunne du aldrig finde på at skrive på din blog?
- IKKE TIL REDAKTØR: Har du eksempler på noget, du har diskuteret med din ledelse, før/efter du skrev?
- Har du eksempler på noget, du har diskuteret med kolleger, før/efter du skrev?
- Har du eksempler på noget, du ikke skrev efter at have rådført dig med ledelsen/kolleger?
- Har du eksempler på noget, du har fortrudt, at du har skrevet?
- Læser du selv andres blogs? Hvilke? Hvorfor er lige præcis de blogs gode/dårlige?
- IKKE TIL REDAKTØR: Hvor går grænsen for, hvor personlig/privat du vil blive? Hvorfor går den der?
- KUN TIL REDAKTØR: Er det dine eller avisens holdninger, vi får på din blog?
- Hvor går grænsen for dine politiske udmeldinger?

- Er den grænse anderledes, end hvis du havde en blog på en anden side?
- KUN TIL AVISJOURNALISTER: Er den grænse anderledes, end hvis du skrev en klumme?

Forholdet til læserne:

- Hvilke læserkommentarer har du fået på din blog?
- Hvad synes du om dialogen med læserne? Hvad kan du bruge den til?
- IKKE TIL STUDIEVÆRTER: Har du eksempler på læserkommentarer, du har kunne bruge i dit arbejde?
- Har du eksempler på læserkommentarer, der har været en dårlig oplevelse – personligt/fagligt?
- Hvilket forhold har du fået til de hyppige brugere?

Bloggen og journalistrollen

- Hvordan adskiller arbejdet med bloggen sig fra dit almindelige arbejde?
- Har din opfattelse af dit arbejde som journalist ændret sig, efter at du er begyndt at blogge?
- Kan du huske tidspunkter, hvor du har tænkt over, at du gjorde nogle ting anderledes, end du ville have gjort, før du begyndte at blogge?
- EVENTUELLE SPØRGSMÅL FRA OBSERVATØREN
- Har du noget mere, du vil sige?
- Tak for hjælpen.

D: Kodeskema

Forskellige anvendelser af eller tanker om bloggen:

- 01: Bloggen er en fri genre, hvor der kan eksperimenteres
- 02: Bloggen er en prøveballon eller kladde
- 03: Bloggen er en ventil
- 04: Bloggen er skabt til debat og holdninger
- 05: Bloggen er skabt til læserservice
- 06: Bloggen er skabt til branding eller markedsføring
- 07: Bloggen er et journalistisk redskab til f. eks. kilderekruttering, dokumentation eller research
- 08: Bloggen skal handle om journalistens interesser eller nicheviden
- 09: Bloggen er journalistens personlige
- 10: Bloggen må gerne tale til folks følelser
11. Man skal tage arbejdet med bloggen seriøst
12. Bloggen skal bruges spontant

Interaktionen med brugerne

13. Gennem bloggen kommer journalisten tættere på brugerne og kan lære om deres ønsker
- 14: Gennem bloggen kommer journalisten på niveau med brugerne
- 15: Man skal være ansvarlig over for brugerne af bloggen
- 16: Læsernes personlige kritik har overrasket journalisten
- 17: Det har overrasket journalisten, hvem bloggernes brugere er
- 18: Journalisten har ændret skrivestil eller tema for at undgå konflikter med brugere
- 19: Der er langt fra det demokratiske ideal til virkeligheden
- 20: Journalisten tager rollen som debatredaktør eller den voksne
- 21: Journalisten foretrækker at få positive kommentarer på bloggen
- 22: Man skal kunne tage kritikken på bloggen

Grænser på bloggen

- 23: Grænser for privat og personligt er meget forskellige
- 24: Journalister skal være objektive
- 25: Grænserne rykker sig med tiden og forskellige situationer
- 26: Bloggen er et potentielt problem i forhold til objektivitet
- 27: Journalisten mener selv at løse problemet med objektivitet på bloggen
- 28: Journalisten vil ikke komme med holdninger inden for eget stofområde

Journalisternes modtagelse af bloggen

- 29: Journalisten glædede sig til at arbejde med bloggen
- 30: Bloggen er et nyt fænomen og journalisten kunne ikke finde sit ståsted i begyndelsen, journalisten efterspørger retningslinier eller er usikker på, hvad den skal bruges til
- 31: Journalisten bliver træt af bloggen efter et stykke tid
- 32: Journalisten er glad for bloggernes nye muligheder
- 33: Journalisten bruger ikke de nye muligheder i høj grad
- 34: Journalisten ser bloggen som arbejde, men ikke journalistik
- 35: Journalisten ser bloggen som afbræk eller underholdning og lægger ikke mange kræfter i den
- 36: Journalisten nedprioriterer bloggen i forhold til andet arbejde
- 37: Journalisten giver udtryk for at mangle tid til den optimale blog
- 38: Journalisten er glad for at blogge

39: Journalisten forsøger at beskrive bloggen ved hjælp af kendte genrer som klumme eller kommentar

40: Journalisten mangler interesse eller opbakning fra ledelsen

41: Journalisten var fra starten imod bloggen

42: Journalisten bruger evner på bloggen, han eller hun havde i forvejen

43: Journalisten mener, at bloggen er overvurderet